

ADLERSFELD-BALLESTREM

AZ IGÉZŐ FÉNY

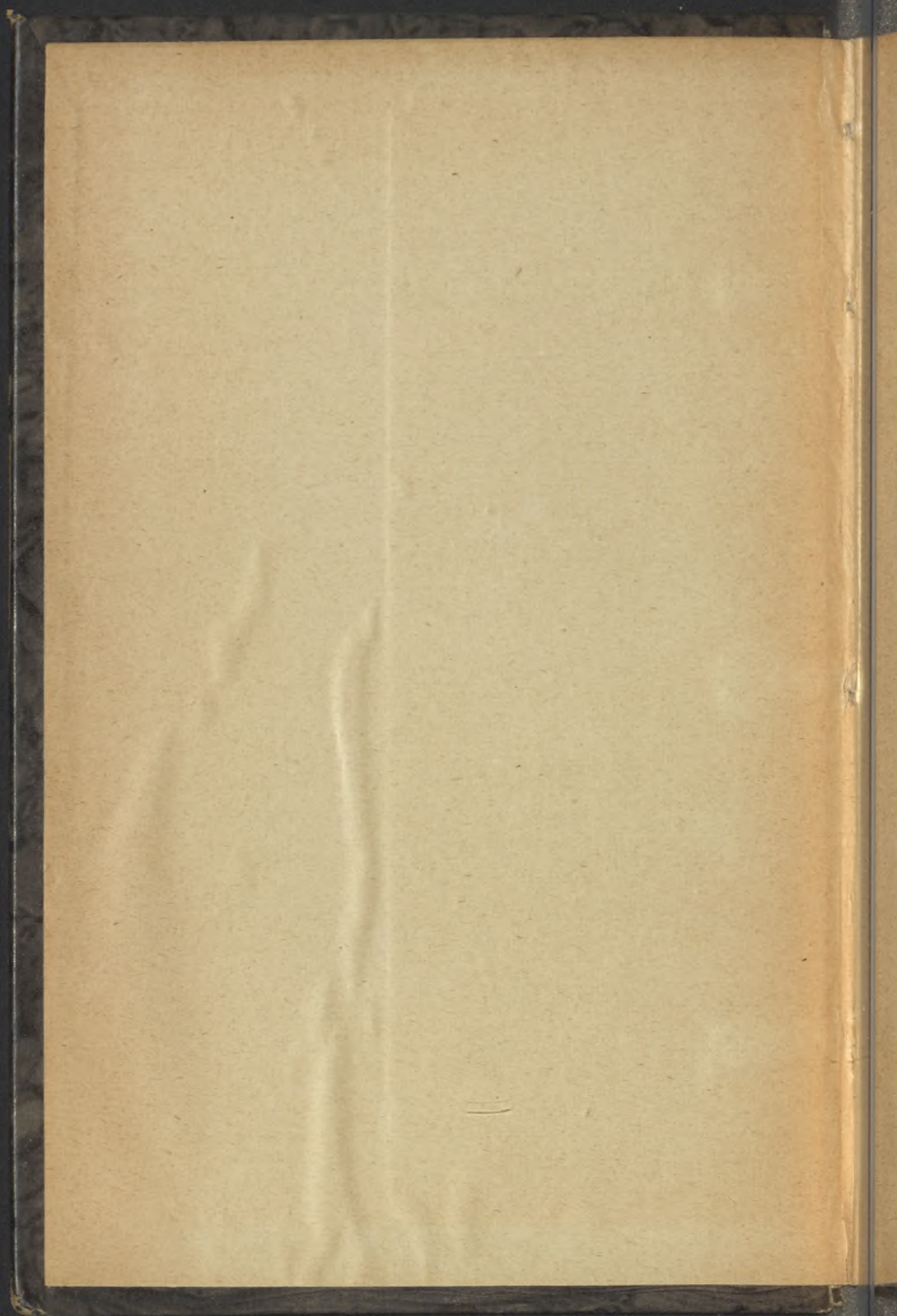
...M:5...

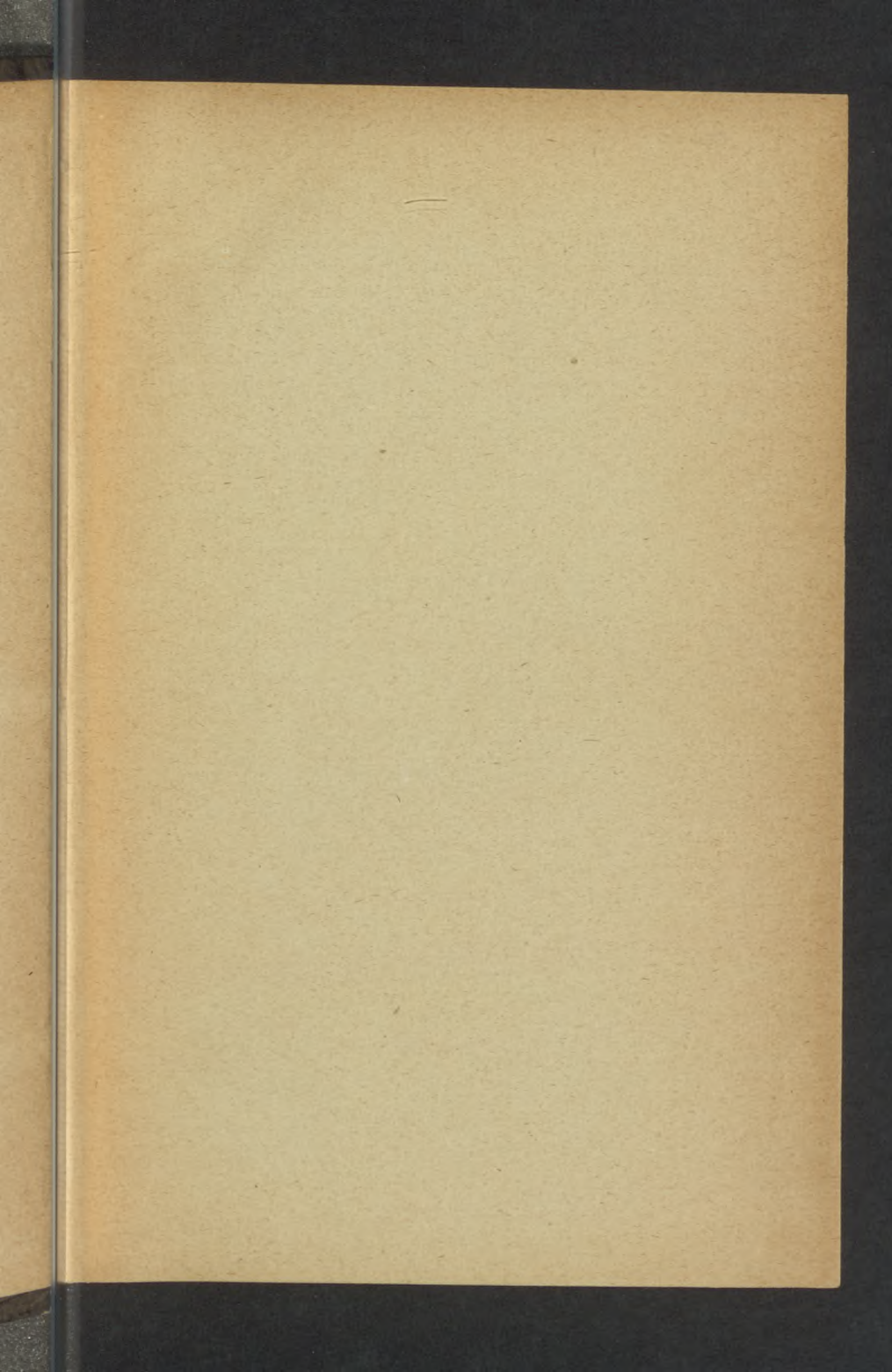
234.572

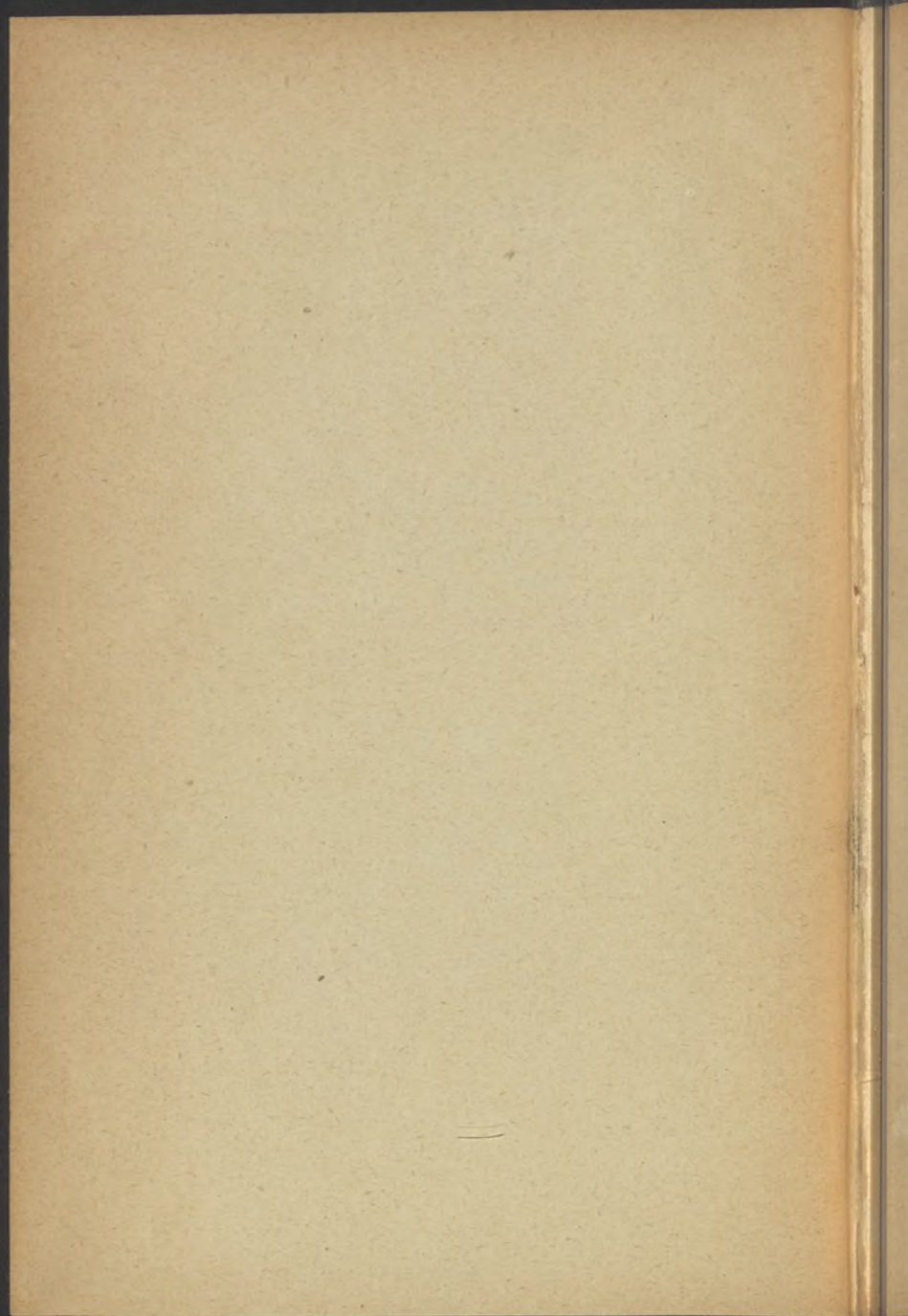
OSZK

.....

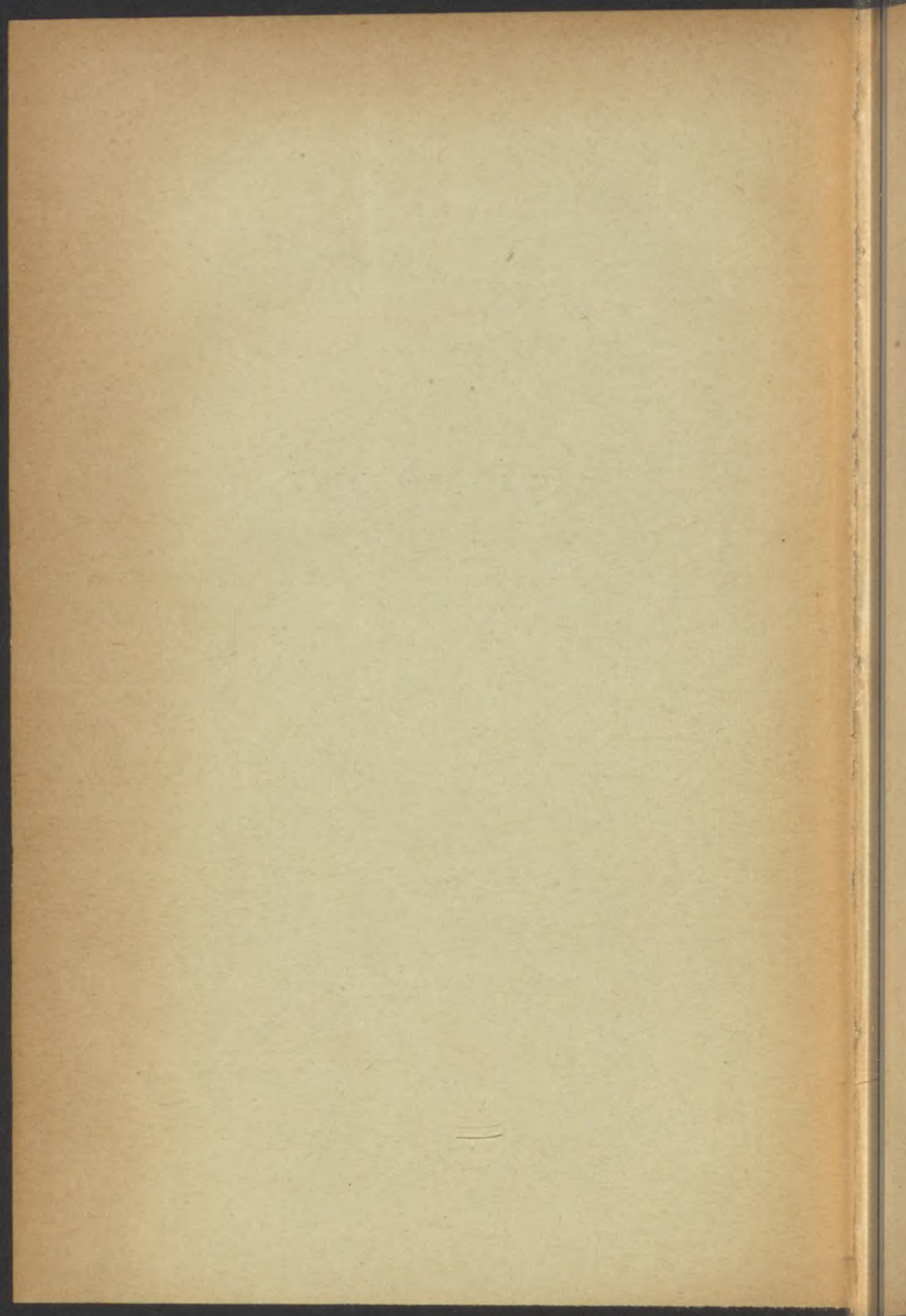

AZ IGÉZŐ FÉNY

Uhlenhus Oliva első jelentése.

Róma, Via Sistina, november.

Én, Uhlenhus Oliva, eddig azt tartottam, hogy közönséges halandó, bármely nemhez tartozzék is, nem követhet el nagyobb ostobaságot, mint ha naplójírásra adja magát. Ugy gondolom, hogy a mindennapos rövid följegyzések teljességgel elegendők az emlékezet felfrissítésére. Azt, hogy az ember fehér papirosra bizza gondolatait és érzelmeit „minden este, mielőtt lepihen“, a magam részéről mindig épp oly időrablónak, mint fölöslegesnek tartottam, nem is szólva arról, hogy a naplójegyzeteknek megvan az a sajátosságuk, hogy szeretnek hivatlan kézbe kerülni, aminél nincs rövidebb út a pokol konyhájába.

S most mégis itt ülök és minden meggyőződésemmel ellenére valami naplófélét írok — olyanvalakinek a felhívására, kiről huszonnégy órával ezelőtt azt sem tudtam, hogy a világon van.

Mínthogy pedig ez az ember szakasztottan úgy van velem, mint én vele, kénytelen-kelletlen azon kezdem, hogy megmondom, ki vagyok s hogyan kerültem Rómába. Remélem, nem szükséges Ádám és Éván kezdenem, vagy őseim tetteit hánytorgatnom. Az Uhlenhus név megmondja, hogy északi Holsteinból származunk, ahonnan nagyapám vándorolt ki Nyugatnémetországba. A családnak nem ment fényesen dolga. De apám mégis felvitte a szolgálatonkívüli vezérőrnagyságig. Én egyetlen leánya vagyok s keresztnevemen Olivának hívnak. Ez úgy

M 234. 172 W

történt. Egy bizonyos Wiedmer Ölgard kisasszony ifju korában titkolt, megható, érzelő és — nem viszonzott szerelemre gyulladt apám iránt, ki sejtelve nélkül a tűznek, melyet ő szított fel benne — mert lovagias érzésből táncra kérte az észre nem vett, petrezselymet áruló, vajmi kevésbé csinos leányt —, idő multával egy szép, vidámlelkű, rajnavidéki leányt vett feleségül. De előbb még baráti viszonyba esett a Wiedmer-családdal, és Ölgard kisasszony, bár sohasem ment többé bálba, nem feledkezett meg, amig élt, arról a lovagi szolgálatról, melyet apám tett neki, és hálából neki szentelte megható, titkolt szerelmét.

Apámat évek mulva visszahelyezték ugyan-abba a városba. Wiedmer kisasszony akkor már egyedül állt a világon, kis vagyont örökölt, a kis város „társaságának“ középpontján volt, s a régi ismeretség felujtása után csakhamar nagyon belső barátság fejlődött közte és szüleim közt. Mikor aztán a világra jöttem, Wiedmer Ölgard lett a keresztanyám s megajándékozott a nevével, melyet szüleim, az ő boldog örömmel megadott engedel-mével, Olivára latinositottak.

Gyermekkoromban jutottam árvaságra és Ölgard keresztanyám vett magához. Járhattam a leánygimnáziumba s tanulhattam az egyetemen művészettörténetet, mikor pedig vizsgát is tettem belőle, Ölgard keresztanyám egészen váratlanul meghalt — azt hiszem, nagyon könnyűvé tette halálát a boldogság és az öröm, melyet egyetemi sikeremmel szereztem neki.

Most már tulajdonképpen másodszor jutottam árvaságra, és elérkezett az ideje, hogy megvalósít-sam régi terveimet s hasznát vegyem annak, amit az egyetemen tanultam. S ekkor értesített róla a jó öreg ügyvéd, családunk régi barátja, hogy a meg-boldogult reám hagyta a vagyonát. Nem volt az nagy vagyon, de mégis elég volt arra, hogy kényel-

mesen élhessek meg belőle s hogy „földhözragadt szegényleány“-ból egy csapásra „kívánatos parti“-t teremtsen belőlem.

Rövid habozás után lezártam a kedves régi lakást és a jó ismerősök elszörnnyedésére utra keltem. Most egyszerre fölfedezték, hogy „sokkal csinosabb“ vagyok, semhogy egyedül utazhassam! Én pedig meg sem álltam Rómáig. Itt, a legjobb családi penziók egyikében töltöttem el azt a két hónapot, az októbert és novembert, mely megelőzte azt a csapást, hogy megbízható értékű zálogleveleimre alapított önérzetemmel együtt alápottyantam a felhők-ből. Hogy ne szaporítsam a szót: egy reggel levelet kaptam, melyben az öreg ügyvéd minden tőle telhető kimélettel tudtomra adta, hogy megbukott az a bank, melyre Ölgard kereszanyám a vagyonát bízta, s hogy nem maradt egy rézfillérem sem.

Nem mondhatom, hogy a csapás eszemet vette volna, vagy hogy éppen összezsúditettem volna a házat a jajveszékelésemmel. De bizonyos, hogy az első pillanatban kissé mégis elszontyolodtam.

Mikor megállapítottam, hogy Ölgard kereszanyám aranyai elolvadtak, élem meredt a nagy kérdés, hogy: „Mi lesz már most?“ Ostobaságomnak egy rohamában minden helytálló ok nélkül előre kifizettem penziómban a következő hónap tartásdíját s készpénzem éppen csak annyi maradt, hogy bőségesen elég lett volna a legközelebbi elsejéig. Visszamehettem volna Németországba is, de nem volt inyenre, visszakérni az előre kifizetett pénzt, aztán meg elhittem magammal, hogy Rómában elvégre mégis könnyebb lesz foglalkozást találnom, mint bárhol a világon.

Hónap eleje volt s elég kedvező helyzetnek tartottam, egy elsőrangú penzióban várni be azt, amire gondolok. Fölkerestem néhány állasközvetítő irodát és ajánlkoztam korrepetitornak latin nyelvre, kész voltam német órákat adni, műtörténelmet tani-

tani, felolvasói állást vállalni a világnyelveken akár óraszámra, akár tartós alkalmazásra — szóval kész voltam minden szellemi munkára, melyben elég erősnek hittem magam s melyből megélhetek.

Aztán elkövetkezett az a nap, mikor — egy héttel a hónap vége előtt — fel kellett mondanom „elutazás miatt“ a penzióbeli szállásomat. Most már csak egy hét volt a világ és ha az alatt sem megyek semmire — akkor a holmimnak a Monte Pietára, a zálogházba kell vándorolnia, aztán el kell szánnom magam a világ legnehezebb lépésére, kolduló levelet kell írnom az öreg ügyvédemnek.

Még hat — még öt — még négy nap! Tétován fogtam hozzá a csomagoláshoz, félfüllel mindig az ajtóra figyelve, hogy nem hoznak-e levelet, mely a közvetítők egyikéhez szólít. De nem hoztak.

Most már csak három napom volt. Csodálatos meleg nap süttött s úgy rémlik nekem, mintha évekkel ezelőtt történt volna, pedig csak tegnapelőtt történt. Délután megint sorra jártam — szokás szerint mindhiába — az állásközvetítő irodákat s először vett erőt rajtam az az érzés, hogy alul kerültem, hogy a sors halomra döntötte minden tervemet és reményemet. Ólomnehézzé vált lábbal léptem ki a Palazzo Barberini tőszomszédságában levő irodából — jóformán azt sem tudtam, hogy miért és hova megyek — átvágtam a Piazza del Tritonen, a Via Venetón a Porta Pincianához tartottam, s mikor végre a Villa Borghese fenyőfái alatt álltam, úgy éreztem, hogy meg kell pihenni; továbbvonszoltam még magam a csodaszép tölgyfasoron, mely egyenesen a festői szép palotához visz. Aztán balra kanyarodtam s egy tölgy- és babérlombokkal árnyalt ösvényen leroskadtam egy kőpadra.

Eszembe jutott, hogy az emberek, kikkel utközben találkoztam, erősen megnéztek, mintha valami különösét találtak volna rajtam. Pedig gon-

dosan voltam öltözve, mint mindig, legegyszerűbb eleganciájú, legujabb kosztümruhám volt rajtam, cipőmhöz, keztyűmhöz nem fért kifogás, s a nagy fekete kalap nagyon illett hamvasszőke hajamhoz, mely amugy is mindig szembetűnik a rómaiaknak. Hallgattam — bár nem érdekelt — hogy mit beszélnek egymással az arramenők. Egyszer nagyobb szünet következett, mikor senki sem ment arra, aztán különböző irányból két különböző lépés, mely közvetlenül a hátam mögött s az enyémmel párhuzamos ösvényen találkozott össze.

— No de... ily meglepetés! Ön itt van? Ugyan mióta? — kiáltott németül egy férfias hang, mely ismerősnek tűnt fel előttem.

— Ma reggel óta... Kissé járnom kell a nagy utazás után, — felelte egy másik férfihang, mely sémmitféle emléket sem keltett föl bennem. — Hát nem tudja, kedves báró, hogy visszahelyeztek Londonból az itteni nagykövetségünkhöz?

— De igen, hallottam. Tehát hozta Isten Rómába, kedves diplomata-kollégám! Mi új hírt hoz Londonból?

— Ujjé... Londonban annyi történik mindennap... igen, tudom, hogy nem éppen arra gondol... no és egyébként? Az „igéző fény“ eltűnt, elillant, miután a szegény kis Duplessist Amerikába küldötték. Állítólag „rokonainak“ látogatására...

— Mit nem mond! — szakította félbe az ismeretlen ismerős hang ezt a különös beszédet és hozzátette, úgy, hogy majdnem felugrottam, mert valahol hallottam már ezeket a szavakat ezen a hangon: — Azt az erre-arra! Eltűnt... az „igéző fény“ eltűnt! Mennybéli atyám, kit ér majd megint a szerencse?

— Igen, kit? Kérdezze csak! — felelte a Londonból jött ur hangja. — Azzal a szegény együgyű Duplessisszel csufosan bántak el... persze, mikor az ember úgy lépre viteti magát!

— No de mennyire...

— Igen, a titkos ügynökeink még nem voltak képesek megtalálni az „amerikai rokon“-t, Párisban pedig elvesztették az „igéző fény“ nyomát. De ne féltsük, hogy elvitte az ördög. Rossz pénz megkerül — különösen pedig az ilyenfajtájú... Hát Rómában mi ujság?

A másik hang kacagott — s a kacaja majdnem még ismerősebbnek tűnt föl előttem, mint a beszéde. — Ha elkezdeném, — mondotta — nem egyhamar érnék a végére. — De, várjon csak... ez érdekelné fogja, mert régente sokszor fordult meg ott: Santa Chiara herceg bérbeadta a Tiberis partján levő palotáját és a Tor di Nona közelében levő másik palotájába költözött.

— Micsoda? Abba a szűk utcába, mikor a kormány csak nemrég bontatta le oly előzékenyen a Palazzo Santa Chiara körül levő szükséglakásokat? — kiáltotta a másik meglepetten. — De, ugy-e, bérkaszárnnyákat építenek a helyükbe?

— Azt hiszem ültetvényekkel telepítik be a környéket.

— No, az nagyon szép volna az ősi palota körül! Hiszen liftekkel, központi fűtéssel és elektromos világítással is fel akarták szerelni...

— Mindaz megtörtént már. És találtak a felvonógéphez megfelelő aknát is, mely olyan volt, mintha arra a célra építették volna, csak éppen hogy pengéjükkel fölfelé meredő késekkel volt megtüzdelve, fenekén pedig a csontvázak egész halmát találták, köztük egyet páncélos vértetben, a koponyájába egy tör beledöfve... szóval egyike azoknak a nyájas emléktárgyaknak, melyekben itt más paloták sem szenvednek hiányt.

— Ahá! És a hercegasszonynak ez megviselte az idegeit?

— Szó sincs róla, hogy ez. A herceg egész ke-

délyesen biztosított róla, hogy ha a hagyomány nem tuloz, a palotában még sok efféle dolog lehet.

— Köszönöm szépen! És azok fölött ettek, aludtak, táncoltak ezek az emberek, és győzték ideggel!

— Pedig a principessát nem a hagyománynak ez a beigazolása kergette ki a házból. Nem a halottak, hanem az élők vitték azt végbe. Képzelje csak: egy éjszaka ágyában fekszik s éppen el akarja oltani a lámpát, mikor felemelkedik a szoba közepén a padló egy darabja és nyílásán egy csurónvizes ember lép a szobába. A hercegnő a csengőhöz kap. De akkor az az ember térdre borul az ágya előtt és rimánkodva kéri, hogy mentse meg: letartóztatták politikai vétség miatt, de mikor a Sant Angelo-hidon az Angyal-várba vitték, a Tiberisbe ugrott és megmenekült öreitől, csakhogy azok hamar üldözőbe vették egy rendőri csónakon. Már-már utolérték, de ekkor észrevett, félig a víz színe alatt, egy levezető-csatornát s oda menekült; előrehaladva az inkább szűk és alacsony folyosóhoz hasonló csatornán, végre egy lépcsőhöz jutott, mely fölül csapóajtóval volt lezárva, s az a csapóajtó éppen ebbe a szobába nyílik. A hercegnő nem látta be, miért ne fogadna védelmébe egy politikai üldözöttet; inkább elrejtette, aztán elősegítette menekülését, de az a kaland mégis elvette kedvét attól a háztól. Mikor aztán átköltöztek, bérbeadták a palotát.

— És ki a bátor és halálmegvető hérlője?

— Egy öreg hölgy költözött, vagy költözik be legközelebb. Valahonnan a gyarmatokról jött ide, angol nő, azt hiszem...

A két beszélő eltávolodott. Figyelmem megint a körülöttem történőkre fordult.

Ekkor megállt egy kocsi és nemsokára léptek közeledtek azon az ösvényen, amely a padomhoz vitt. Érdeklődve egyenesedtem fel, mintha várnám

a közeledőt. Görnyedten járó öreg hölgy volt. Egy szolgálta támogatta, aki az egyik kezében takarót, lábzsámolyt, meg egy könyvet vitt magával. A szolgálta is korosabb ember volt a simára borotvált, méltóságteljes ábrázatával, és mondott valamit halkán az urnőjének, mikor a padomhoz közeledtek. Hogy mit mondott és mily nyelven mondotta, épp oly kevésbé értettem, mint azt, amit az öreg hölgy felelt, de ők megálltak a pad előtt, a szolgálta leterítette a padra, aztán urnőjének térdére hajtogatta a takarót, mikor helyet foglalt rajta, végül lába alá tolta a zsámolyt és kezébe adta a könyvet. Alig hogy ezzel végzett, a szökökut felől egy ur fordult az ösvényre, egy kifogástalanul öltözött, fiatalabb uriember. Gyors léptekkel közeledett, egy pillantást vetett reám, aztán meghajolt az öreg hölgy előtt és átadott neki egy kis csomagot — úgy láttam, leveleket.

— A hirdetés eredménye, — mondotta angol nyelven, szárazan.

— Láttá-e a pályázókat? — kérdezte a hölgy, futólag böngészve a levelek közt.

— Valamennyit, — felelte a férfi — de egytől-egyig lehetetlenek. Semmi kétség, voltak köztük nevelt és bizonyára nagyon művelt hölgyek, de külsőjükre nézve...

— Lássá, nem mondtam meg előre? — kiáltotta élénken az öreg hölgy, kinek egyébként nagyon kellemes, sőt határozottan zengzetes volt a hangja. Olyan városban, mint Róma, nem igen találni valamirevalót. Hirdesse meg mindjárt néhány elterjedt német ujságban. Természetesen németül. „Kerestetik: kellemes — vagy mondjuk, vonzó külsejű ifjú hölgy“, vagy talán a két jelzővel együtt? Lehet úgy mondani? Tehát úgy legyen. És ne felejtse el feltétlenül szabni, hogy: jó nemesi családból való. Nemesi családból! Tehát úgy! Menjen a kocsimon a hirdető-irodába; itt maradok,

mig a kocsi visszajön. James mellettem marad. Igaz, még szolga miatt is! Szükségem lesz még egy második és harmadik szolgára. De ne legyen olasz. A jó bizonyítvány, természetesen, elengedhetetlen, Észbeli tehetség fölösleges! . . . Jó napot, mister Weed!

Weed urnak maszkszerűen mozdulatlan, simára borotvált arcán egy mosoly árnyéka suhant át. Ugy látszott, valami feleletre akarja nyitni száját, reám nézett, hallgatott, és csak meghajolt a hölgy előtt, aztán, nyomában a szolgával, a fasor irányában eltávozott. Hallottam elrobogni a kocsit, aztán a szolga lépteit a padhoz vivő ösvényen diszkrétén fel s alá járni.

Voltaképen nekem is el lehetett, vagy el kellett volna menni, vagy mit tudom én, de az agyam, mely az imént alig volt képes gondolatra, most egyszerre lázasan működni kezdett. Nem a boldogulás lehetősége ül-e itt, tőlem két méternyire, a padon? Ezen tünődve, rejtett pillantást vetettem az öreg hölgyre, ki most felnyitotta a könyvet és lapozgatni kezdett benne. Jó külsejű, előkelően és korához illően öltözött hölgy volt; göndörre süttött hófehér haj vette körül arcát, melyet az ugynevezett sasorrán levő nagy fekete pápaszem tett, sajnos, félig láthatatlanná. A száját mély vonások vették körül, az arca szürke volt és beesett. Egykor alighanem magas, most görnyedt alakjával bizonyára nagyon öreg volt már, noha a hangja még elég kellemesen csengett.

Nem tudom, nem volt-e szükségem öt percre, hogy leküzdjem magamban szokott tartózkodásmat és tisztázzam magamban, hogy az adott helyzetben nem szabad visszariadnom az udvarias, vagy akár éles visszautasítástól. Felálltam, közelebb mentem egy lépéssel, s — hiszem, hogy udvariasan, nyugodtan és szerényen — így szóltam angolul:

— Bocsásson meg, asszonyom, hogy bátor vagyok megszólítani. Itt ültem már, mikor idejött és, akarva, akaratlanul, meg kellett hallanom, amit azzal az urral beszélt, aki az imént elment. Eszerint nemesi családból származó, fiatal német hölgyet keres — szabad-e kérdezni, mily minőségben, vagy minő alkalmaztatásra? — Szavaim közben éreztem, hogy a fekete pápaszem mögött levő szemek reámszegeződnek, éreztem úgy siklani át rajtam a pillantásukat, mint a kigyó hideg testét.

Egyenes válasz helyett az öreg hölgy egy másikkal kérdéssel felelt: — Ajánlani kíván valakit?

— Engem magamat — feltéve, hogy megfelelek a támasztandó követeléseknek — feleltem minden habozás nélkül.

— Magát? — kérdezte az öreg hölgy és előre hajolt, mintha jobban szemügyre akarna venni. — Kegyed nem úgy mutat, mint aki állást keres.

— Asszonyom — feleltem őszintén — négy héttel ezelőtt még magam sem gondoltam, hogy valaha szükségem lesz rá. Pénzzel bőven ellátva érkeztem ide, s tanulmányozni akartam Róma műkincseit; bankházam bukása, mely elnyelte vagyonomat, most arra kényszerít, hogy munkámmal keressem kenyeremet.

— Hm... mindennapi, nagyon mindennapi történet, — mondta az öreg hölgy inkább magában, mint nekem, részvétellel csóválva meg a fejét, de oly hangsúlyozással, mely arcomba kergette a vért.

— Nagyon könnyű és egyszerű volna megszerezni állításom igazolását, — mondtam, uralkodva magamon.

— Természetesen... hiszen bizonyára rendelkezésre állnak a legjobb ajánlólevelek és bizonyítványok, — felelte az öreg hölgy biztató kézmozdulattal.

— Legalább remélem, hogy elegendő volna,

amit felmutathatok, — feleltem, azzal a becsületességgel, hogy beletaláljam magam a kérvényező nekem idegen, megalázó szerepébe. — Néhai Uhlenhus tábornok leánya vagyok. Bemutathatom utleveletem, keresztleveletem, gimnáziumi érettségi bizonyítványomat, heidelbergi egyetemi igazolványomat és a művészettörténeti vizsgáról szóló okleveletem. Sűrűn érintkeztem Heidelbergben az akkori rektor családjával és hivatkozom rá, mint aki felvilágosítást adhat rólam.

Az öreg hölgy, kinek mindez tetszett, mosolyogva nézett reám, s a mosolya egészen kedves lett volna, ha a felső fogsorán tátongó két nagy rés nem adott volna valami halotti színt a szájának.

— Oh, nagyon helyes! — kiáltotta. — Tehát egyetemre járt? Hiszen kitűnően beszél angolul... oh, franciául és olaszul is? Nagyon helyes! Nagyon helyes! Ugyebár, eljön hozzám és bemutatja az írományait?

— Nagyon szívesen, — feleltem készségesen. — Csak nem tudom még, asszonyom, mely minőségben kívánna alkalmazni?

Az öreg hölgy egy pillanatig késett a felelettel, aztán így szólt:

— Meglehet, hogy az állás nem egészen könnyű, de mindenesetre felelősséggel járó. Bizonyos mértékig „a család leányának“ szerepét kell nálam betölteni, s ezért, természetesen, nagyon óvatosnak kell lennem a választásban. Öreg asszony vagyok, — nem hinné, mily öreg — de még mindig öröömöm telik benne, hogy nagy házat tarthatok és vendégeket láthatok magamnál. Segítség nélkül az bizony nehezemre esnék; egyedül allok a világon, rokonom alig van már, úgy hát kénytelen vagyok kisegítő erőt... nos, igen, szerződtetni, aki helyettesíthet, mikor nem érzem magam egészen abban a helyzetben, hogy megfele-

hessek a beérkezett meghívásoknak. Hiszi-e, hogy elvállalhatná ?

— Oh igen ... azt hiszem, — feleltem, csodálkozva már magán a kérdésen és egyben felvértézve magam a fizetés nagy kérdésére, mert hiszen abból kell fedeznem az ily szolgálatnak megfelelő ruházódás költségét.

De az öreg hölgy megelőzött. — Magam is azt hiszem, — biccentett kegyesen. — Fizetek ötszáz lírát ...

Elszorult a szivem. Ha annyit kell ruhára költenem, mi marad akkor nekem ? Egy csomó fizetetlen számla ebben a drága városban. Tehát hiába minden, s már szóra nyitottam a szájam, hogy kifejezzem sajnálkozásomat.

De az öreg hölgy folytatta :

— Természetesen havonta ! Havi ötszáz lírát ! Az előforduló nagyobb toilette-költségeket pedig vállalom külön. Általánosságban ezek volnának a feltételeim. Ha kegyednek is volnának feltételei, mielőtt esetleg megkötjük a szerződést, kérem, mondja meg, mikor jelentkezik az irományaival. Rendben van ?

Valami érthetetlen választ dünnyögtem, mert a fejem szédült. Mily hallatlan szerencse : rongyos évi ötszáz lira helyett egyszerre ugyanoly összegű havi fizetés !

— És hol jelentkezhetem ? — nyögtem ki végre még elég okosan.

— Jöjjön, ha önnek megfelel, holnap déltájban hozzám, — felelte az öreg hölgy kegyesen. — Igen ? ... Helyes ! Kérem, adja át nekem is címét — áh ! Uhlenhus Oliva, Via Sistina ... jól van, nagyon jól van ! Én lady Desmond vagyok és a palazzo Santa Chiarában lakom. Tudja, hol van ?

Tudtam. Hányszor nem bolyongtam e palazzo körül, mely zordon történetével úgy vonzott s egyben vissza is riasztott és — ki is beszélt csak erről

a palotáról s mondott el róla történeteket, melyeket futótüzként terjesztettek róla Rómában, és még valamit? Csak később jutott eszembe, hogy az a férfihang mondotta, melyet a tölgybozót mögül hallottam. Legszebb meghajlással bocsúztam lady Desmondtól, mint akit kegyelemben elbocsátottak, és elmentem.

Sajátságosképen bizonyos kijózanodás lepett meg, amire átmentem a Porta Pincianán, s ahogy közeledtem lakásomhoz, eléggé megnőtt arra, hogy jogaihoz juttassa még az okosságot és az óvatosságot. Ki az a nő, aki oly összeget ajánl aránylag oly jelentéktelen szolgálatokért? Van-e módja, hogy megfeleljen vállalt kötelezettségeinek? Nem rejlik-e valami a hihető nyilatkozatai mögött? Kihez fordulhatnék tanácsért, utbaigazításért?

Természetesen a konzulunkhoz, aki szerencsére eszembe jutott. Az órára néztem — ha sietek, még a hivatalos órák vége előtt ott lehetek a hivatalában. Tehát futva mentem lefelé az egész Pinción, mint a szélvész, és tíz percnyi kitartó futás után szerencsésen megérkeztem éppen kapuzárás előtt. Kérésemre mindjárt bevezettek a hivatalfő dolgozószobájába, s a konzul figyelmesen hallgatta kissé lelkendező előadásomat.

Az ablak mellett egy asztalnál, egész halmaz írományban lapozgatva, még valaki ült, egy középszerű deli, magas uriember, simára borotvált arccal és éles metszésű Moltke-arcéllal, melyet onnan, ahol álltam, a legtisztábban láthattam.

— Azt hiszem, kisasszony, hogy arról a hölgyről — hogy is hívják csak? Lady Desmondnak? — inkább szerezhet felvilágosítást az angol konzultól... de várjon csak, talán megkímélhetem a fáradságtól és kérdést intézek hozzá telefonon, — felelte nyájasan, mikor elmondottam történetemet.

Leültem a székre és érthető érdeklődéssel hallgattam az egyoldalú beszélgetést, mely a telefonon

fejlődött ki köztük. A Moltke-képü ur egy pillanattal sem zavartatta magát munkájában.

— Köszönöm szépen... Köszönöm! Ajánlom magam.

A konzul visszaakasztotta a hallgatót s újra megjelent a szoba előterében. — Lady Desmond „all right“, — mondotta a kezét dörzsölve. — Indiából érkezett, ősrégi családból való, roppantul gazdag és hivatalos a nagykövetség fogadóestélyeire. Utolsó sarja egy régi nemzetségnek, mely atyjával férfiágon kihalt, koros hajadon és remélem, nem méri szűken a fizetést, mint a külföldiek szokták.

— Hiszen éppen ez az, — szalasztottam ki a szájamon. — Ötszáz lira fizetést akar adni. Havonta!

— Mi-cso-da? Hatezer lirát egy esztendőre? — kiáltotta a konzul. — Vajjon jól hallotta-e?

— Kétségtelenül. Azt hittem, úgy érti, hogy évente, de kétszer is biztosított róla, hogy havonta, mert sokat kell majd költenem ruházkodásra. A külön-toaettek költségéhez lady Desmond még hozzá fog járulni.

— Ej... a dolog kezd érdekessé válni, — mondotta az ablaknál ülő ur. — Köztudomásu, hogy az ember ösztönét, finomabb ösztönét nagyon könnyen fojtja el a pénz. Bocsánat a beavatkozásért, — fordult hozzám. — Ha idegen létemre szabad tanácsot adnom, azt ajánlom: legyen óvatos! Ne menjen ahhoz a bőkezű hölgyhöz!

Ámbár ez az „idegen“ olvasni fogja, amit leírok itt, nem tagadhatom meg magamtól, hogy reá bizzam a papírra azt is, mily rokonszenves hatást tett reám mindjárt az első szavával. A szürke szemei bámulatosan átható pillantást vetettek reám, s mégis annyi jóság és barátságos érzés volt abban a pillantásban, mellyel reám nézett, az egész ember oly nagy bizalmat keltett bennem, hogy ki sem mondhatom.

— Azt felelem kegyednek : a szükség megfosztja a figyelmeztetőt jogainak háromnegyed részétől, — mondtam habozás nélkül. — Három nap mulva hajléktalan leszek. A Palazzo Santa Chiara mégsem lesz gyilkostanya, amelyből nincs menekülés.

— Van elég bátorsága, hogy kipróbálja ?

— Mindenekelőtt bátorra tesz a kénytelenség, aztán megvan bennem a családom bátorsága, mely nem ismeri a megfutamodást, — feleltem határozottan.

— Akkor miért jött ide ?

— Azért, hogy tudakozódjam lady Desmondról, hogy tanácsot kérjek és hogy kormányom védelme alá helyezkedjem.

— Helyes, — mondotta az idegen. — Mindig örvendetes látni oly nőt, ki teljesen tisztában van elhatározásának rugóival. Esete érdekelt, Uhlenhus kisasszony. Nincs titokszerűség nélkül...

— De kedves doktor ur, csak nem akarja azt mondani... — vágott szavába meglepetten a konzul, ki eddig mosolyogva hallgatott bennünket.

— Semmit sem akarok mondani, csak meg nem fogható s talán, sőt valószínűleg, egészen ártatlan dolgokról beszélek. Nekem — ne felejtse — élet-hivatásom, hogy titokzatokat keressek és neszeljek, — vágott közbe az idegen. — Tehát : az eset érdekelt, — fordult ismét hozzám. — Minő joga ? No, megtudja még. Tehát kockáztassa meg. Nem vitatom, sőt valószínűnek tartom, hogy ez az egyetlen helyes, amit mostani helyzetében tehet. De addig is, míg teljes meggyőződést nem szerez arra nézve, hogy merőben jámbor milliomosnővel van dolga, ki évi hatezer lirát fizet és még külön-toaletteket ígér a háziasszonyának, jól tenné, ha fedezné a hátát oly emberekkel, kik alkalmasak reá, mint például a konzul ur, meg — én. Szokott-e naplójegyzeteket írni ? Nem szokott. Helyes... nagyjá-

ban és egészében egy nézetem vagyok kegyeddel, de az adott helyzetben mégis szükség lehet reá. Hogyan volna, ha jelentéseket írna nekem, amelyek pontosan tájékoztatnának mindenről, amit a Palazzo Chiarában lát, hall és tapasztal. Mit szólna hozzá?

— Nos, mindennek nevében, ami szokatlan...
— feleltem, oly érzéssel nézve az „idegent“, mintha álmot látnék.

— Tévednék-e kegyedben, ha olyannak nézném, akit jobban ragad meg az, ami szokatlan, mint „a megszokottság édes egyformasága“? —
vágott a szavamba finom mosollyal.

— Nem értékelt rosszul, — feleltem élénken.
— Naplószerű jelentést fogok írni kegyednek, bár még azt sem tudom, kinek tiszteljem?

— Windmüller Xavér Ferenc vagyok, — mutatkozott be utólagosan az idegen. — Ezzel ugyan nem tud sokkal többet.

— Oh, hogyne — vágtam a szavaiba meglepetten. — A minap arról beszélgettek a pensióm szalonjában, hogy valami levél titokzatos módon eltűnt, s egy öreg hölgy, akinél gyakran fordul meg a diplomáciai kar egyik-másik tagja, ezt a megjegyzést tette: „Ha van, aki megtudja, hogyan, csak Windmüller doktor lehet.“

— A fecsegő hölgy bizalmát szerencsére igazoltam is. Láthatja ebből, Uhlenhus kisasszony, hogy élethivatásom, rejtvényeket és talányokat fejteni meg, melyeket élő emberek adnak fel. Egyharmadrészen olyanok megbízásából végzem, akik gyengék a talányok megfejtésében, vagy akik hibás nyomra tévedtek. De kétharmadrészen olyan esetekben teszem, még pedig önként, ugyyszólván a saját kockázatomra és veszedelmemre, mikor olyan emberekről és viszonyokról van szó, melyek érdekelnek. Tehát, hogy visszatérjünk kegyedhez: ugy-e bár fog írni nekem naplószerű jelentéseket?

— Boldogan. Most már egészen más színben látom a naplójegyzeteket. Távirati stílusban irjam?

— Ellenkezőleg, nagyon is menjen bele a részletekbe. És vigyázzon, hogy az, amit megírt, hivatalban kézbe ne kerüljön. Kell valami utat-módot találnunk, hogy eljuttathassa hozzám. A posta nem alkalmas... hm! No, találunk majd, hiszen reáérünk, mert bizonyára akkor foglalja el állását, mikor a penzióbérlet lejárt?... Ah... Lady Desmondtól függ? Akkor igyekezzék elodázní a bevonulását, ha lehet, addig a határidőig. Holnap reggel majd elhozatom kegyedtől azt a jelentést, mely lady Desmonddal való megismerkedését írja le. Szolgát küldök érte, aki majd névjegyemmel igazolja magát. És ha elmegy holnap a Palazzo Chiárába, ne írjon alá semmi szerződést, míg nem tudja, mi van benne. Ha azt kívánnák, hogy írja alá azonnal, kérjen rövid időt a meggondolásra. Ha pedig lady Desmond nem egyezik bele... de azt hiszem, bele fog egyezni.

— No, nem tudom, — bátorkodtam ellene vetni. Nem gondolná, hogy nem azért ad fejedelmi fizetést, hogy feltételeket szabasson magának azzal, akit jóformán az utcáról szedett fel?

— Igazat adnék ebben, ha... nem kegyedről volna szó, — felelte Windmüller doktor.

— Hogyan, énrólam? — kérdeztem kíváncsian. — Azt hiszi talán, hogy oly bőkezű kenyéradó csak az én szép szememért hajlandó lesz belemenni olyan álláskeresőnek a kikötéseibe, akinek nincsenek még ajánlólevelei sem?

— Hm! — ümmögött Windmüller doktor s egy pillantást váltott a konzullal. — Mindabból ítélve, amit láthatok, lady Desmond nagy sulyt vet reá, hogy társadalmi kötelezettségeinek ellátásában oly ifjú hölgyet nyerjen meg segítségül, akit nem lehetne ugyanoly sikerrel madárijesztőnek is alkalmazni. A „szép szemek“ egymagukban semmi-

esetre sem volnának elegendők céljaira. De Uhlenshus Oliva kisasszony a maga valóságában fényesen kiüthet a nyeregből minden más pályázót!

Igy szólt Windmüller doktor. És a konzul helyeslően biccentett a fejével.

Tudom, hogy nem vagyok ocsmány. Nem azért, mert nagyra termettem s az alakom jó, bár tulkarcsu, vagy mert kezem, lábam — az Uhlenshusok keze és lába — szép, hanem azért, mert hamvasszőke hajamhoz, mely szinte fehér volna, ha nem esnének bele némi arany színű árnyalatok, sötét szemöldökkel és pillákkal árnyalt sötét szemeim vannak, ami ellentétnek elég feltűnő. Pedig a szemem szürke, csak a túl nagy szembogár feketeségétől látszik sötétnek. Az orrom mindenestre tulhamar megy át egyenes vonalba a hajlott kezdetéhez képest s a szájam sokkal nagyobb, semhogy „szép“-nek mondhatnák. De a fogam kifogástalan, szívesen is mutatom, mert nagyon szeretek nevetni.

Nem feleltem Windmüller doktor finom bók-jára, de elhatároztam, hogy e mostani jelentésemben felvilágosítom a „szépségemről“, amelyet csak szokatlan hajam láttat annak, amiben mindenestre segítségére van kifogástalanul fehér arcbőröm, melyet a világért sem rontanék fátyollal, mert az a leg szebb bőrt is tönkreteszi.

Mielőtt elbucsuztam volna, új barátom átadta névjegyét s rajta a címet, melyet a jegyzőkönyvecskébe rejtettem, mert azt mindig magammal hordom.

— Helyes, — mondotta a különös ember. — Ha a névjegyet egyszerűen a zsebébe, vagy összegöngyölve a keztyűjébe gyűrte volna, az esete mindenestre bonyolultabbá vált volna. De látom, szereti a rendet és nem hányja szét az irományait. Azt hiszem, kölcsönös meglegedésünkre dolgozhatunk mi majd együtt. Tehát — a — viszontlásig! Tudniillik

nem kísérem ki, mert jobbnak tartom, ha nem lát-
nak együtt bennünket. Tagadja is le merészen, ha
kérdéznék, hogy ismer-e? Ha pedig találkozunk
valahol, ne árulja el, hogy tudja, ki vagyok.

Eléggé megnyugtatta mentem le a konzulátus
lépcsőjén, noha, mint utóbb világossá vált előttem,
meg volt reá minden okom, hogy nyugtalan legyek,
mert a tulnagya szabott fizetés miatt hirtelen tá-
madt kétségeimben, a lady Desmondról adott min-
den megnyugtató felvilágosításai mellett, szemmel-
láthatóan Windmüller doktor is osztozott.

Mikor a konzulátus kapuján kiléptem az ele-
ven, zajos utcára, éppen arra járt az a szolga, ki
lady Desmondot a padhoz kísérte, mikor találkoztunk.
De úgy látszik, nem ismert reám, bár reám-
nézett — igaz, csak futólagosan.

Egyenesen a via Sistina felé tartottam, hogy
lángbuzgalommal foghassak hozzá a naplóírás-
hoz, igazabban, hogy megirhassam jelentésemet.

Alig hogy elmerültem ebben a munkámban,
levelet hoztak, melynek borítékján, ott, ahol lera-
gasztják, az angol heraldikát jellemző „crest”,
cimerdisz ékeskedett. Névjegy volt benne, így: *The
Countess of Desmond*, s a név alatt parányi kéz-
írással, minden betű külön, ez a néhány szó: „kéri
Uhlenhus kisasszonyt, hogy fáradjon hozzá holnap
délelőtt féltizenegy órákor. Szóbeli választ kér e
sorok vivője után.”

Kimentem a folyosóra, ahol a lady küldöttje
várt; ugyanaz az inas volt, akit ma már másodiz-
ben láttam, de most sem vettem észre a szemén,
hogy reám ismert volna, pedig egyáltalában nem
látszott ostoba embernek. Tehát azt mondtam
neki, hogy a lady Desmond által megjelölt órában
a Palazzo Chiarában leszek, mire ő, megismételve
üzenetemet, méltóságteljes köszöntéssel ajánlotta
magát.

Asztalnál az a szerencse ért, hogy szellemes

szomszédom beszélgetéséből történetesen megtudtam valamit Windmüller doktorról. Az a bizonyos fecsegő hölgy ejtette ki nevét s egy mellette ülő ur szolgált neki a kért felvilágosítással, tudniillik azzal, hogy Windmüller doktor nem amolyan közönséges detektív, aki mindenkinek szolgálatára áll, és nem is politikai ügynök. Mindenesetre megtudtam, hogy új barátom nagyműveltségű ember (amit már úgy is tudtam), kinek megengedi a módja, hogy az ügy iránt való szeretetből győzelemre segítse az igazságot és bűnügyi meg diplomáciai talányok megfejtésével próbálja ki éles esztét. És ez az ember tette magáévá kéretlenül az én ügyemet? Vagy... vagy a lady Desmond ügyét??? Amivel mai jelentésem véget is ér.

* * *

Windmüller X. F. doktor megjegyzése a fent olvasható jelentéshez.

A szőke Oliva nem ostoba; nem, mert egyetemre járt, hanem mert a felfogása gyors és a saját énjét nem helyezi fölébe a mások véleményének.

De térjünk a dologra. Először: Ki ez a lady Desmond? Másodszor: Honnan van annyi pénze, mint a pelyva, hogy bérbeveheti a Palazzo Chiarát a háromszáz szobájával és olyan fizetést adhat a házikisasszonyának, mely felér egy német őrnagy gázsijával? Az angol konzul *all right*-jére fittyet hányok, a többire pedig még inkább. Harmadszor: Miért nem fogad helyettesének egy legjobb családból való angol nőt? Miért, hogy külföldi nőt keres? Miért okvetetlenül éppen németet? A fiatal leánynak utána küldte az inasát, hogy megtudja, hova ment. Tehát az, hogy korábbra rendelte magához, nem egyéb, mint kísérlet, hogy megtudja, vajjon a konzul le- vagy rábeszélte-e U. kisasz-

szonyt. Lehet, hogy sok függ attól lady D.-nál. Ki tudja...?

Egyébként a szolgáról, kire a Palazzo Chiarának szüksége van, majd gondoskodom magam. Hála Uhlenhus kisasszony jó emlékezőképességének, majd beajánlja derék Pfifferlingemet a saját buta pófája. Jó, hogy eszében tartotta ezeket a megjegyzéseket: „Olaszt ne“ és „észbeli tehetség fölösleges“.

Ebből önként következik negyedszer: Miért nem kell olasz inas lady Desmondnak a római palotájába és miért nem kell értelmes külföldi? Erre az utóbbi kérdésre azt lehetne felelni, hogy olasz inas talán sokat fecsegne ki a szomszédságban, s hogy az okos többet lát, hall és következtet, mint az ostoba.

Ötödik és utolsó kérdés: Ki az a mister Weed?

Csókolni való ez a szőke Oliva, jelentésének befejező mondatával, azzal a naivsággal, mellyel elmondja *nekem*, hogy mit hallott rólam. Következtetésében épp oly tisztánlátó, mint szerény, mert mikor pártfogójául toltam fel magam, csakugyan csak az volt az első érzésem, hogy védelmembe fogadom őt, a védtelent.

* * *

Uhlenhus Oliva második jelentése.

Róma, Via Sistina.

Ma reggel a szokott órában ébredtem, kissé taplósan, mint mondani szokták. Alig hogy végeztem a reggelivel, jelentették, hogy valaki beszélni akar velem, s mikor kíváncsian kimentem a hallba, ez a homályosan megjelölt valaki a férfinemhez tartozónak bizonyult, olyanféle mezben, mint a falusi ember, mikor vasárnap délután sétálni megy —

vékony és szegényes, az arca olyan, mint a cik-kányé, a kerek szemecskéiből értelem sugárzott. Kezeinek lendületes mozdulataival átadott egy címzetlen levelet, amelyben csak Windmüller doktor névjegye volt, ezzel a hozzáttétellel: „Igazolványul főfő-minden-egyébnek, Pfifferling Teleszfór-nak. Kérem névjegyemet elégetni vagy más módon megsemmisíteni.”

Az volt az első dolgom, hogy apróra téptem a névjegyet, a darabjait pedig a kandallóba dobtam, melyben a hűvösebb idők beállta óta, az angolok megnyugtatóására, állandóan lobogott a tűz, mikor pedig azután megfordultam, hogy megmondjam a furcsa nevű embernek, hogy mindjárt kihozom, amiért küldötték, szemében olvastam a nyugtázását, hogy megfelelttem a kapott parancsnak. Pfifferling Teleszfór ur nyilván tudta, mi volt a névjegyen.

Felmentem a szobámba, lehoztam 1. számú jelentésemnek már összegöngyölt és becsomagolt lapjait s átadtam a főfő-minden-egyébnek. Szót váltani vele, nem tartottam helyénlevőnek, mert több vendég ült és állt szanaszét az imént még üres hallban, de azért nem állhattam meg, hogy ne mondjak legalább ennyit: „Adja át szíves tiszteletemet!” Amire oly mulatságosan hajolt meg, hogy majd hogy hangosan fel nem kacagtam.

Mikor a főfő-minden-egyéb elment, utnak indultam a Palazzo Chiarába. A gyalogjárás jól esett és harcra késznek éreztem magam, mikor a Tiberis balpartján levő pálmafákkal beültetett nagy térről bekanyarodtam abba a keskeny utcába, honnan már messziről látni azt a középkorias bejáratot, mely alagutszerű lépcsőzetével a Palazzo Santa Chiara tulajdonképpeni kapujához visz fel.

Azt hiszem, mondtam már, hogy sokszor bojongtam e palota óriási épülettömege körül, melynek véres krónikáját könyvekből olvashattam. Halatlan dolgok történtek az időtől megszürcült falak

mögött, melyek most, megszabadulva a piszkos házak összevisszaságától, mely azelőtt körülvette őket, úgy álltak ott, mint egy kővé vált fenyegetés.

Rajtam mindig átfutott a hideg e falak alatt, melyeknek todalékpülete, egy diszes, a főépülettel fedett folyosóval összefüggő *palazetto*, az érett renaissance emlékei közé tartozik. Ugyanazon a lépcsőn mentem fel most, melyen több mint háromszáz évvel ezelőtt tartott lefelé még ma is csodált szénségével e ház egyik leánya — a vérpadhoz.

Fenn a kapun a *custode* bocsátott be, akit Chiara herceg hagyott a palota őrizetére. Lady Desmond a saját kapusát akarta ott elhelyezni, de a herceg csak azzal a feltétellel adta bérbe házát, hogy Andrea Forno helyén marad.

A custode megnyomta egy villamos csengő gombját, mikor megmondtam, hogy várnak.

Az az inas, aki tegnap este a levelet hozta, kisért, nagyon tiszteletteljesen köszöntött és kért, hogy kövessem. Az üvegajtótól jobbfelé tartva, hosszú és keskeny folyosón át, melyet a ház legrégibb részéhez tartozónak ítélt, modernül berendezett előszobába kísért, melynek ablaka a Tiberisre nézett, s eltűnt. Mindjárt azután megjelent az az ur, kinek lady Desmond a parkban tegnap azt az utasítást adta, hogy hirdessen a német ujságokban, s bemutatkozott.

Weed vagyok, lady Desmond titkára, — mondotta szintén nagyon tiszteletteljes meghajlással s nagyon élesen fürkésző pillantással a hideg szemében, mely nagyon illett éles metszésű, mozdulatlan arcához. — A szolga felment, megnézni, hogy lady Desmond fogadhatja-e már.

Szóltanul nyujtottam át neki a névjegyet, mely erre az időpontra rendelt ide.

Futó pillantást vetett reá. — Magam irtam ezeket a sorokat, nekem mondta tollba lady Desmond.

Örülni fogok pontosságának, — jelentette ki udvariasan.

— Azért vagyok katonatiszt leánya, — feleltem ugyanugy, aztán szünet következett, melyben mister Weed erősebben nézett reám, mint tulajdonképpen illőnek tartottam. Egyszer ki is nyitotta a száját, mintha mondani akarna valamit, de aztán annál jobban összeszorította. Gondoltam magamban: „Sebaj, drágám!”

De korán gondoltam, mert mikor az inas, kit természetesen „James“-nek hívtak, jött és jelentette, hogy lady Desmond kész fogadni, én pedig mister Weeddel felfelé indultam a széles, magas márványlépcsőn, Weed gyorsan és oly halkán, hogy csendesebb volt a suttogásnál, egyszerre így szólt: — Fontolja meg éretten, mielőtt elfogadja itt ezt az álast. Én... határozottan nem ajánlom.

— Miért? — kérdeztem hideg csodálkozással, mert a figyelmeztetés inkább helyén nem levő bizalmaskodásnak tünt fel előttem a rejtettséggel, mint pusztá emberbaráti szeretet kifolyásának.

— Én... Leendő urnőjével nehéz boldogulni, — sugta vissza mister Weed. — Nem fogja kibírni mellette. Fogadja meg a szavam.

— Köszönöm, — feleltem szárazan. — Nem vagyok oly lágy anyagból gyurva és őszintén szólva, legalább is furcsának tartom, hogy ön adja nekem ezt a tanácsot, — tettem hozzá növekvő felháborodással. — Ugy látszik, urnője nem dicsekedhetik hü alkalmazottakkal.

Ugy, most megkapta a magáét! De... okos dolog volt-e, így kifakadni, ezt az embert talán ellenségemmé tenni?

Mister Weed nem felelt semmit; csak láttam, hogy még jobban összeszorítja az ajkait, s az arcát egészen elhagyta a vér, mikor odafenn kinyitott előttem egy ajtót s egy kézmozdulattal előrebocsátva, belépett mögöttem abba a teremszerű helyi-

ségbe, hol lady Desmond fekete csipkekendővel a bodorított hófehér haján, fekete selyem csipkekeztetűs, finom fehér kezét az ölébe nyugtatva, a kandalló tüzenél ült — az előkelő aggkor lefesteni való képe, melyet csak az a fekete pápaszem zavart, meg a tátongó foghiasságai, mikor kinyitotta a finom-metszésű száját.

A szoba, melyben lady Desmond Madernának sárga giallo anticoból faragott híres márványkandallója előtt ült, a palota legrégibb részének jobb szárnyán van.

Az első pillanatban, mikor gyorsan körülnéztem a teremszerű helyiségben, nem tudtam, mi az, ami szokatlanságával mindjárt a szemembe tünt. Csak később jöttem reá : a padlója nem márvány, nem is breccia, hanem deszkapadló, még pedig világos és sötét kockákból parkettaszerűen kirakva. Mint-hogy az egész helyiségben nincs egyetlenegy szőnyeg sem, úgy rémlett nekem, hogy merőben szokatlan ez a padló ily régi olasz palotában, ami annál feltűnőbb, mert a mennyezeten nincs sem stukkómunka, sem kazettás diszítés, hanem a kortól feketült, festett és aranyozott gerendaszerkezetet látni rajta. A berendezés, kiáltó anakronizmusban a mennyezettel, a mély ablakfülkékkal és a falak deszkaborításával, az a dus olasz barokk, melynek legfeljebb még Spanyolországban lelni párját. Pamlag, székek, fiókos- és álló szekrények csupa faragvány és aranyozás, a párnázott butor zöld moireével bevonva, az asztalok és fiókos szekrények födele ritka zöld márványból. Viszont a falakon csak egynéhány feketült arckép, — valószínűleg Santa Chiarák képmásai — melyek mindenhová követik az embert szemükkal, és jobbra a kandalló mellett, feltűnően szép lambériával borított fülkében, oszlopszerű, dusan berakott talapzaton fehér márványból faragott antik női mellszobor állt, a könnyű barackvirágszínű márványból : a fiatalkorá-

nak virágjában álló Messalina császárné, „a bünök dandarával édes ajkán“.

Lady Desmond kezének nagyon kegyes mozdulatával köszöntött s egy székre mutatott, mely vele szemközt állt a kandalló előtt.

— Örülök, hogy eljött, — mondotta halk, kellemesen csengő hangján, mely már tegnap feltűnt nekem. — Szerencsés véletlen, hogy találkoztunk. Nem is sejti, a pályázóknak milyen arcképcsarnokát állíthatnám már össze. Semmi kétség, sok kedves, kitűnő és művelt teremtetést találtam köztük, de — egyik rutabb volt, mint a másik! Mert én nem tűrhetek rut női arcot napról-napra magam körül, s elvégre nem okvetlenül szükséges, hogy az a hölgy, akivel képviseltetem magam, olyan legyen, mint a madárijesztő, még ha olyan bölcse is, mint Szokratesz! Kegyed az első, akinek megvan — no, igen, a megfelelő külseje, és mulatságos, hogy jóformán az utcán találtam.

No, nekem nem volt az tulságosan mulatságos, mert csakugyan szó szerint lehetett venni, de nem szóltam semmit.

Meglehet, hogy az arcom elárult valamit az érzelmeimből, mert az öreg hölgy, kecsesen szítpantva egyet a drágaköves kis aranyszelencéjéből, így folytatta:

— Természetesen ez csak amolyan szó-lásforma kegyeddel szemben, kinek oly neve és oly bizonyítványai vannak. Hogy a szónál maradjak: elhozta az irományait?

Igenlőn hajoltam meg, előveszem drága kincsemet a tarsolyomból és átnyújtottam az iratokat lady Desmondnak, ki az utlevéltől fogva gondosan átolvasta mindet, aztán átadogatta mister Weednek, ki az irományokat a maga részéről gondos vizsgálat tárgyává tette. Én eközben ráértem, hogy szemügyre vegyem a környezetet s a tekintetem eközben mindegyre visszatért Messalina elragadó mellszob-

rára s úgy rémlett, mintha a szoborkép valami megfoghatatlan vélekedéssel gúnyosan mosolyogna rám. Természetesen a kandallóban lobogó lángok változó fénye idézte elő ezt a kifejezést, de hát rajta volt, megjelent s eltűnt, s a Santa Chiaráknak a falon függő képei közömbösen néztek le reám, úgy, hogy végigfutott rajtam a hideg, meg a meleg és sokért nem adtam volna, ha már künn lehettem volna a szabadban.

— És ki biztosít róla, Uhlenhus kisasszony, hogy kegyed ezeknek az írásoknak valódi és jogos tulajdonosa? — kérdezte lady Desmond egész tárgyilagosan és jogosultan, mikor átnyújtotta a titkárnak az egyetemi bizonyítványomat is, mely utolsó volt az írások közt.

— Gondoltam arra is, mert csak nemrég olvastam egy törvényszéki tudósítást, melyben ellopott bizonyítványokról volt szó, — feleltem tehát a legcsekélyebb érzékenykedés nélkül. — Ha kegyed, lady Desmond, ezt a fényképet — azt hiszem, elég hü kép — a szükséges kérdésekkel kísérve elküldi az egyetem mostani rektorának vagy akár a polgármesternek, aki szintén nagyon jól ismer, csakhamar megkaphatja reá a megnyugtató választ. Mert az utlevélre vezetett személyleírás csakugyan nem mond sokat.

— Áh... helyes! Abban aztán, ugy-e nem lehet kételkedni, mister Weed? — kiáltotta lady Desmond, szippantva egyet a burnótjából.

A titkár vállát vont.

— Ha myladynek elég... — dűnnyögte egykedvűen.

— No, miattam akár irhat is, mint Uhlenhus kisasszony ajánlja, — felelte lady Desmond kissé türelmét veszítve, s felvette a fényképet, egy pillantást vetett reá és átadta mister Weednek. — Hiszen már csak formaság az egész, Uhlenhus kisasszony, ráadásul kegyed volt, aki ajánlotta. Vajjon

nincs elég ismeretsége Rómában is, hogy valaki tanúságot tehetne személyazonosságáról?

Sajnálattal feleltem, hogy nincs.

— Nem ismer senkit a diplomáciai testületben? — fürkészte tovább lady Desmond.

Erre is tagadó választ kellett adnom. Legalább tudtommal nem ismerek.

— No igen, persze, persze, — nyugtatott meg lady Desmond, mikor ezt kijelentettem neki. — De ki tudhatja, nincsenek-e Rómában mégis csak ismerősei, sőt barátai, anélkül, hogy sejtelve volna ittlétükről. Mister Weed, nincs valahol a keze ügyében a diplomáciai kar névlajstroma? Magam kértem a nagykövetségünkön, hogy tudjam, kinél kell leadnom a névjegyemet! Ott, az íróasztalomon... Köszönöm! Nos hát, a kegyednek idegen követségeket mellőzhetjük. De itt van a német nagykövetség névjegyzéke... nézze csak meg, nem talál-e benne ismerős nevet.

Fejemet rázva futottam át a jegyzéket. A nevek egy részét ugyan ismertem, de csak hallomásból, s meg is mondtam az öreg hölgynek, ki feszült figyelemmel nézett reám.

— Egyikükkel sem jutott közelebbi érintkezésbe? — kérdezte.

— De igen... eggyel mégis, — feleltem s a pillantásom megállt a névsoron. — Burgfried báró követségi titkár... ezt a nevet jól ismerem, mert mikor atyám még életben volt, egy Burgfried ur volt tartományi elnök ugyanabban a székvárosban, hol atyám dandárparancsnok volt. A dandárparancsnokság az elnöki palota szomszédságában volt s én mindennap együtt játszottam a Burgfried gyermekekkel, többnyire a velem egy korban levő leánnyal. A fiu már gimnázista volt és nem tartotta méltóságán alul levőnek, hogy játékokra tanítson bennünket leányokat s néha fel is olvasson nekünk.

Lady Desmond szippantott egyet. — És nem tudja, hogy ez az ur rokona-e annak a Burgfriednak ?

— Egészen elszakadtunk egymástól, mikor atyám meghalt és keresztanyám magához vett, — feleltem a kérdésre. — De nem terhelem tovább lady Desmond. Ha megérkeztek azok a hírek, melyeket be akar szerezni, bizonyára lesz oly kegyes, hogy értesít elhatározásáról, hogy esetleg elfogadhassak más kínálkozó állást...

— Oh, dehogy! — vágott a szavamba. — Szó sem lehet róla, mert véglegesnek veheti szerződését. Most már csak az a kérdés : Mikor jöhet ? Remélem, minél előbb, mert meg kell kezdenem látogatásaimat és annak a hölgynek társaságában szeretném megtenni, akivel előreláthatóan gyakran kell majd képviseltetni magam.

— Holnaputántól fogva rendelkezésére állok, lady Desmond, — feleltem, annyi aggodalom és rettegés után újra ébredő életörömmel. — Csütörtökön van december elseje...

— No, nem szükséges, hogy oly pontosan ragaszkodjunk a dátumhoz, — vágott közbe a lady. — Szerződésünk természetesen a hónappal kezdődik ; de ha eljőhet hozzám már ma délután, az én gondom lesz, hogy kifizettesem a hetiszámláját a pensionjában s így kiegyenlitem a különbözetet. Elég soká vártam az állás betöltésére ; nagy megkönnyebbülés lesz, tudom, hogy ebben az irányban már nem hátráltat semmi.

— Ebben az esetben ma délután természetesen rendelkezésére fogok állni, — mondtam előzékenyen. — Számlám a pensionban már ki van egyenlítve ; különös öröömre fog szolgálni, ha kárpótlás nélkül is megtehetem myladynek ezt a szolgálatot.

— Nagyon kedves, — jelentette ki lady Desmond olyan mosollyal, melyet hálásnak is lehetett.

volna mondani, ha nem lett volna valami a hangjában, ami visszásan érintett, mert a hangja különös módon száraz volt ahhoz a mosolyhoz, melyet a fogsor hézagai kissé... igen, kissé hamisnak tünettek fel. — Tehát abban maradunk... ma délután öt óra tájban elküldök a holmijáért, kegyedért pedig a kocsimat küldöm. Akkor aztán a tegnap közölt feltételekkel véglegessé tesszük a szerződést; megmondom kegyednek, minő szolgálatát várom el és szerződéses viszonyunk megkezdődhetik. Tehát: a vizontlátásig!

Azzal elbocsátott. Mister Weeddel, aki időközben tüzetesen átvizsgálta irományaimat, visszafelé indultam, megszabadultan a fenyegető „holnapután“ minden gondjától, fényes jövődelem küszöbén, de elkötelezve magam, mielőtt még egyszer találkozhattam volna Windmüller doktorral.

De mit is tehettem volna lady Desmond kívánságainak ellenében? Nem vagyok abban a helyzetben, hogy kockára vessek ily fényes állást. Hiszen elvégre nem börtönbe megyek, holnapután még mindig kijelenthetem: — Nem való nekem! — és hidegen mosolyogva fordíthatok hátat a hatezer lirának meg a Palazzo Chiarának!

Mikor mister Weed becsukta mögöttem az ajtót és készült lefelé indulni velem a lépcsőn, a pillantása egy másodpercre összetalálkozott az enyémmel.

— Amint akarja, — mondotta olyképen vonva a vállát, hogy bosszaantotta volna az embert, ha a halk hangjában nem lett volna valami rezignáltság, mely megdobogtatta a szívemet s arra készítette, hogy felnézzek reá.

— Szeretném végre tudni, mit akar mondani ezzel a sok titokzatos beszéddel? — kérdeztem oly gögösen és visszautasító hangon, amint kitellett tőlem, és megálltam.

Ő nem felelt semmit és rendületlenül ment

tovább a lépcső irányában. Nem tehettem mást, mint hogy követtem.

— Tudni akarom... — szólaltam meg újra az első lépcsőfokon.

Ezuttal hangosan vágott a szavamba. — Igen, ennek a lépcsőháznak a boltivei nagyon jellemzőek arra az építőmódorra, — mondotta, bekanyarodva a lépcső első fordulójánál. — Figyelje csak azokat a gótikus jellegű keresztboltiveket, melyek csak a palotának ebben a legrégibb részében találhatók.

Megbolondult ez az ember? Nyomában járva, én is bekanyarodtam a lépcső fordulójánál, s láttam ekkor, hogy James inas fölfelé jön velünk szembe. Hallotta-e mister Weed a közeledését, s miatta tért-e át oly hirtelen a palota építésmódjának magyarázatára?

— Egy ember van odalenn, sir, aki inasnak ajánlkozik. Hallotta a szomszédságban, hogy myladynek még van szüksége szolgaszemélyzetre, — jelentette James a titkárnak.

— De hiszen tudja, hogy lady Desmondnak nem kell olasz! Miért nem utasítja el mindjárt ezeket az embereket, anélkül, hogy megkérdezné előbb? — felelte mister Weed ugyanazon a közömbös hangon, mellyel nekem a gótikus keresztboltiveket magyarázta.

— Azt mondja, hogy német. Borzasztó zagyva nyelven beszél, sir, — mentegetődzött James rosszszul leplezett vigyorgással.

Lenn az előcsarnokban csakugyan ott várt az állást kereső, és némán, csodálkozva álltam meg. Nem Windmüllernek az a kómikusnevű főfő-min-denegyebbe-e, aki csak néhány órája vitte el tőlem naplójelentésem első részét? Ő volt az, Pfifferling Teleszfór, de mégsem ő volt. Egyáltalában nem szólva arról, hogy most egészen úgy mutatott, úgy is volt öltözve, mint egy facér inas, annak a Pfifferlingnek, akit Windmüller doktor küldött

hozzám, értelem sugárzott a kerek szemeiből és a cickány-ábrázatából, holott ez a képmása leirhatatlanul buta alak volt és a várakozásnak olyan kifejezésével függesztette szemét a lépcsőre, mely borzasztó módon együgyű volt. Azonkívül emlékeztem reá, hogy Windmüller főfő-mindenegybe a homlokából kifésülve és genialis kanyarulattal fölfelé keféelve viselte, ez az ember pedig középen kettéválasztotta és pomádéval keményen letapasztotta a haját. Nem, mégsem ő volt, hiszen nem is lehetett.

Ekkor mister Weed halk parancsot adott James inasnak — közben leértünk a lépcső aljára — s eközben mindketten hátat fordítottak az oldalt álló helykeresőnek. Csak én magam álltam vele szemközt és akaratlanul halkán felkiáltottam, mert — akár elhiszik, akár nem — az az ember elfintorította felém az arcát! Azzal, hogy ugyanakkor óvasként szájára tette a mutatóujját, sajna, már megkésétt.

Mister Weed rögtön visszafordult hozzám és kérdő pillantást vetett reám.

— Mondani akart valamit?

— Oh, semmit. Csak megcsusztam, — feleltem, mert nem jutott éppen más az eszembe. — Oly sima a padozat!

— Igen, a padozat a Palazzo Chiarában mindenhol sikos, — felelte mister Weed tárgyilagosan; de számomra ennek a megjegyzésnek az előzmények után különös jelentősége volt, melynek mélyebb értelmét nem találhattam ki. Mint-hogy nem volt reá okom, hogy tovább késlekedjem, egyenesen a kapuhoz tartottam, melyet James zárt be mögöttem, míg mister Weed meghajolt felém. Háta mögött az átváltozott Pfifferling megint fintort vágott.

Akkor irom ezt, mikor lady Desmond kocsiját várom. A holmimat elvitték, itt elbucsuztam már.

Elég jellemző volt. Ámbár, vagy talán éppen azért, mert a penzióban sem tulajdonosnak, sem vendégeknek nem említettem semmit helyzetem változásáról és terveimről, az utóbbi időben a penziótulajdonosok kissé hűvösen bántak velem. Az, hogy holmimat a Palazzo Chiariba vitték, mindezt egyszerre megváltoztatta. Nem kérdezték tőlem, hogy mely minőségben költözöm át oda, mert hogy a borralalók szétoztása után pontosan csak huszonöt lira maradt a zsebemben, a jó emberek nem tudhatják, minthogy oly sokáig éltem az ő drága penziójukban és pontosan megfizettem érte.

— Az az öreg hölgy, aki bérbevette a palazzót, bizonyára rokona a signorinának? — kérdezte a fogadósné kíváncsian, és tiszteletteljesen nézett reám.

Szórakozottan mozdítottam a fejemen és más tárgyra vittem át a beszédet, mert miért ragadnám ki képzelgésükből a jó embereket, miért világosítanám fel őket az állásom felől, mely csakugyan kivételes állásnak látszik.

* * *

Windmüller doktor megjegyzése a fent olvasható jelentéshez.

A gyanu mindjobban erősödik bennem, az eset komolyábbnak látszik, mint eleinte hittem. De egyelőre még árnyak, meg nem fogható és meg nem érthető árnyak azok, melyek, úgy látszik, a Palazzo Chiarában kísértének és kinyujtják kezüket egy fiatal és szép német leányért, kiből van elég bátorság, hogy szembenézzen velük.

Pfifferling természetesen tudta, mit irtam róla Uhlenhus kisasszonynak, de szerepét csak akkor ruháztam reá, mikor már olvastam az 1. számú jelentést, mely kijelölte számomra a helyes utat.

Azután, hogy elolvastam a kéziratot, nem vesztegethettem az időt, mert Uhlenhus kisasszony már utban volt a Palazzo Santa Chiara felé. Cselekedni kellett, még mielőtt más és valószínűleg többet mutató jelöltek mindenesetre tömegesebben jelentkeznek a meghirdetett szolgai állásra. Nem volt más választásom, elő kellett vennem Pfifferlinget, s a legény leirhatatlanul boldog volt, hogy most először fogom titkos szolgálatra. Az, hogy egy kezdő diplomata kézilegényéből jobbkezemmé léphetett elő és Rómába jöhetett velem, valósággal a hetedik mennyország egy neme volt ennek a született kómikusnak. Mikor a cipőmet tisztította és egy diplomata furfangjával tárgyalt a sziléziai gazdasszonyommal, ki féltékenykedik reá, oktatást adtam neki a detektívmesterségből s értelmes tanítványra ismertem benne, ki a félig kimondott szóból is megértett mindent és tudta hasznát venni az agyvelejének ; de tulajdonképenvaló feladatot mindaddig még nem bíztam reá, és a finton, melyet a titkár háta mögött vágott a joggal csodálkozó Olivának, bizonyosságát szolgáltatják, hogy még nincs kellőképen kicsiszolva. Uhlenhus Oliva kisasszonyt egyébként a jelentéseihez fűzött megjegyzéseimben, rövidség okáért mostantól fogva mindig csak Olivának fogom nevezni. Megjegyzem, hogy Pfifferling oly lelkesedve jött haza a Via Sistináról, hogy merem állítani : már is teljesen és tökéletesen bele van háborodva Olivába. Kitanítottam, hogy mi lesz a teendője, ha lady Desmond felfogadja. Gyorsan megértette, mint mindig, hogy miről van szó : hogy ne csak nyitva tartsa mindig a szemét és fülét, anélkül, hogy bármit hallani és észrevenni látszanék, hanem, hogy vegye át Oliva jelentéseit is s közvetítsen köztem és közte, de úgy, hogy rajta ne ériék. Hiszen a Trastevereben levő kis villám elég közel van a Palazzo Chiarához, hogy Pfifferling, ha ügyesen rendezi, észrevétlenül

letérhessen néha a kötelesség útjáról s átjöhessen hozzám. Tehát reméljük a legjobbat.

Ami a 2. számú jelentést illeti, nem lepett meg, hogy Oliva meglepetésszerűen, hogy úgy mondjam, gyorsvonaton sietett a palazzóba. Abban a tudatban, hogy huszonöt lírával a zsebében néhány óra múlva az utcára kerül, nem volt nehéz választania: az ember ilyen esetben megpróbálja, hogy a sárkány fel akarja-e falni, vagy „csak” széttépni akarja-e. Megjegyzem, hogy Oliva, minden okossága mellett, ha nem is értette félre a titkár váratlan figyelmeztetését, mindenesetre elmulasztotta meggondolni, hogy mi lehetne a figyelmeztetés rugója. Nem ismerve ezt a mister Weedet, természetesen nem mondhatom meg, hogy minő okok vezethették. Mindenesetre meglehet, hogy Oliva szépsége, ifjúsága, s a tisztaságnak az a légköre, mely körülveszi lényét, oly hurt illetett meg lelkében — mindegy, részvétnek vagy szerelemnek mondjam-e —, melynek megszólamlása kötelességévé tette, hogy óvja a fiatal leányt. Hogy mitől — éppen annak kell a nyomára jutnunk.

A szobát, melyben Olivát fogadták, ismerem. A hercegnő kedvelté és a fapadozata miatt téli szalonnak tartotta, Maderna kandallójának közelében magam is nem egy csésze teát költöttem el. Nagyon érdekes volt, amit a herceg mutatott meg nekem ebben a szalonban, de valószínűleg sohasem jöttek volna reá, ha a principessának nem támad véletlenül az a gondolata, hogy a kandalló mellett levő fülkéből ajtót töret a hálószobájába. Az olasz palotákban az emberek szeretnek mindent meghagyni abban az állapotban, amint eredetileg építették s ennek következtében bizonyára sok száz esztendőn át minden háborítás nélkül állt ott az a szép mellszobor és nézte mosolyogva a butor és az emberek váltakozását. S minden valószínűség szerint úgy marad ott az el-

következő évszázadok mulva is, miután a principessa kész volt inkább odahagyni a szép meleg, de római palotában csakugyan fölöttébb szokatlan fapadozatu szalonját, semhogy elzavarta volna helyéről Claudius császárnak határozottan szebbik, de nem jobbik felét. A herceg azt tartotta, hogy a római és külföldi ujságok éppen eleget foglalkoztak már palotájának közismertté vált építészeti meglepetéseivel, Messalina császárné most már nem tehet kárt senkiben sem — maradjon meg csak nyugodtan a fülkéjében. De ha valaki el akarja hitetni magával, hogy rajta kívül senki sem tud semmit egy bizonyos őt magát érdeklő dologról, mérget lehet rá venni, hogy az egész város arról beszél. Nem célozgatott-e vállát vonva a principessa a Palazzo Santa Chiarában levő „lehetetlenségekre”? Nem bocsátkozott-e találgatásokba a cselédség, mikor a személyfelvonót készítették és eközben rejtett aknát fedeztek fel? A magam részéről tehát azt hiszem: vagy nem tudja lady Desmond, hogy azt a fával padozott szép szalont valamikor más célra szánták, mint arra, hogy lakályos legyen, vagy pedig erősebb idegzete van, mint a principessának s azt gondolja magában: „Mit bánom a Santa Chiara sajátosságait, amelyeknek több száz évvel ezelőtt vették hasznát?”

Most már csak arra a kérdésre kellene megfelelni: Ki ez a lady Desmond?

Mikor felvetem, tudniillik ezt a kérdést, kész reá a felelet. Jane countess of Desmond „in her own right” e név férfiágon utolsó viselőjének leánya és örököse. Közvetlenül tőle örökölte ezt a nevet, bár az örökség meglehetősen kétes értékű volt, mert az utolsó earl of Desmond értette a módját, hogyan kell azt minden lehető módon beszennyeznie. Utolsó csinyjei után az öreg, de akkor még fiatal Desmondnak nem volt más választása, mint az, hogy vagy fegyházban fejezze

be életét, vagy hogy megszökjék. Az utóbbi módot választotta és eltűnt az események színhelyéről. Évek multával híre kelt, hogy megházasodott, hogy nemcsak rendezett, hanem munkás életmódra tért valahol a gyarmatokon, sőt végre nagy gazdagságáról beszéltek, mely a címét kétségtelenül joggal viselő leányára szállt örököül. Az emberek most azt várták, hogy az örökös nő megjelenik a honi földön, de hiába várták; countess of Desmond ott maradt, ahol volt és Angolország társadalmi köreiből félig-meddig legendás alak lett belőle. Nem látta senki, ő sem fogadott senkit — csak azt tudták róla, hogy a világon van. Most pedig, életének alkonyatán — mert majdnem kilencvenéves lehet — hazajön Európába, Rómába azzal a kimondott szándékkal, hogy élni fog társadalmi állásának jogaival! A nagykövetségen, mondja forrásom, kétségtelenül fogadni fogják, már pedig, ha ott kiadják a jelszót, nyitva áll számára minden ajtó. A diplomáciai testület szalonjaiban átérnek rajta a napirendre, minekutána alaposan felmelegítették apjának bűneit és kifejezték azt a gyanításukat, hogy ő méltósága euráziai.*) Nincs, amit az angol ember mélyebben néz le, mint ezt a keverékfajtát. Meglehet, hogy lady Desmond, tudva ezt, nem akart megjelenni honfitársainak szeme előtt, míg az idő a sokat elsimító öregkor révén el nem tüntette arcáról anyai leszármazásának nyomaát. Sok különcöt ismertem életemben, de az olyan, majdnem kilencvenéves nő, aki oly hosszú, visszavonultságban töltött életnek végén átkel a tengeren, hogy nagy házat tartson és szórakozzék — páratlanul áll tapasztalataim arcképcsarnokában és tultesz mindenben, amire eddig példa volt. Okvetlenül meg kell ismerkednem vele és szándékaival.

*) Európai atya és hindu anya gyermeke.

Uhlenhus Oliva harmadik jelentése.

Palazzo Santa Chiara.

Ma reggel még úgy ébredtem, mint az az Uhlenhus Oliva, ki nem mondhat magáénak rokonlelket az egész világon s akinek már csak huszonöt lira van a zsebében, éppen ebben a pillanatban pedig hatezer lira évi jövedelemmel, uri ellátással és házhoz szállított libériában, mint lady Desmond „unokahuga“ térek nyugovóra.

Nem mondhatnám, hogy lelkesedem ezen a „rokonságon“; de Windmüller doktor talán más véleményen van a dologról, s ebben az esetben rajta leszek, hogy beleéljem magam a kellő lelkesedésbe.

Tehát éppen ave-Maria idején érkeztem meg az ezüstszürke damasztal kárpitozott batárban a Palazzo Santa Chiarába és álmélkodva bocsátott be a kapus. Az üvegajtó mögött James vett át tőle s nyomban a szobáimba kísért, melyekhez eljutni kész utazás volt a lépcsőkön és folyosókon át, mert lakásomat a palota délkeleti részén jelölték ki, a *piano nobile* fölött, ahol a fogadótermek s a képcsarnok, meg a könyvtár vannak. Mindenesetre előkelően lakom. Van két szobám, melyek közül a nappali szoba határozottan nagy, a napos oldalon van, központi fűtéssel és elektromos világítással, süppedős szőnyegekkel a viaszkos téglapadozaton, óriási méretű, régiségtől feketült olajfestményekkel az eleven, tarkaszínű virágos papírkárpittal bevont falakon, dusveretű empire diófabutorral, márvány asztal- és szekrénytáblákkal, berakott mívű, parányi ébenfa íróasztallal és — hál' Istennek! — a hálószobában nagy mosdóasztallal, ugyanolyan mosdótállal és vízeskannával, mely elárulja angol eredetét, mert az olasznak elég az olyan mosdótál is, mely nem nagyobb a köpöcsészenél.

Ablakaimból látom az Aventinust s mögötte kis részben az albán hegyeket. És minthogy a palotának jobbra tőlem beszögellése van, láthatom a legrégibb szárny homlokzatát is annak a szalónak az ablakaival, melyben ma reggel lady Desmond fogadott.

Alig, hogy James a szobáimba kísért és világosságot gyújtott az egészen modern csillárokbán, aztán ismét magamra hagyott, újra kopogtattak az ajtómon. Mikor azt mondtam, hogy „szabad“, belépett egy közepeskorú nő, fekete ruhában, fehér kézelővel és gallérral, a simára fésült és középen elválasztott haján fehér csipkefőköttel, minőt az angol matrónák hordanak. A nő tömzsi és erőteljes alkatu, arca pufók, a szája oly nagy és vékonyra metszett, hogy úgy mutat, mintha ábrázatát egy vízszintes hasítás osztaná ketté. Orrának olyan gumóformája van, melyről egy arcismerő azt mondja, hogy derekas akaraterőre vall. Lehet, hogy úgy is van, csak az a kár, hogy tönkreteszi ezt a benyomást alul a száj, fölül pedig fehéreszőke pilláival és szemöldökével a kidülledő két halszeme. Talán helytelenül tettem, de be kell valanom, hogy erős ellenszenvet éreztem e nő iránt, alig hogy megpillantottam.

— Taylorné, lady Desmond komornája vagyok, — mondotta, tetőtől talpig végignézve rajtam. — Mylady kéreti a kisasszonyt, hogy fogadja el szolgálataimat, míg megfelelő alkalmazottat talál számára. Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy urnóm megbízásából én végzem a gazdasszony és a kulcsárnő teendőit is. Ha tehát a kisasszonynak ebbe a körbe vágó kívánsága lesz, kérem, forduljon vele hozzám. Lady Desmondot nem szabad a kora miatt ily dolgokkal terhelni.

Válogatott udvariassággal mondtam neki köszönetet, mert valósággal borzasztó módon udvariassan szoktam bánni olyanokkal, akik ellenszen-

vesek nekem. Aztán köszönetet mondtam lady Desmondnak is a figyelemért s egyben kijelenttem, hogy magam szoktam kiszolgálni magam és határozottan nincs szükségem segítségre.

Taylorné elismerő fejmozdulattal nyugtázta ezt. — Akkor kérem utitáskájának kulcsait, hogy kirakodhassak, — mondotta, kinyújtva értük a kezét.

Ezt is megköszöntem, már szinte kínai udvariassággal s kijelentettem, hogy magamnak kell kiraknom a holmimat, ha azt akarom, hogy meg is találjam, mikor szükségem lesz reá.

— Jól van — felelte a komorna helyeslően — tehát majd kirakom aládában levőket s kézhez adom a kisasszonynak a holmiját.

Tulajdonképen kedvem lett volna, a japáni udvariasság segítségül hívásával ezt is visszautasítani, de Taylorné, mielőtt odáig jutottam volna, már kezében tartotta kulcsaimat, melyeket éppen akkor tettem az asztalra, mikor belépett, kinyitotta az utiládát, kiemelve belőle a kettős betéteket és — kerültem, fordultam — már egy csomó inget rakott a karjaimra! Bevallom, egyrésztől egészen kényelmes és kellemes volt így, de másrésztől dühöngtem magamban, először, mert mindezt akaratom ellenére tette, aztán meg, mert utáltam, hogy ez az otromba alak az arcán levő hasitékkel, gumóval és halszemekkel ilyképpen végigszimatozza minden holmimat. De az otromba alaknak bár nagy, mégis formás és ápoltság volt, melyekkel könnyen és biztosan fogott meg mindent; csak az írómappámat ejtette le, aztán sok bocsánatkéréssel szedte össze a szertehulló papirdarabokat, s még örültem, hogy naplóm második fejezete gondosan elrejtve volt a tarsolyomban, melyet haladéktalanul az íróasztal alsó fiókjába tettem.

Az egész kicsomagolás majomszerű gyorsas-

sággal ért véget és Taylorné, mikor a láda födelét ismét lecsapta és a ládát sajátkezüleg a folyosóra vonszolta, még egyszer visszatért.

— Nincs a kisasszonynak készitaskája kiraknivaló? — kérdezte és körülnézett.

— Az utitáskámon kívül, mely a hálósobában áll, nincs, — feleltem. — De azt magam is kirakhatom.

— Oh, dehogy, azért vagyok én itt, — ellenkezett.

Én ellenkezőjét állítottam, de minden hiába volt: öt percig tartó heves tiltakozásom után, melyet mindenesetre tulzott szerénységnek tartottam, s arra használta fel, hogy kicsatolta a táskám szíjjait, kezében voltak a kulcsok és kirakott mindent, amit uton magamnál szoktam tartani: néhány toalettárgyon kívül a necessairemet és néhány csekély, anyámtól és Ölgard keresztanyámtól örökölt ékszeremet.

Taylorné az ékszerdobozok mindegyikét kinyitotta és az asztalra tette.

De nagy öröömre nem fedezte fel a tehénbőr utitáska titkos rekesztékét, melybe irományaimat rejtettem. Csak néztem és figyeltem, mikor végigtapogatta ügyes kezével a táska belsejét, meggyőződést szerzendő, hogy nem maradt-e benne semmi, de nem láttam, hogy eközben megérintette volna a táska fenekén levő titkos rekeszték zárát. Ellenben úgy vettem észre, hogy nem kerülte el figyelmét egy belső, elzárható oldalzseb, mert láttam, mikor ujjával az egyébként láthatatlan nyomózár körül tapogatódzott, s közben hirtelen reámnézett. De e nő iránt érzett heves ellenszenvem arra csábított, hogy félrevezessem, hogy tulajdonságok az eszén, és a szemei rajtaértek, hogy buzgón igyekszem kihuzni egy ottfeledett fércet egy belső derékből, melyet utolsónak adott ki a táskából.

Mikor azt még kiforgatta és kirázta, a táskát hálósobám faliszekrényébe tette, ott adott helyet a cipőimnek is, aztán megint hozzám fordult.

— Most felküldöm a teát a kisasszonynak, — mondotta. — Lady Desmond nem várja előbb, mint az ebédre félnyolc órákor. Jönni fognak érte. Estélyi toaletre nincs szükség, mikor mylady egyedül ebédel.

— Szerencse, — feleltem szárazan.

— Hogyan mondja, kisasszony?

— Ugy, hogy estélyi ruhám nincs is, — világosítottam fel. — Egyébként bizonyára észre is vette, mert kirakás közben mindenem megfordult a kezén.

— Csakugyan... azt hittem, a kisasszony talán még előbbi lakásán hagyta az estélyi ruháit...

— Szó sincs róla. Eddig nem volt szükségem afféle ruhákra.

Taylor né gondolkozni látszott a dolgon, de hogy milyen eredményre jutott, nem tudhattam meg, mert csak némán meghajolt, aztán elment.

Alig, hogy magamra maradtam, ezer esküt tettem magamban, hogy soha többé nem igázatom le magam ezzel a teremtéssel és nem kényszeríttem magamra az akaratát, mint az imént — dühös voltam reá, de magamra is!

Még javában azzal voltam elfoglalva, hogy ápoltam hiu mérgemet, mikor újra kopogtattak és dusan megrakott teástálcát hozva, belépett egy inas, szakasztottan olyan előkelő sötétkék libériában, mint a Jamesé, a gallérján ugyanolyan keskeny aranszegéllyel. Minthogy még nagyon is Taylor néra és saját ostobaságomra gondoltam, nem veletlen ügyet reá, míg egy halk fütyöntésszerű hangra haragtól pirosan hirtelen vissza nem fordultam és már szóra nyitottam a szájam, hogy kitegyem a szűrét a szemtelen fráternek, mikor

reánéztem arra az emberre és a szó az ajkamra fagyott.

Az az inas Pfifferling Teleszfőr, Windmüller doktor jobbkeze volt.

— Igen, igen... én vagyok, — sugta és csörömpöltette az edényt. — Ha van a nagyságos kisasszonynak valami megírt dolga a doktor ur számára, tegye hamar az asztalra. Nem maradhatok itt sokáig, mert észre találhatnak venni valamit. Itt, a csésze alatt van a doktor ur levele, mely megmagyaráz mindent.

Némán futottam az íróasztalhoz, kivettem tarsolyomból a lapokat, melyeket a Via Sistinán irtam tele, míg a kocsí értem nem jött és boríték nélkül, úgy, amint voltak, az asztalra tettem, honnan Pfifferling mellénye alá rejtette a balkezével, közben pedig a jobbkezeből nagy csörögve esett a cukorcsiptető az asztal márványtáblájára.

— James velem jött, mert látni akarta, hogy tudom-e rendesen feladni a teát, — sugta eközben alig hallhatóan s ravaszul hunyorgatott a szemével az ajtó felé, melyen aztán csakhamar el is tűnt.

Még künn sem volt, mikor már a csésze alá fektetett kis levél is a zsebembe vándorolt, s alig, hogy ez megtörtént, már megint kopogtattak és belépett James.

— Bocsnát, — mondotta méltóságteljesen — csak meg akartam nézni, hogy a szolga rendesen szolgált-e fel. Csak ma állt itt szolgálatba és lady Desmond megparancsolta, hogy igazítsam utba, ha valamit másképp tesz, mint myladynél szokás.

Másképp állította a cukrosdobozt és a kis csészét a teáskanna orra alá tolta. — Német ember, — jegyezte meg aztán oly hangon, mintha azt akarná mondani: nem tehet róla, szegény.

— Csakugyan? — feleltem nyájas érdeklődéssel.

James fejének biccentésével erősítette meg

állítását, aztán kiment. Meg kell vallanom, hogy nem találtam semmi gyanutkeltőt a megjelenésében. Elvégre egészen rendjén van és helyénvaló, hogy egy ily ház első inasa körmére néz a társának, aki most lépett be és kioktatja a szolgálatról. Eközben szerencsére eszembe jutott a zsebembe rejtett levél.

Szószerint így szólt: „Nagyságos kisasszonyom! Az okokat, hogy miért küldöm inasnak meg nem határozott időre a Palazzo St. Ch.-ba az emberemet, részben meg fogja érteni abból a rendeltetéséből, hogy megbízásomból ő fogja feltűnés nélkül meghozni nekem a kegyed jelentéseit. Vakon megbízhatik benne, kezeskedem érte. Ne vétesse észre, hogy tudja, kicsoda. Sohase hagyja jelentéseit az íróasztalban, még ha a fiókja be is van zárva és kulcsa a zsebében van. Pfifferling meg fogja mondani, hova tegye az írásokat, hogy minden körülményesség nélkül elvehesse onnan. Valószínű, hogy a terepet már a kegyed megérkezése előtt kitanulmányozta. Ne nyugtalankodjék e rendszabályok miatt, hanem ellenkezőleg, legyen nyugodt, mert bármily váratlan meglepetést szerezne kegyednek az állása — lesz közelében valaki, aki közvetíti érintkezését a külvilággal. Meglehet, hogy ebben a tekintetben nem veszi hasznát — annál jobb lesz kegyedre nézve! Égesse el vagy semmisítse meg ezt a levelet, úgy hogy ne maradjon meg semmi nyoma.“ *Windmüller X. F.*

Jókat mond a doktor ur. Ne nyugtalankodjam? Köszönöm szépen! Vajjon a gyanu, hogy valami rothad Dániában, nem elég-e arra, hogy az embernek kissé felzaklassa az idegeit? Vagy mindennapi dolog az, hogy egy szerény és jelentéktelen társalkodónő mellé külön embert adnak felügyelőnek, aki ráadásul kénytelen egy szolgáló áruhájába bujni?

Rövid idővel hét óra után Pfifferling, akit itt

rövidség okáért s mert hangzatos nevének kiejtése némi nehézségeket támaszt, egyszerűen Johnnak szólitának, feljött értem, hogy a *dinner*-hez kalauzoljon. Amire szükség van is, mert az ember egyedül semmiképpen sem talált volna oda a palotának legrégibb szárnyába.

Pffifferling nem vesztegette az időt. Mikor belépett hozzám, hangosan és egészen szabatosan jelentette jöttének célját, aztán egy nesztelen szökéssel odaugrott a fölöslegessé vált kandallónak posztóburkolattal bevont elzárótáblájához, kiemelte helyéből a kandallónyílásba meglehetősen pontossággal beleillő táblát és a belső felére mutatva, az ott egymásra boruló posztó közé csusztatta a kezét.

— Dugja ide a doktor urnak szóló írást, — sugta — aztán tegye vissza a nyílásba ezt a mi-csodát. Különösen vigyázzon, hogy ne törölje le a résekben és repedésekben levő port. Ha valaki szaglászni talál itt, feltűnik az neki és mindjárt jobban néz ott körül. Ha ir valamit, csusztassa ide. Van hely elég a posztó hajtásában, mely kívülről össze van fércelve. Csak sohase hagyjon semmi írást az íróasztalban. A zár, minden zár a macskának való ebben a házban. Most pedig, kérem, jöjjön velem!

Azzal már kifelé indult, feltárta előttem az ajtót s előrebocsátott a széles folyosóra, honnan egy mellék-lépcsőn, melyet egy ajtó láthatatlanná tett, a régi épületszárnyba kísért.

— Egészen egyedül lakom a háznak ebben a részében? — kérdeztem utközben, mert nyomát sem láttam, hogy más is volna a folyosón.

— Nagyságos kisasszonyom,ugszólván minden oroszok, vagyis inkább minden patkány, egér és kísértet egyeduralkodónője benne, — felelte Pffifferling. — Lady Desmond a legrégibb részeknek a térére és a Tiberisre néző első emeletén lakik régi butorával, a komornájával. Azt hiszem,

körmönfont egy perszóna, — tette hozzá suttogó hangon, aztán így folytatta hangosabban: — A titkár ur, meg a komornyik ur a második emeleten lakik. Én a félemeleten, vagy, mint itt mondják, a mezzaninon lakom, kisasszonyom épületszárnyának északi felén, egy szobában, a kapus mellett. — És ismét suttogva tette hozzá: Tehát azok négyen a másik szárnyban a fejükre állhatnak és a kezükön táncolhatnak, anélkül, hogy mi bármit észrevehetnénk belőle. Éjszaka tessék jól bezárni az ajtaikat!

Ugyanabba a szalónba vezettek, amelyben lady Desmond fogadott. Ott ült fekete selyemruhában, gyémánttükkal összetűzött csipkefátyollal a hófehér, bodor haján, fekete csipkekeztyűvel a kezén, ugyanazon a helyen a kandalló előtt, s mikor beléptem, félretette az ujságot, amelyet éppen olvasott.

— Üdvözlöm új otthonában, kedves Oliva kisasszonyom, — kiáltotta élém és bizonyára megilletődtem volna a kedves fogadtatáson, ha legalább láttam volna a szemét. De az a csillogó feket pápaszem... az ember sohasem tudhatja, hányadán van azzal, aki valósággal elbujhatik mögötte, és erőt kellett venni magamon, hogy hálás érzelmekre késztessem magam, ami annál inkább nehezemre esett, mert a szavait kíséző mosoly élém tártá a fogai közt tátongó nagy fekete réseket, melyek annyira idegessé tesznek.

Mégis összeszedtem magam és a legmélyebb meghajlással, melyre képes vagyok, megcsókoltam az élém nyujtott kéz csipkekeztyűjét és mormoltam is valamit.

Lady Desmond megsimogatta kezével a hajamat. — Mily pompás diszt hord a fején! — mondotta. — Sokért nem adnám... azaz, hogy sokat adtam volna érte fiatalkoromban, ha ilyen s ilyen ritka színű hajam lett volna!

— Családi örökség, mylady, — feleltem kacagva. — Nekünk, Uhlenhusoknak már ilyen szalmás fejünk van.

— Meg van elégedve a szobáival, Uhlenhus kisasszony? A jó Tayloromra kellett bíznom, hogyan helyezze el, mert én nem tudok felmenni oda. A háló- és lakóhelyiség mind oly magasan van az olasz palotákban. Bizonyára egészségesebb úgy, de kényelmetlenebb is. Ez a szárny mindenestre kivétel. Ugyanazokban a helyiségekben lakom, melyeket Santa Chiara hercegné tartott fenn magának. Melegek, kényelmesek és a legjobb állapotban vannak.

Eszembe jutott, amit önkénytelenül hallottam róla tegnap a Villa Borghesében. A lady nyilván semmit sem hallott arról.

Egyébként is éppen akkor jelentette John Pfifferling, hogy tálalva van. *Pranzo è pronta!* mondotta oly kiejtéssel, hogy félre kellett fordulnom, mert máskép felkacagok.

Lady Desmond belém karolt és reám támaszkodva, egy összekötő helyiségen át az ugynevezett kis ebédlőbe ment velem, mely nagyságával még mindig megfelel egy terem méreteinek s mely szép, régiségtől sötétszínű, az érett renaissance korából való butorral van berendezve. Az asztal szépen fel volt diszitve virággal s a porcellán és az asztalnemű a hercegi koronával borított *St. Ch.* monogrammal volt megjelölve. Az én izlésem kissé soknak tartotta, hogy azt is beletudták a bérletbe, de talán még sem tették volna meg mindenkinek.

A nehéz bronzlábakon nyugvó kerek asztalt három személyre terítették, de a titkár csak akkor jelent meg kifogástalan smokingjában, mikor már kivitték a levest. Meghajolt lady Desmond előtt és előttem, de nem mentegette magát a lady előtt a késedelemért.

— No, mi ujságot tud ? — kérdezte tőle lady Desmond, mikor helyet foglalt.

— Most már a palazzetót is bérbe adták, — felelte mister Weed s némi hangsúlyt vetett arra a szóra, hogy : „adták“. — A palazzetto — fordult hozzám a magyarázattal — a Palazzo Santa Chiara toldaléképülete, melyet fedett folyosó, vagy ha jobban tetszik : hid köt össze a palotával az északnyugati oldalon. Palota az is, de ennek az épületnek a hatalmas tömegéhez képest természetesen csak palazzetto, vagyis kis palota. Lady Desmond azt is megkaphatta volna, de keveselte a helyiségeit.

— No, ha újabbat nem tud !... — vágott a szavába az öreg hölgy és türelmetlenül koppantott késével az asztalon. — A kapus már reggel monddta Jamesnek, hogy a palazzettót bérbeadták. Tudni akarom, kinek ! Egyáltalában nem mindegy nekem, hogy ki a tőszomszédom és kinek engedem meg, hogy a fazekaimba nézzen !

— Éppen azért bátorkodtam a bérleti szerződés aláírása előtt amellet kardoskodni, hogy mylady vegye bérbe a palazzettót is, — vágott vissza mister Weed oly nyugalommal, melyet már fölénynek lehetett mondani. — Mikor az ember egy tollvonással bérbeveheti e roppant nagy épületet, nem számít még néhány tucat szoba ! Az efféle vonás nem tartozik éppen a ritkaságok közé, — mondotta, hozzám fordulva. — Akárhányszor láttam, hogy gazdag emberek dézsaszámra szórják ki a pénzt az ablakon, de aztán a levelükre nem ragasztanak elég bélyeget.

Megrettenve néztem a titkárról az urnőjére, kinek tényeit oly hajmeresztő orcátlansággal bírálta, de ez csak nekem tűnhetett fel úgy, mert úgy látszott, lady Desmond nem talál benne semmit. Ellenkezőleg, még kacagott, vagy mosolygott

is rajta fogsorának minden résével, de aztán élesen felelte :

— Ne beszéljen képtelenséget, Weed. A palazzetto lakói napestig ott állhatnak az ablakukban s még sem látnának belőlük többet a konyhánál. Ha kedvük van odanézegetni, semmi kifogásom e mulatság ellen. De akkor követelem az összekötő folyosó kulcsát.

Weed letette a kését, villáját, belenyult a szmokingja zsebébe, elővett abból egy legalább husz centiméter hosszúságú kulcsot és letette az asztalra, mely szembetűnt a művészies faragásával. — Ime, itt van — mondotta szárazan. — Tudniillik csak az, mely a mi oldalunkon levő ajtót nyitja. A másikat, mely tőlünk zárja el a palazzettót, természetesen csak a másik bérlő kapja meg.

— Eszerint tudja, hogy ki vette bérbe a palazzettót ? — kiáltotta lady Desmond, összeecsapva a kezét.

— Mindenesetre tudom, — felelte a titkár hidegen. — Csak nem hozom el a kulcsot a gondnoktól anélkül, hogy meg ne kérdezzem !

— No, akkor miért nem mondja meg, hogy kicsoda ? — kiáltott lady Desmond.

— Mylady nem engedett szóhoz jutnom, — felelte mister Weed, a vállát rándítva. — A bérlő a diplomáciai kar tagja. Semmi esetre sem a mienkéé, hanem a németé. Burgfried báró követségi tanácsosnak hívják.

— Oh ... mit nem mond ! — szólalt meg lady Desmond, szemmeláthatóan meglepődve, mert egészen egyenesre huzta ki magát s eközben némi fogalmat szerezhettem afról, hogy tulajdonképpen mekkora is. De aztán épp oly gyorsan össze is ropyant. Édes Istenem, mit akarhat az az agglegény annyi szobával ?

— Ugy látom, nem egészen helyes az a fel-

tevés, hogy Burgfried ur aggregény. A gondnok azt mondotta, hogy a báró magának meg a bárónénak vette bérbe, — jelentette mister Weed tárgyiagosan.

Igazán nem mondhatom el pontosan, hogy mit beszéltek még egymással ebéd közben. Csak néha-néha hallottam néhány szavukat, mely meg nem értetve hangzott el a fülem mellett, mert a Burgfried név most régi, kedves emlékeket ébresztett fel bennem. Mily öröm volna, ha ő volna az a követ-ségi titkár s ha viszontlátnók itt egymást! Eszerint közben megházasodott! Burgfried Fritz, a hirtelen nőtt fiu, kinek a hangja mindég átsapott vékonyból vastagba, s akinek mindég tulrövid volt a kabátja ujja! Harmincéves lehet most. Persze, hogy régen is megházasodhatott!

Lili, a huga, nyájas, kedves, de nagyon jelentéktelen teremtés volt s minthogy, mire idősebbek lettünk, nem volt már sok mondanivalónk egymásnak, lassan-lassan felhagytunk a levélváltással. De a Burgfried-házra még nagyon jól emlékezem. A főelnök daliás ember volt és Fritz igyekezett a nyomába lépni. Szenvedélyesen szerette a vadászatot s ebben a báróné maga is kitünő pajtása volt. Nagyon jókedvű teremtés volt a báróné az én gyermekkoromban, nem adta nagyon a „nénit“ a fiatal gyermeklányokkal szemben. Engem az ő kis fonóleányának szokott mondani a szöszhajamért és nem tartotta méltóságán alul levőnek, hogy birokra keljen velem s közben, nagyokat kacagva, oly nevekkel illessen, melyeket nem annyira a finom társalkodás könyvében, mint inkább a nagy Brehmben találni meg.

Lady Desmond asztalt bontott, amennyiben James segítségével felállt, aztán belémkarolva, vizsztatért velem a *salone*-ba, míg mister Weed, nagy megkönnyebbülésemre, az ebédlőben maradt. A kandallóhoz kísértette magát velem, ott újra elfog-

lalta a karosszékét és felszólított, hogy foglaljak helyet vele szemközt.

— No, — szólalt meg kis idő múlva — csevegjünk most kissé a mi külön viszonyunkról. Alkotott már magának róla képet?

— Társalkodónője vagyok itt, — feleltem mindjárt. — Így képzeltem el a helyzetemet s hozzátehetem még, hogy remélem, sohasem fogom elfelejteni, hol van a helyem : a háttérben.

— Oh, kedvesem, a helye nálam nem a háttérben, hanem mellettem van. Öreg vagyok, nagyon öreg, sokkal idősebb, mint valószínűleg hiszi, de azért örömemet találom benne, ha fentarthatom érintkezésemet a világgal. Vannak reá egyéb okaim is, de az nem tartozik ide. Elég az, hogy a korom egy és más tekintetben tartózkodást parancsol reám, mely ellenkezik a szándékommal — nem egyszer fogom kívánni, hogy ilyen vagy olyan kiváló alkalommal személyesen ott legyek én is, de a korom vétót fog mondani. Lássa, ezért van szükségem helyettesre, ki nevemben megjelenik s akinek olyan egyénisége van, hogy az emberek érdeklődve kérdik egymástól: „Ki ez a hölgy?“ A felelet, hogy: „Lady Desmond... hm... lady Desmond unokahuga“ nekem olyankor azt a megnyuvást szerezne, hogy jelen vagyok, ha nem is személyesen, de legalább a képviselőm által ott, ahol nem lehettem jelen. Megértette, hogy mit gondolok?

— Teljesen, mylady! — feleltem. — A dolognak csak egy bökkenője van: az, hogy nem vagyok az unokahuga és hogy legjobb esetben csak mint társalkodónőjét fognak valamennyire tűrni, mylady iránt való tiszteletből.

Lady Desmond tiltakozva emelte fel mind a két kezét. — Kedves gyermekem, — kiáltotta — majd ha oly sokáig élt a világban mint én, meg fogja tudni, mi mindent „ismer el“ és néz el a „tár-

saság“, ha a megfelelő biztos fellépéssel erőszakolják fel reá. Én, a nevemmel, a palotával, melyben lakom, a francia szakáccsal, ki holnap érkezik meg Párisból — talapzatra állithatok egy páviánt s elég azt mondanom az embereknek : „Nézék ezt a felséges Vénuszt!“ és valamennyien karban fogják kiáltani : „A legszebb Vénusz, melyet valaha látott a világ!“ A fejét rázza? Több a mondvacsinált, mint az igazi néne. Csakugyan az volt a szándékom, hogy efféle címmel vezessem be a társaságba.

— Bocsánat, mylady, bölcs dolog volna ez? — vágtam kacagva a szavába. — Hiszen még azt sem tudja, megfelelek-e a követelményeinek! Nos, a társalkodónőjét kedvére váltogathatja, de máról holnapra nem mutathat be új „unokahugot“ a társaságban! Azonkívül pedig: hogyan akarja kima-gyarázni ezt a rokonságot?

— Bizza reám, — felelte lady Desmond lelki nyugalommal. — . . . fogadott unokahugom! Egészen jól hangzik az. Olivának fogom szólítani, kegyed pedig „kedves néni“-jének, vagy akár néniké-jének mondhat. És kérem, ne szólja el magát az emberek előtt.

— Rajta leszek, hogy elkerüljem, — nyugtat-tam meg egész komolyan, mert beláttam, hogy lady Desmondnak igaza van.

Némi szünet mulva a lady újra megszólalt.

— Igen, most már tudom, mit akartam még mondani. A toaettek dolgában. Tehát a fizetésén kívül én látom el a báliruhákkal, belépőkkel, prémekkel...

— De az Isten szerelmére, mylady, miért? — vágtam a szavába. — Hiszen olyan fizetésem van...

— Ne mondjon képtelenségeket! — tiltakozott félig boszusan, félig nevetve. — A költséget

nekem kell viselnem, ha feltétlenül szükségesnek tartom, hogy azzal is hangsúlyozhassa helyzetét az emberek előtt.

— De...

— Hiszen nem kell azokat a dolgokat elfogadnia, ha nem fér meg a büszkeségével, — nyugtatott meg. — Egyszerűen felveszi, mert úgy kívánom és visszaadja, ha eszembe jut, hogy inkább másfélékben akarom látni.

Éreztem, hogy ég az arcom és hogy a vér zug a fülemben. Néhány perc kellett, hogy nyugodtan felelhessem:

— Lady Desmond, a kenyerét fogom enni, mert kénytelen vagyok vele; megfogadom szavát mindenben, ami helyes és elfogadható, mert kötelességemnek tartom — de „libériát“ még sem akarnék hordani.

Lady Desmond nem felelt mindjárt. Kis várattva aztán kinyújtotta kezét a burnótos szelencéjéért, mely a széke mellett levő kis asztalon volt, lassan és körülményesen kivett belőle egy csipetnyit és — mosolygott.

— Ez a fiatalság! Ez a fiatalság! — mondotta a fejét csóválva. — Libériát! Némí megfontolás után majd reájön, hogy félreértett. Mi mást akartam azzal mondani, mint azt, hogy miattam tekintse csak kölcsönzöttnek azt a holmit, melyet viselni kénytelen, mikor a társaságba megy, s amelyet a járandóságából nem tud megfizetni? Kimélni akartam érzékenységét, mert nem akart ajándékot elfogadni, bár nem érthetem meg, hogy minden méltányolható büszkesége mellett, miért ne tarthatná egyszerűen a helyzetéhez hozzátartozó rossznak azt a pár rongyot, melyet az én szolgálatomból és megbízásomból kell elhasználnia, ahelyett, hogy ajándéknak vagy éppen „libériának“ mondaná! Akkor nem szabad leülnie a székemre sem és rátenni a lábát a szőnyegemre!

Akaratlanul kacagnom kellett, s azzal alaposan és véglegesen el is puskáztam a dolgomat. Elfogadtam a feltételt — mit is tehettem volna mást az után a megvilágítás után, melyet lady Desmond adott neki ?

— Nos tehát, — mondotta megbékülten — eszerint megegyeztünk volna. De majd írásba foglaljuk a szerződésünket — az élet és a halál miatt. Az én koromban — hiszen megértheti ! Azt akarom, hogy ha meghalok, legalább ne kerüljön az utcára. Holnap tollba mondom a szerződést mister Weednek, s mi ketten majd aláírjuk. Most pedig, kedves Önvám, magamra hagyhat ; ma már nincs szükségem reá. Jó éjszakát ! És ha szüksége lesz valamire a kényelmére, a világért se feszélyeztesse magát és mondja meg nekem ; remélem, sikerül mielőbb külön komornát találni számára — eddig még nem nézhettünk körül érte és az elsőt, aki utamba akad, nem fogadhatom a házhoz, hol minden kárért szavatolok. Egyelőre az a szolga jelenik meg csöngetésére, akit ma fogadtam fel. Német ember, valami egészen bolond és kimondhatatlan neve van. Tehát még egyszer, jó éjszakát ! ... Oh, majdnem megfélelkeztem még valamiről. Kérem, nem adná ide az asztalról azt a tokot ? Igen ? Azt a zöld maroquin-tokot ! ... Oh, köszönöm !

Átnyújtottam neki a szép olasz égetett aranyozással gazdagon diszitett, szemmelláthatóan új tokot s most már vissza akartam vonulni, de ő visszatartott a ruhámnál fogva.

— Maradjon már még egy pillanatig ! — kiáltotta türelmetlenül, mintha nem ő akart volna az imént elbocsátani. — Van itt valamim, amit kegyednek szántam — hálám jeléül azért, hogy már ma eljött hozzám. Ne szabadkozzék és fogadja el ! — tette hozzá majdnem ingerülten, mikor visszahátrálva, tiltakozni akartam, hogy megaján-

dékozzon olyanért, ami elvégre egészen természetes volt. — Nem, nem jutalom az, hanem csak hálám jele! Csak elfogadhat valamit büszkeségének megalázottsága nélkül olyan öreg asszonytól, mint én vagyok, ugyebár?

Meglehet, hogy amilyen érzékeny vagyok még a szolgálati viszonytal egyúttjáró apró megaláztatásokkal szemben, tévedtem és lady Desmond szavaiban nem volt az a guny, melyet kihallani véltem belőlük, de azért borzasztó elhatározás volt, elfogadnom a tokot és elhebegni oly köszönetet, mely távol állt tőlem s éppen azért nagyon keservesen is esett.

— Mielőtt megköszönné, nyissa ki és nézze meg, mi van benne. Hiszen nem tudja, érdemes-e!
— mondotta lady Desmond.

Kinyitottam a tokot és meglepetten kiáltottam fel, mert a sárgás bársonybélésen épp oly sajátos, mint — tartok tőle — értékes ékszer feküdt: cérnávékonyságu platinaláncocskán lágok formájára mintázott sötét aranyboglárról mintegy négy centiméteres magas, egészen apró, de tüzes briliánsokkal kirakott platina-háromszög függött és a háromszög üresen maradt mezején laza foglalásban a legkritkább kövek egyike függött, melyet valaha láttam. Gömbölyűre volt csiszolva és áttetsző aranyzöld volt a színe, a közepén felülről lefelé nyúló, fénylő, kékes-fehér sáv lebegett, mely, mint a macska szemének hosszukás feketéje, kiszélesült és aszerint változatta a helyzetét, amint mozdították az ékszert. Nem vehettem le a szemem arról a kőről.

De lady Desmond, aki feszült figyelemmel nézett reám, felvilágosított. A krizoberillnek egyik válfaja ez, — mondotta egyhanguan, mintha valami betanult leckét mondana el. Az ékszerészek chrysolithe chatoyantenak — opalizáló krizolitnak — ne-

vezik ezt a követ. Én a magam részéről ezt a nevet tartom a legszebbnek, melyet Hauy, a francia tudós adott ennek a kőnek: *La lumière flottante* — az imbolygó, vagy mondjuk: az igéző fény.

— Az igéző fény! — mondtam utána. Hol is hallottam már ezt a három szót?

Még most is töröm a fejem, de nem jut az eszembe. Tudom, hogy még sohasem láttam ezt a különös követ, hogy sohasem hallottam, sohasem olvastam róla, pedig mégis hallottam már valahol ezt a nevet. Talán álmomban?

Különben már félig álomba merülök, mikor ezt írom, mert későn van. S még sincs igen kedvem a lefekvésre. Oly... oly izgató csend van körülöttem. Mindegyre azon érem magam, hogy figyelek valamire, pedig nem mozdul semmi. Egészen egyedül vagyok a palotának ebben a szárnyában, tényleg egyedül, mert a kapus meg Pfifferling az udvar tulsó felén laknak. Természetesen jól bezártam belül minden ajtót, de mit ér az ezekkel a nevetségesen nyomorult záarakkal, melyeket minden gyermek kinyithat, anélkül, hogy különösebben megértetné magát.

A csend egyszerűen nyomasztó körülöttem — hallom a szívem dobogását. Az egyetlen élő az a sajátságos kő, az „igéző fény“, mely a nyitva hagyott tokban előtttem van és zöldes-arany szemével és a hosszukás, kékes-fehér szembogarával reám néz. Igen, reám néz! De néma — az amit mond, amit mondani akar, nem öltözik hangba.

No, de most már itt az ideje, hogy lefeküdjem. Elszántan csukom be a tokot; elszántan hajtom össze, s mielőtt pihenni megyek, a Pfifferding által megjelölt rejtekbe csusztatom ezeket a lapokat. Tehát — jó éjszakát!

* * *

**Windmüller doktor megjegyzése
a fent olvasható jelentéshez.**

A szép szőke Oliva teljesen érthető izgalomban él sorsának fordulata miatt s emiatt, meg a rá pattogva huló aranyeső miatt megfélekedzik oly dolgokról, melyek minden aggodalma és bizonytalan érzése mellett sem kerülték el egészen figyelmét. Az „igéző fény“ nevét nemcsak hogy hallotta, hanem saját kezével le is irta. Amaz urak egyike ejtett róla szót, akiknek a Villa Borghesében való találkozásáról tud s akiknek beszédét akkor hallotta.

Uhlenhus Oliva kétizben győzette le magát meglepetésszerűen a saját akaratánál erősebb akarat által. Ne legyen abban oly nyugodt, hogy a komorna, ki a holmiját kirakás közben oly alaposan átvizsgálta, nem fedezte fel utitáskájának titkos rekesztékét. Százat tehet egy ellen, hogy tudja, hol kell keresni az afféle titkos rekesztékeket. Annak, hogy a holmit tulajdonosának szemeláttára segítés örve alatt kutatja át oly veszedelmes nőszemély, mint az a Taylor nevű nő, nem okvetlenül az volt az egyetlen célja, hogy azon a szembetűnő uton tudja meg, hogy áll ruhatár dolgában az ifjú hölgy. Nagyon is valószínű, hogy csak azért végezte azt a szolgálatot, hogy bizonyosságot szerezzen abban a tekintetben, hogy új lakótársa irományok, levelezések, összeköttetések képében nem csempész-e dugárut a házba. Avégből, hogy legalább nagy körvonalaiban megállapíthassa ezt, az ügyes komorna leejtette a levélmappát, amiből Oliva még sem fog gyañut, hanem csak örül, hogy már jó helyre tette a tarsolyát s benne a naplójegyzeteit! Igaz, hogy Pfifferling ezuttal magához vette azokat a lapokat, mielőtt Oliva lement az ebédre, de azért ki kell őt józanítani abból a bol-

dog hitéből, hogy a tarsolya elkerülte a figyelmet. Oliva Pfifferling jelentéséből egész finoman kiérezte, hogy az a „fényes“ állás az ő esetében „veszélyes“-nek értelmezendő, de ő is úgy van vele, mint akárhányan, mikor a sötétben vagy egyedüllétben meglepi őket a félelem: füttyül az egészre. Azt hiszem, jobb lesz, egyelőre nem világosítani fel arról, hogy talán a legrosszabb történhetik meg vele, ami idelelni egy ártatlan fiatal leányt érhet, és — reábizni Pfifferlingre, hogy tartsa nyitva a szemét.

A titkárnak urnőjével szemben való viselkedése, megrovás nélkül hagyott merészsége nagyon finom árnyalattal kíséri a Palazzo Santa Chiarában elhelyezkedett háztartást. Két esetet képzelhetek. Vagy könnyű az öreg hölgyet megfélemlíteni s az alantasai ennek következtében uralkodnak rajta, vagy pedig oly lábon áll ugyanezekkel az alantasaival, hogy az vagy egyenlő joguságot, rokoni viszonyt vagy — reá nézve ez emberektől való függést jelent. Pfifferling még nem jutott egészen a nyomára, hogy a dolog miben áll. Aztán meg nem tud angolul, holott a háznál csak angolul beszélnek. Tartok tőle, hogy, amennyiben az események igazolttá teszik, Pfifferlingnek egy napon meg kell betegednie. Szolgálati buzgalmában akkor majd olyan helyetttest állít maga helyett, aki még ostobább ember benyomását kelti nálánál, de ügyesebb mint ő, a felszolgálásban, név szerint egy bizonyos Windmüller Xavér Ferencet, aki ugyan „szintén nem beszél angolul“, de az angol szót nagyon is megérti.

Nem tudom miért, de nem szabadulhatok az „igéző fény“ gondolatától. Amit Oliva a Villa Borghesében hallott, merő ujság volt nekem. Az emberek nem jöhettek nyomára, hova tűnt el az a szíren és nagy kedvet mutattak reá, hogy engem küldjenek a nyomába. Nem kételkedem benne, hogy meg-

találnám, de . . . nekem itt más dolgom van, bármily átlátszó célzásokat tett reá a nagykövet, mily fontos és lényeges, hogy az „igéző fény“ éppen most ne jelenjék meg Róma politikai szemhatárán.

És a Palazzo Santa Chiara nem megy ki az eszemből, akármit gondolok és kombinálok: az, meg az „igéző fény“ mindegyre összekeveredik gondolataimban. Ha csakugyan nincs véletlen a dologban, mi szerepe jut a hozzáfűződő ördögségben annak az öreg lady Desmondnak? Mily eszközök és mily okok készítették reá? Mit tegyen Oliva? Hol rejtőzik az „igéző fény“, az a nőalakba bujt ördög maga? Pfifferling szentül állítja, hogy lady Desmond háztartása rajta magán kívül csak James inasból, Weed titkárból, Taylor komornából, Uhlenhus kisasszonyból és belőle, valamint a konyhai személyzetből áll. De mit ér Pfifferling szava, mikor oly házról van szó, mint a Palazzo Santa Chiara, melynek minden helyiségét még a tulajdonosai sem ismerték, s melyről nem is gyanították, mi mindent rejt magában.

Erről eszembe jut, hogy beszélnem kell még egyszer a herceggel, hogy bepillantást szerezhessenek a lady Desmondmal kötött bérleti szerződésbe. Jó mindent tudni. A Burgfriedekkel való szomszédság, amennyire megítélhetem, semmiben sem különbözik akármilyen két egymás mellett álló ház szomszédságától, feltéve, hogy a Chiara-család mindegyik bérlője zárva tartja az összekötő folyosóra nyíló ajtaját és nem szövődik semmiféle kapcsolat, teszem konyháról konyhára, a főépület és a palazetto közt.

* * *

Uhlenhus Oliva negyedik jelentése.

Palazzo Santa Chiara.

Az estén kezdjem-e ma s úgy menjek visszafelé a reggelig? Tudniillik, szeretném mindjárt megmondani...

Nem, csak ragaszkodjunk szépen az időrendhez, csak semmi kitérést!

A Palazzo Chiarában töltött első éjjelen oly élénk álmaim voltak, hogy hajlandó volnék esküt tenni reá, hogy éber állapotban éltem át mindazt.

Jelentésemet tegnap este, vagy igazabban szólva, ma éjszaka fejeztem be, mert majdnem éjfélutánra járt az idő, mire annak rendje és módja szerint elhelyeztem megbeszélt rejtekébe. Az, amit az írás hevében észre sem vettem, tudniillik, hogy az ebéd közben kapott erősen fűszerezett currytól ugyancsak megszomjaztam, oly érezhetővé vált most, hogy kikeltem ágyamból és kész voltam inkább az állott vízből inni, semhogy tovább gyötrődjem kínzó szomjúsággal. Eközben csak akkor vettem észre, hogy ágyam mellett az éjjeli szekrényen vizesüveg, pohár és — mint képzelhettem, vagyis inkább álmodhattam — magas, karsu formájú csiszolt kristályüveg áll, melynek nyakán selyemzsinórral tartott elefántcsont táblácska függött ezzel a felirással: „Narancslé.“ Le tudnám rajzolni, le is rajzoltam már azt a palackot, oly élénken emlékszem reá. Mindenesetre nagyon örültem annak a felfedezésnek. Tudniillik nagyon nem szívesen iszom állott vizet, a narancslé pedig aranyos színben és biztatóan csillogott ki a kristályüvegből. Töltöttem hát belőle a szintén csiszolt pohárba, színig töltöttem vízzel és egy hajtásra kiittam a keveréket, mint-hogy pedig utána úgy éreztem, hogy különösen égeti a torkomat, töltöttem még egy pohárral és kiittam azt is. De minthogy a torokégésem az-

után sem mult el, hanem inkább még fokozódott, leöblítettem még egy pohár-tiszta vízzel is. Aztán megkóstoltam néhány cseppet keveretlenül a folyadékából s úgy éreztem, mintha égetné a nyelvemet. Aztán lefeküdtem s nemsokára olyan érzésem volt, mintha ereimben vér helyett ólom folyana, mely percről percre nehezebb. Teljesen képtelen voltam reá, hogy fölemeljem a kezem és bekapcsoljam a világosságot; félre sem billenthettem a fejemet, oly nehéz volt. Mégis úgy éreztem, hogy ébren vagyok, hogy egy hatodik érzék pótolja ki a megbénult ötöt.

Ahogy ott feküdtem mozdulásra képtelenül és igyekeztem számlálni az órák ketyegését, egyszerre világosság támadt a szobámban, azaz, hogy — talán egy villamos zseblámpából — fénysáv esett belé. Honnan jött, nem nézhettem meg, ahhoz nagyon is odáig volt a fejem. De ott volt, követhettem a faliszekrényig, melybe Taylorné az utitáskámat tette és láttam, hogy az ajtaja tárva-nyitva áll s kis idő múlva, leomló fehér ruhában, fekete csipkefátyollal a fején, egy magas, karcsu nőalak lép ki belőle, megáll és reám világít azzal a lámpával, melyet a kezében tart. Éreztem szememben a vakító fényt, láttam ott állni a hölgyet, de nem ismerhettem fel arcát, mert leborította a fátyol, de mégis hunyva lehetett a szemem, mert hallottam, hogy suttogva mondotta: „Ugy alszik ez, mint az ajtószeg.“ Egész világosan megértettem e valódi angol szólásforma szavait. Éjjeli látogatóm a faliszekrényből, melynek, mellesleg szólva, három vagy négy polca van, a mélysége pedig nem nagyobb, mint utitáskám szélessége, nesztelenül ment át aztán a másik szobába, melyhez az ajtó nyitva állt; hallottam és láttam, hogy ott kigyújtja a villamosvilágítást, hallottam, hogy fiókokat húzogat ki és tol be újra, kulcsokat forgat meg, papírost

zizegetet, de a világért sem tudtam volna megfordítani a fejem.

Egy idő múlva a magas, karcsu nőalak visszatért hálószobámba, de előbb újra elsötétített benne, aztán közvetlenül az ágyamhoz lépett, levette az éjjeli szekrényről a tálcát, melyen a pohár, a vizes és a narancsszörpös üveg állt és reá állított kézilámpájával együtt a faliszekrénybe vitte. Mint-hogy az ajtó ágyam felé nyitva állt, nem láthattam, hogy melyik polcra tette a tálcát, mely a keskeny deszkához képest nagyon is széles volt, de nagyságáról ítélve, a felsők egyike lehetett. Láttam aztán még, hogy felemeli az uszályát, belép a szekrénybe és behuzza maga után az ajtót. És a sötétséggel együtt reámborult a teljes eszméletlenség és meglepett az álom.

A megszokott időben valósággal rémes fejfájással ébredtem és csak teljes akaraterőm segítségével vihettem annyira, hogy több hiu kísérlet után felemelkedtem, mert mindannyiszor félig kábultan estem vissza a vánkosomra, a fejfájáson kívül oly rosszulléttel küzdve, minőre alig emlékezem. Csakis akkor éreztem némi jobbulást, mikor valamennyire magamhoz térített a hideg víz, melyet bőségesen használtam külsőleg, belsőleg.

Mikor ennyire voltam, megnéztem a faliszekrényt, melyben természetesen nem volt más, mint a legalsó polcon az utitáskám, a fölötte levőn pedig néhány pár cipőm.

Tehát csak álomban láttam az egész történetet a narancslével együtt!

A másik szobában levő holmim és irományaim közt sem találtam a faliszekrényből jött éji látogatásnak semmi nyomát; a fiókok zárva voltak, jelentésem kézírata érintetlenül volt rejtekében.

Csengettem s rövid idő múlva megjelent a

reggelivel Pfifferling. Letette a teástálcát az asztalra, a kanapé elé, melyen — a rosszullét minden rémével küzdve ültem, és nagylelkűen reámhagyta, hogy szolgáljam ki magam, míg ő néma mozdulattal a kandalló felé mutatott, amire én azzal feleltem, hogy igenlően biccentettem a fejemmel. Ő arra ott termett, a mellénye alá rejtette a beirt lapokat, reámhunyorgatott a két apró szemével és visszajött hozzám.

— Nincs odakünn senki, nagyságos kisasszonyom, — sugta — de nem mondhatnám meg, hogy idebenn nem hallgatódzik-e senki. Tehát jobb lesz, ha egyelőre némán érintkezünk egymással. Csak egyet még: furcsa emberek laknak ebben a házban. Nagyon furcsa emberek!

— Azt hiszi? — kérdeztem minden tulságos érdeklődés nélkül, s kitöltöttem a teámat. — Ugyan, miért?

— Hm, ümmögte — bajos azt megmondani egy-két szóval. Én a kisasszony helyében nem bíznék itt senkiben, de senkiben sem. Ugy bizony, a kisasszony pedig olyan, mintha rosszul aludt volna, engedelmével, egészen zöld! Nagyságos kisasszonyomnak nem kellene oly sokáig fennvirrasztania. Igazán nem. Itt cserkésztem még úgy félkettő tájban és láttam a világosságot az ajtó résén és hallottam, hogy a nagyságos kisasszony még mindig motoszkál idebenn...

— Képtelenség! Rövid idővel éjjél előtt lefeküdtem, mondtam önkénytelenül hangosan, s amit azontul mondtam volna, már csak az üres levegőre bízhattam volna, mert Pfifferling egy szökéssel az ajtónál termett és eltűnt, mielőtt még ki mondhattam volna a nevét. Beszélhet, amit akar, de én bizonyos vagyok benne, hogy már éjjél előtt lefeküdtem, mert akkor huztam fel a zsebórámat és hozzáigazítottam a kis uti ébresztő órámat! Ha tehát majdnem két órával utóbb motosz-

kálást hallott a szobámban, akkor — akkor mindenestre valaki más járhatott nálam, vagy pedig alvajáró vagyok.

Azon, hogy Pfifferling nézete szerint „egészen zöld“ voltam, cseppet sem csodálkoztam, de kellemesnek nem volt kellemes az a gondolat. Mikor jóformán egy hajtásra kiittam keserűen és tejszín nélkül az első csésze teámat, és türhetőben kezdtem érezni magam, átmentem a hálószobámba, megnézni magam a kezítükrömben. S ekközben oly felfedezést tettem, mely megadta a kegyelemdőfést álmomnak.

Öltözőasztalom a két ablak között áll; ágyam a nappali szobámba nyíló ajtóval szemközt, s amikor a küszöbre léptem, pillantásomat magára vonta valami fényesség, mely éjjeli szekrényem márványlapján domborult. Messziről úgy néztem, hogy az utcai ruhám egyik gyöngyházgombja lehet, de mikor közelebb léptem, láttam, hogy szétfolyt, sűrű, még nedves, narancsszinű csepp, mely arról a palackról csöpphenhetett oda, melynek tiszta nedvét megkóstoltam „álmomban“, azután, hogy két pohárra valót vízzel keverve már megittam belőle.

Ugy néztem le arra a még nedves, kövér csepre, mint valami természeti ritkaságra, s ekközben egyszerre az a gondolatom támadt, hogy eltávolítom onnan, még mielőtt takarítani jön valaki a szobámba. Nem tudnám egészen megmondani, miért akartam eltüntetni onnan azt a néma tanut. Egyike volt ez azoknak a sugallatoknak, melyekre akárhányszor nem lelünk magyarázatot. Elég az, hogy felitattam a zsebkendőmmel a cseppet, mely most már inkább egy miniatűr tócsához hasonlított, a zsebkendőt aztán a fehérnemű-szekrényembe zártam. A teáskannából kitöltött csepp forróvízzel eltávolítottam aztán még a már keménnyé vált széleit és mély gondolatokba merülve

mentem vissza a reggelimhez, anélkül, hogy meg-
néztem volna, csakugyan „zöld“ vagyok-e?

A tea jól esett és valamennyire eloszlatta a
rosszullétnek, a szédülésnek és a fejfájásnak bor-
zasztó érzését, és mohón ittam meg belőle még
egy csészére valót.

Még nem végeztem vele, amikor kopogtattak
ajtómon és Taylorné belépett.

— Lady Desmond jó reggelt kíván, — mon-
dotta és oly fürkészve nézett reám, hogy a vér a fe-
jembe szökött. — Mylady ma a lunch után látó-
gatásokat akar tenni kegyeddel, egyéb kívánságai
aztán ebéd idejéig nem lesznek kegyedhez, miss
Olivia. Megbizott azzal is, hogy mértéket vegyek
kegyednek a ruharendelés miatt.

Nyomban felálltam, hogy tulessek a dolgon
és minél előbb megszabaduljak Taylorné társasá-
gától.

Derekamra tette a magával hozott mértéket és
följegyezte az eredményt egy jegyzőkönyvecskébe.

— Rossz színben van, miss Oliva, — jegyezte
meg eközben.

— Rosszul aludtam és nehéz álmom volt, —
igyekeztem rövid magyarázatát adni „zöld“ szí-
nemnek.

— Pedig az álomnak, melyet az idegen ház-
ban az első éjszaka töltünk, különös jelentősége
van. Tudniillik beteljesedik, — kiáltotta a ko-
morna érdeklődve. — Szabad-e kérdenem, hogy
mit . . .

— Nem is sejtem már, előztem meg kérdését.
— Borzasztóan fáj tőle a fejem.

— Jó volna miss Oliva, ha meginna egy pohár
pezsgőport, — vélte Taylorné részvétellel.

— A teától már jobban lettem, — feleltem az
igazságnak megfelelően. — Minthogy lady Des-
mondnak most nincs szüksége reám, jókora sétát
fogok tenni, hogy délre egészen felfrissüljek.

Taylorné éppen a karomat mérte és lassan, pontosan jegyezte fel a méretet. Aztán megint felállt és a nyakbőségemet mérte meg. — Harminchat — mormogta és minden átmenet nélkül a tegnapi nyugodt biztonságával tette hozzá: — Jobb lesz, ha lenn, a belső udvar nyitott loggiájában sétálja ki magát, miss Oliva. Lady Desmond nem látná szívesen, ha egyedül menne a városba.

— Megbizása van, hogy ezt megmondja nekem? — kérdeztem élesen.

— Nincs, — felelte habozás nélkül. — De elég régóta ismerem myladyt és tudom, hogy nagyon — hm — nagyon zavarná, ha egyedül menne el hazulról. Itt Rómában nem szokás, hogy a fiatal hölgyek egyedül járjanak a városban. Lady Desmond szerepelni fog itt a társaséletben s természetesen nem engedheti meg, hogy az a fiatal leány, akit rokoni minőségben óhajt magánál tartani, szembehelyezkedjék a szabályaival annak a társaságnak, amelynek tagjává akarja tenni.

Dermedten néztem reá. — Félreértés lehet a dologban, — mondtam tölem telhető nyugalommal. — Minthogy lady Desmond tudtommal nem akar római nővé válni, alig hiszem, hogy követni akarná a római társaságnak középkorba illő szokásait. Végzett már velem?... Igen?... Nos, akkor öltözködöm. San Pietro in Montoriónt át — hogy tudják, hol vagyok — Szent Péter templomáig megyek s onnan villamoson jövök vissza.

Taylorné nem szólt semmit, zsebre tette a jegyzőkönyvecskéjét meg a mérőszalagját, meghajolt előttem és az ajtóhoz tartott.

De ott megfordult és halszemeinek oly kifejezésével nézett rám, hogy végigfutott hátamon a hideg. — Jobban tenné, ha megfogadná tanácsomat, Uhlenhus kisasszony, — mondotta lassan és nyomatékosan a vékony ajkaival. — Lady Des-

mond nem ... kellemes urnő, ha szembeszállnak vele.

— Önnek erre nézve bizonyára megvannak a tapasztalásai, Taylorné asszony, — feleltem, reszketve felháborodásomban, de készen, hogy a végéig védjem jogaimat. — Csak attól tartok, hogy a kellő fogékonyság hiánya miatt nem követhetem példáját. Először is magától lady Desmondtól még egy árva szót sem hallottam arról, hogyan rendelkezhetem a szabad időmmel; következésképpen még szembe sem szállhattam vele. De ha megtiltja, hogy sétálni menjek, mikor jól esik nekem, akkor, az öreg hölgy iránt érzett tiszteletem fentartásával, tárgyalni fogok vele a dologról. Ugy, azt hiszem, ez elég — nem gondolja?

— Teljesen elég, Uhlénhus kisasszony — mondotta Taylorné és kiment.

Oh, csak tudtam volna, hova menjek, akkor ... akkor, azt hiszem, nagy ostobaságot követtem volna el! De annak a huszonöt lírának a dolga rendkívül kijózanító és utbaigazító hatással volt reám.

Dobogó szívvvel és még mindig harciasan, készültem a sétára. És közben egy jó gondolatom támadt: most mindjárt, a séta előtt, lemegyek lady Desmondhoz és beszélek vele! Határozottan a leghelyesebb és legegyszerűbb út.

Mikor tarsolyomba tettem a zsebkendőt, az ujjam hozzáért az erszényhez, melyben a huszonöt lírát tartottam. Gondoltam: hátha egy hónapig nyugodtan túrném a „szolgaságot“ és aztán, ötszáz keservesen megszolgált lírával a zsebemben, több szabadságot biztosító keresettel próbálnék szerencsét, beérve napi egyszeri étkezéssel Róma sok alsóbbrendű vendéglőjének egyikében?

Lefelé indultam azon a melléklépcsőn, melyen tegnap kísért le Pfifferling és megálltam lady Desmond előcsarnokában és szalónjának ajtaja előtt. Összeszedtem minden lelki erőmet — és kopogtat-

tam. Egy hang, melyet belülről hallottam, még mindig erős felindulásomban azt a hitet keltette bennem, hogy azt mondták, bemehetek. De gyanitom, hogy másképp lehetett, mert mikor benyitottam az ajtón, nem lady Desmondot találtam a szobában, hanem egy idegen, ifju hölgyet, aki, háttal fordulva felém, papírlappal a kezében, egy asztal előtt állt. Empire-szabásu, hosszú uszályos, nagyon elegáns, velencei csipkéekkel diszitett, aranszinü selyemplüs, ugynevezett „pongyola“ volt rajta. A haja, mely vörös színben fénylett, mint a csiszolt réz, magasán és keskenyen volt feltüzve és szabadon hagyta fehér, klasszikus nyakát.

Mikor beléptem, az idegen nő, félig a válláról pillantva rám, felém fordította halovány, finom arcélét, könnyeden meghajtotta fejét és elhaladva mellettem, átment lassan az ajtónyíláson, mely a kandallótól balra, lady Desmond belső szobáiba, a háló- és öltözőszobába nyílt, ahogy tegnap este, körülbelül tőle magától tudtam meg.

Dermedten még attól a meglepetéstől, melyet ez a nem várt nőalak keltett bennem, ez a nő, ki egyébként — hogyan mondjam csak? — az imbolygó, ringó járásával emlékeztetett valakire, még az előterembe nyíló ajtó közelében álltam és a nő után néztem — voltaképpen nem annyira rajta magán, mint inkább azon a merészségén csodálkozva, hogy sárga színt viselt az égő vörös hajához — mikor ugyanazon az ajtón, melyen át eltűnt szemem elöl, kilépett Taylorné.

— Lady Desmondnak vendége van, sajnálja, hogy most nem fogadhatja, — mondotta halkított hangon. — Éppen most bizott meg, hogy kérjem, készítsen másolatot a látogatásoknak erről a jegyzékéről és hagyjon minden név mellé annyi helyet, hogy jegyzetet lehessen tenni hozzá.

Azzal átadott néhány teleirt és néhány tiszta nagy iv papirost, amivel most már, amennyire meg-

ítélhettem, a legközelebbi órákra szerencsésen le-szereltek.

— Sajnos, még nem volt alkalmam, jelentést tenni myladynek a kegyed tervbevett kimenőjéről, — mondotta Taylorné. — Ugy szerettem volna egy jó szót szólni érdekében...

— Oh kérem, egyáltalában ne tegye, — vágtam a szavába, mert forrott bennem a düh, hogy reám akarja tukmálni a pártfogását. — Azért jöttem le, hogy magam tisztázzam azt a dolgot lady Desmonddal. Nagyon lekötelezne, Taylorné asszony, ha volna oly szíves, kerülni minden néven nevezhető közbenjárást, mert bármily köszönettel ismerem el szíveességét, fel kell világosítanom, hogy magam szoktam intézni dolgaimat s nem szoktam mások háta mögé bujni.

No, ez megkapta a magáét s most már leg-alább tisztában van vele, kivel van dolga. Semmi esetre sem azzal a bábbal, akinek néz. Csakhogy megmondhattam neki!

Megfordultam és ki akartam menni, de ő minden terjedelmes volta mellett fürgébb volt, mint én, és ajtót nyitott előttem.

— Uhlenhus kisasszony, kegyed büszke és hamar elbánik az emberrel, — mondotta s oly fény villant meg a halszemében, minőt még nem láttam benne. — Nem teszi helyesen, hogy minden áron le akar rázni a nyakáról. Nekem befolyásom, nagy befolyásom van lady Desmondra, ha okosan kívárom az időmet. És aki engem eltaszit magától, hiába keres, mikor majd szüksége lesz reám...

— Fenyegetésnek vegyem? — pattantam fel, oly pillantást vetve reá, melytől azt reméltem, hogy lesujtom vele.

De ennek az asszonynak vastag bőre van. Még szélesebbre vonta szájának hosszú hasítékát, vagyis mosolygott. — Hogy fenyegelném, én! — mondotta a fejét rázva. — Nem illenék hozzám, mert

ismerem helyzetemet. — Legfeljebb ha megfontolásába ajánlanám. A Palazzo Santa Chiara földje sikos és éget. Mindig jó, ha az embernek vannak barátai.

Nem állhattam meg, hogy ne feleljek neki :
— És hogyan tudja, hogy nekem nincsenek ?

— Oh, azt természetesen nem tudhatom, — felelte és kilépett utánam az előcsarnokba. — Csak . . . vannak az életben pillanatok, mikor nem segíthet az emberen akár tíz barátja sem, mert nincs kéznél.

— Igen, de nálam másképp áll a dolog — nekem van egy varázsígém, s mihelyt azt kimondom, mindjárt ott terem egy barátom, — mondtam nevető fölényességgel, mert Windmüller doktorra és Pfifferling összekötő szerepére gondoltam. Faképnél hagytam Taylornét és visszamentem a szobámba. A hálószobámban egy leány éppen az ágyamat vetette.

Ha némiképpen diadalmaskodtam is magamban arra a gondolatra, hogy végképpen leráztam magamról Taylorné igáját, bizonyos, hogy viszont nyakig ültem a névsor másolásában. De aközben, hogy hozzákészültem a munkához, mégis mindenféle gondolatom támadt, melyek megannyi találós kérdést szegeztek elém. Taylorné most már a második, aki óv lady Desmondtól. Igaz, nem adta, mint mister Weed, egyenesen azt a tanácsot, hogy menjek el, de figyelmeztetését, ha rejtettebb volt is, nem lehetett meg nem hallani. Miért akarják ezek, hogy menjek el innen ? Félnék urnőjükre való befolyásomtól ? Féltekenyek miatta ? Sárkány ez a lady Desmond, mely csak a pillanatra vár, hogy előrontson barlangjából és felfaljon ?

Bolondság !

Igen, de mit tegyek ? Ha még ma el nem megyek, maradnom kell egy hónapig. No, egy hónapig az ember sok mindent kibír.

Aztán átvillant agyamon a sárga plüsruhás, vöröshaju nő képe, noha semmi közöm e nőhöz. A ház vendége lehet, talán csak tegnap este érkezett, másképp nem lett volna itt már oly korán és különösen — nem olyan toalettben. Az ember nem szokott reggel kilenc és tíz óra közt csipkével disztett sárga plüsruhában kocsira ülni s úgy menni látogatóba. S minél többet gondolok arra a hölgyre, annál inkább rémlik nekem, mintha már láttam volna. Volt valami a járásában, ami ismerősnek tűnik előttem. Hiszen ha Rómában lakik, elvégre meglehet, hogy láttam a Pinción vagy a korzón. No, de elvégre semmi közöm hozzá, beszéljünk másról!

Mikorra leírtam a névsort, már elment a kedvem a sétától, mert úgy elfáradtam, hogy alig bírtam nyitva tartani a szemem. Ledőltem a hálószobámban levő kanapéra, s mint utóbb megállapítottam, aludtam egy egész óra hosszáig. Jelentékenyen tisztult aggyal ültem le aztán ismét az íróasztalhoz, hogy megírjam a jelentésemet s írtam is rajta, míg el nem érkezett a lunch ideje s be nem állított hozzám Pfifferling, hogy figyelmeztessen rá.

Ez alkalmat adott, hogy hamarjában megkérdezzem tőle, ki az az idegen nő, akit lady Desmond szalonjában találtam.

A jó ember nagyra meresztette a szemét. A világon semmit sem tudott arról a látogatóról.

Lady Desmodot szokott helyén a kandallónál találtam. Nagyon barátságosan köszöntött. Áadtam neki a lemásolt névjegyzéket, s minthogy magunk voltunk, nyomban szóba hoztam a kimenőim kérdését.

— De nagyon természetes, hogy akkor mehet sétálni, mikor kedve tartja, — kiáltotta kacagva. — Miért ne? Azért, mert a római nőknek nem szokása? Semmi sem akadályozna engem abban, hogy

meg ne engedjem a leányomnak — ha volna —, hogy menjen nyugodtan sétálni. Csak olyankor kísértesse magát szolgálával, mikor már sötétedik. De nappal... ugyan! Szóra sem érdemes!

Hálásan hajoltam meg, s lady Desmond már folytatta is: — Kedves Oliva, világért sem akarom korlátozni a személyes szabadságában, de merő emberszeretetből mégis kérdeznem kell valamit: Mindig oly későn szokott feküdni? Én, öregasszony létemre, természetesen keveset alszom, és szokás szerint járva-keelve a folyosókon, jó későn még világosságot láttam ott fenn kegyednél. Ha nincs reá különösebb oka, nem ajánlatos, hosszú virrasztással rongálni az idegeit. Jó szívvvel mondom, elhiheti! Mit művel még oly sokáig? Olvas? Vagy regényt ír?

Szavai közben előrehajolt, hogy jól a szemembe nézhessem, s éreztem, hogy a pillantása feszülten mered reám a fekete pápaszem mögött.

— Bár tudnék! — feleltem kacagva és ostoba módon elpirultam, mert a napló dolgában nem akartam hazudni, de az igazat sem akartam megmondani. — Ugy elmúlt az idő, magam sem tudom, hogyan, — tettem hozzá az igazságnak teljesen megfelelően. — De nem baj az. Tökéletesen egészséges és anesztétikusan erős vagyok.

Lady Desmond visszacélt a karosszékebe. — Ne bizza el magát és fogadja meg a figyelmeztetésem, — mondotta és egy kis burnót csippentve. — Magam is úgy tettem, mint kegyed, én is elzárható naplóra bízam az éjszaka csöndjében a lelkem és a szívem ömlengéseit — és sápkóros és mit tudom, mi nem lettem tőle! Még rajta is aludtam azon a drága naplón, hogy hivatlan kéz ne juthasson hozzá az ömlengéseimhez — hahaha! — Oliva, hiszen most fülig elpirult! Tehát rajta is alszik az ömlengésin! Ismerje be!

— Tagadok mindent és várom az ellenbizonyi-

tékokat, — igyekeztem a megkezdett hangon folytatni, de tartok tőle, nem tulságos szerencsével, mert megint eszembe jutott az éjszakai „álom“ és átvillant agyamon az a gondolat, hogy nincs-e valami köze a dologhoz lady Desmond látogatójának, akit én nem ismerek, s kinek jelenlétéről Pfifferling sem tudott semmit. Semmi kétség, a szellemi és testi bénultságnak olyan állapotában voltam, amikor az ember nem igen tud számot adni a dolgokról. Csak azt tudom, hogy semmit sem láttam éjjeli látogatóm arcából, ellenben az arcélét oly világosan láttam, hogy le is rajzolhatnám, s az a két alak most mindenáron eggyé akar összeolvadni előttem. Csak most tudom, hogy annak a két alaknak a járása az, ami arra a gondolatra vitt, hogy összefüggésbe hozzam őket egymással. Az a sajátságos ringó járás. Olyan volt az, mint a víz vagy a lángok harmónikus imbolygása. Igen, mint a lángok imbolygása!

A látogató mindenesetre elutazhatott már, mert nem jelent meg a lunchön, melyen csak mister Weed vett részt szótlanul s látszólag rosszkedvűen.

Aztán végigjártuk a névsort a batárban, melybe két hatalmas hollófekete ló volt befogva. James a bakon ült a pompázó, méltóságteljes római kocsis mellett, ki olyan volt, mint egy álruhába bujtatott kardinális.

Természetesen nem fogadott bennünket senki. Nem is kérdeztük, hogy akarnak-e fogadni bennünket, vagy sem. Csak a névsorban utolsó helyen álló Burgfriedéknál akart lady Desmond kivételt tenni.

— Minthogy szomszédok vagyunk s jóformán egy házban lakunk, — jegyezte meg — Burgfried báró és báróné ugyan, mint mondják, csak ma reggel költöztek be új lakásukba, a palazzettóba, melyet, mint én is a palotát, butorozva vettek bérbe,

de azért bejelentetem magam, hogy megmutassam, hogy jó szomszédságot akarok velük tartani.

Mikor a kocsink megállt a palazzetto előtt, a kis palota szép kapuja kinyílt és kilépett rajta egy hölgy, egy korosabb hölgy, nagyon egyszerű és nem tulságosan jól álló fekete posztóruhában prémstólával és hátrafésült göndör, ősz hajjal, amelyen egészen jól festett a kerek fekete kalap.

Bámészul néztem a kocsablakból, honnan éppen ki akartam nyújtani Jamesnek a névgyeinket, s ami kétség még megmaradt bennem, semmivé tették az ajkáról szép érthetőséggel folyó német beszéd.

— Fékom teremtetete! — kiáltotta az öreg hölgy — úgy látom, éppen jókor bujtam ki az odumból!

— Burgfried néni! — kiáltottam ki ujjongva a kocsiból. Azzal kikaptam James kezéből az ajtót s a következő pillanatban ott álltam az elámuló hölgy előtt. Mert hiszen a főelnök felesége volt, kinek háza egykor igazi fészke volt, ahol az anyátlan árva kevésbé érezte, mint otthon, az elhagyottságát.

— Ejnye! Ki csufol engem nénjének Róma nyílt utcáján? — kérdezte Burgfriedné azzal a jellemző nyíltsággal, amely semmit sem szokott suba alá rejteni. Csitt! Egy szót se, — hadd találom ki magam — rivalt reám, mikor szóra nyitottam a szájam. — Nem ismerem!... De mégis! A szeme ismerősnek látszik és ilyen szőke haja... kánya vigye, hol láttam én ilyen szőke haját? ... Nini... akármi legyen, ha nem a kis Uhlenhusleány... hogyan is hívták? Citromnak, nem,... narancsnak sem...

— Olivának! — segitettem reá kacagva.

— Az ám! Tudtam, hogy valami gyümölcsféle! — kiáltotta kacagva Burgfriedné, s a következő pillanatban egy hatalmas csókot cuppantott

el az arcomon. — Ugyan mi lett belőled, te kis-leány, hol voltál ennyi idő óta? — És ugy hátba ütött, hogy elállt a lélekzetem. — Aztán mért nem irtál többé? Illik az? És Rómában, pont Rómában kell megint találkozoznunk!... Fritz! — kiáltotta be oly hangosan a még nyitott kapun, hogy az utcán megfordultak az emberek, mikor pedig belülről csak a visszhang felelt neki, még egyszer bekiáltotta: — Fritz!... Fri-itz! Jere le tüstént... tüstént, ha mondom!

De én a kocsihoz fordultam, csakhogy a szólított ur egészen közel lehetett már, mert éppen akkor jelent meg a nyitott kapuban, s kénytelen vagyok bevallani, hogy arra én megfeledkeztem kocsiról, a benne ülő lady Desmondról, mert — ha bajszot eresztett is s a régente mindig kusza haja becsületesen simára van fésülve balfelé — még mindig a régi Burgfried Fritz volt a nagy aranybarna szemével, mely oly nagyszerűen villámlott, mikor Homéroszból olvasott fel nekünk, leányoknak, amivel ugy szerettük ugratni. Az orra szakasztottan olyan volt, mint az anyjáié, nagyon arisztokratikus sasorr, kissé nagyra nőtt, de — az embert nézve — mégis arányos.

— No, kitalálod-e, Fritz, ki ez itt? — kiáltotta az anyja, s odatolt eléje, aztán várakozásteljesen támasztotta csipőjére a két kezét.

Burgfried Fritz pedig, akár hiszik, akár nem, egy pillanatig csak reám nézett — de aztán oda nyújtotta mind a két kezét és nyugodtan, de nagyon bensőségesen azt mondotta: — Oliva... Uhlenhus Oliva!

Nem tudom, ugy vannak-e vele mások is, hogy felmelegszik a szivük, mikor idegen emberek közt váratlanul jóbarátot találnak, aki oda nyújtja nekik mind a két kezét.

— Igen, Fritz, hát lehetséges-e, hogy még megismersz... hogy még megismer? — kiáltot-

tem oly megilletődve, hogy magam is alig ismer-tem a hangomra.

— Faktum! — biztosított róla melegen. — Ezrek közt is megismertelek... megismertem és megtaláltam volna!

— Igazán? Tíz év elmúltával? — kérdeztem, egész boldogan kacagva.

— Igen, most pedig, tíz év elmúltával, a leeresztett haju, esetlen csitri leány előkelő urí fogatban, parádéskocsissal és inassal a bakon hajtat fel hozzám és staatswisitre jön hozzám! — kiáltotta Burgfriedné, a hüvelykujjával hátrafelé bökve, ahol, a néhány széles lépcsőfok alján, végkép ottfelvettem lady Desmondot a kocsijával és Jamessel egyetemben!

— Nem én... lady Desmond, ki a Palazzo Santa Chiarát bérlő odaát, — jelentettem nyakra-főre, mert éreztem, mily vétkesen hanyagoltam el. — Most teszi bemutatkozó látogatásait, én pedig... a társalkodónője vagyok... éppen csak tegnap óta...

— A társalkodónője! — mondotta utánam Burgfriedné és csodálkozva nézett reám.

De Fritz bizonytságot tett róla, hogy nem hiába töltött már éveket a diplomácia szolgálatában, mert minden csodálkozás és zavar nélkül, födetlen fővel, amint volt, megtette azt a néhány lépést a kocsihoz, melyben lady Desmond annyira hátradőlt, hogy az ajtóból alig lehetett észrevenni.

Őszintén szólva, tartottam tőle, hogy lady Desmond a történetek után kissé feszes lesz, de hát ő legalább is épp úgy otthon volt a világban, mint Fritz.

— De báró, ha tudná, mennyire örültem, hogy tanuja lehettem ennek a vizontlátásnak, — felelte szeretetreméltóan. — Éppen meg akartam szerezni magamnak azt a szerencsét, hogy leadjam a magam és Oliva névjegyét felesége ő méltóságánál.

Fritz mélyen meghajolt a kocsi belseje felé, honnan lady Desmond foghíjassága vigyorgott ki reá. — Nagyon kedves, lady Desmond, — biztosította, bajuszának alig-alig észrevehető megrándulásával. — Csak tartok tőle, hogy hamis személyleírást kapott rólam, mert legényember vagyok. De anyám volt oly szives, hogy erre a télre lejött hozzám Rómába, tulajdonképen azért is vettem bérbe ezt a palazzettót. Kedves anyám, — fordult aztán vissza hozzánk.

De Burgfriedné már elindult. — Lady Desmond talán megörvendeztet bennünket azzal, hogy bejön hozzánk, — mondotta. — Mert még abba a gyanuba esünk, hogy német szokás, utcán fogadni a vendéget.

Lady Desmond mosolygott fogsorának minden részével és udvariasan rázta meg Burgfriedné kezét. — Báróné nagyon kegyes, — biztosította azzal a szeretetreméltósággal, melynek már annyi jelét adta velem szemben. — De ma bocsánatot kell kérnem, nemcsak azért, mert el akart menni hazulról, hanem azért is, mert belefáradtam hosszú, köteles látogató-körutamon. Ugy van az, mikor az ember oly öreg! De szabad-e, öreg korom előjogaira támaszkodva, egy indítványt tennem? Nem korrekt dolog, de vegye úgy, hogy bizonysgot akarok tenni jó szomszédi érzelmeimről és alkalmat szeretnék nyújtani, hogy felujithassa régi emlékeit Olivával. Jöjjön át hozzám ma este fiaurával együtt és ebédeljenek nálam. Pontban félnyolc órákor. Nem védekezhetik azzal, hogy az ut hosszú, mert legfeljebb husz lépésnyire van a házam kapuja, ha pedig nem akar kimenni az utcára, kinyitatom az összekötő ajtót. Természetesen tudom, hogy a korrektség parancsa volna, bevárnom viszontlátogatását és meghívását, de először is abban a korban vagyok már, mikor az embernek nem kell többé korrektnek lennie, aztán

meg itt van összekötőkapocsnak köztünk Oliva. Tehát — szabad elvárnom ?

— De természetesen, boldogan jövök ... és te is, Fritz ... ugy-e bár ? — kiáltotta Burgfriedné azzal a teljes egyszerű nyájassággal, melyre oly jól emlékszem.

A dolognak azután az volt a vége, hogy megint beszálltam a kocsiba lady Desmondhoz, hogy visszahajtasak vele azon a pár lépésnyi uton, aztán megint kiszálljak. Még utközben siettem illőképpen bocsánatot kérni lady Desmondtól, hogy minden illendőség ellenére kiléptem a kocsiból s hogy aztán végképen megfeledeztem róla. Aztán kiszálltunk a Palazzo Chiara előtt és lady Desmond széken vitette fel magát a palota kapujához James-szel és az odasietett Pfifferlinggel a nem éppen meredek, de magas lépcsőn.

Mikor felértünk az előcsarnokba, magához intett. — A teát szobájában fogják felszolgálni, Oliva, — mondotta, az épület főszárnyába vivő széles lépcsőre mutatva. — Én most kissé pihenek, s talán ebéd előtt még hivatom. A viszontlátásig !

Ezuttal James volt, aki a teát hozta, szó nélkül feladta, aztán némán visszavonult. A csészével a kezem ügyében, tüstént hozzáfogtam a naplóíráshoz, amit délután abbahagytam.

Zavartalanul irtam tovább, míg be nem állt az alkonyat és arra nem emlékeztetett, hogy már rég fel kellett volna gyujtanom a villamos lámpát az asztalomon. Mikor megtettem, bizonyos idő múlva neszt hallottam és hátrafordulva, láttam, hogy belép hozzám Taylorné szíjjal átkötött nagy dobozt hozva, minővel a divatárusnők járnak, és bosszankodtam, hogy nem zártam be az ajtót, mint voltaképpen akartam is.

— Kopogtatott, Taylorné ? — kérdeztem, bőszerűn a vakmerőségen, hogy ez az asszony csak úgy be mēr lépni a szobámba.

— Hogyne, miss Oliva, — felelte láthatólag sértődötten. — Kétszer is kopogtattam, de minthogy nem kaptam feleletet, azt hittem, nincs a szobában, s beléptem, hogy behozzam ezt a dobozt.

Bátor voltam hazugságnak minősíteni magamban ezt a beszédet, közben letakartam írásomat az ítatóspapírral és erősen megnyomva a szót, hidegen kérdeztem : — Kiván valamit ?

Reám nézett a halszemeivel, kinyitotta a nagy száját, aztán megint becsukta, mintha mást gondolt volna, aztán, a dobozra mutatva, így szólt : — Lady Desmond megbizásából gondoskodtam kegyednek, miss Oliva, egy esti toalettről. Mylady azt kívánja, hogy ezt a ruhát vegye fel ma estére. Bár a mértéknek általában megfelel, a szükségessé válható igazítások miatt még is jó volna, ha mindjárt felpróbálná.

— Most dolgom van, Taylorné, — mondtam, hátra sem fordulva. — Hagyja csak itt a ruhát, meg fog felelni.

— Ebben az esetben mindjárt magán is tarthatná, miss Oliva.

— Ments Isten, — tiltakoztam ijedten. — Hiszen csak hat óra van.

— Lady Desmond kéreti, hogy mindjárt hét óra után jöjjön le hozzá.

— Az más. A kellő időben lenn leszek.

Azzal megint kezembe fogtam a tollat és bemártottam a tintatartóba.

— Oliva kisasszony, nem veheti fel segítség nélkül azt a ruhát, hátul kell bekapcsolni, — jegyezte meg Taylorné oly hangon, amely szinte kacagva adott kifejezést diadalmas felsőbbségének az én ellenkezésemmel szemben.

De arra én sugárzó arccal fordultam vissza hozzá s a tollszárral a hátamra mutattam : — Ez a bluz is úgy kapcsolódik, mégis mindig magam

kapcsolom be, — mondtam a szerénység büszkeségével. Köszönöm szépen, de nem fárasztom vele.

Erre ő heves dobbanással ejtette a padlóra a dobozt. — Ha a ruha nem lesz jó, akkor természetesen nem akarja majd magán tartani, — kezdette újra.

— Természetes, hogy nem, — hagytam reá lelki nyugalommal.

— Lady Desmond pedig kifejezetten azt parancsolta, hogy ebben jelenjék meg ma este. Lady Desmond tud nagyon kellemetlen lenni, ha nem fogadják meg parancsait, — csattant vissza Taylorné oly elbizakodott hangon, hogy csiklandást éreztem az ujjaim végében.

Nagyon hirtelen fordultam vissza hozzá. — Nem tudom, miért igyekszik oly nagyon, hogy lady Desmonddal ijesztgessen, — mondtam tőlem telhető nyugalommal. — Urnőjét mindedig, éppen ellenkezően, oly szeretetreméltónak találtam, hogy el vagyok tőle ragadtatva. Ha lady Desmond oly ördög, akkor miért marad meg nála?

Nem vártam semmi feleletre, hanem visszafordultam az írásomhoz és egy darabig teljes csend volt a hátam mögött. Aztán Taylorné felkacagott. Oly igaz, mint hogy itt ülök, kacagott! Ugy éreztem magam, mintha hideg vizet öntöttek volna a hátamra.

— Vannak emberek, akiken nem lehet segíteni, — ezekkel a szavakkal fejezte be legnagyobb mértékben illetlen nevetését, aztán kiment.

Hét óra tájban beléptem lady Desmond szobájába. Nem a Taylorné által hozott és reámtukmált toalettben, hanem a fehér voileruhámban és fehér selyembluzban.

Az öreg hölgyet szokás szerint a zongoránál találtam. Melengette a tűzön a fekete csipkekezyűs kezét, melynek ujjain pompás gyémántgyűrűk ragyogtak kívül. Az arca szürkébbnek látszott, mint

valaha, a szája és a szemei körül még mélyebbek voltak a ráncok, mint bármikor azelőtt; azonkívül mélyebben és roskadtabban ült a széken, mint egyébkor. Fáradtnak látszott, de kezének nyájas intésével fordult hozzám, mikor közelebb léptem.

— Oh, kedves Oliva! Szép, hogy itt van! Azt akartam, hogy mielőtt megérkeznének vendégeink... de gyermekem, — szakította félbe szavait — ez volna az a ruha, melyet felküldöttem? Hiszen nagyon kedvesen áll rajta, de nekem úgy rémlik...

— Nem, lady Desmond, nem az a ruha ez, melyet Taylorné felhozott hozzám. Saját ruháim közül választottam, — feleltem a legnagyobb udvariassággal, de nagyon nyomatékosan is.

— Áh! — mondotta, aztán rövid szünet mulva: — Nem nyerte meg tetszését az a ruha?

— Kérem! Az a fehér crêpe de chine-ruha valóságos „költemény“ a csipkebetétjeivel, melyeket valódinak tartok! Azonkívül egyszerű és kiváló ízléssel készült, — biztosítottam az igazságnak megfelelően.

— No, s miért nem vette fel? Nem illik az alakjához? — kérdezte lady Desmond hangjában oly szigorral, mely nem kerülte el figyelmemet.

— Nem mondhatom meg, hogy illik-e, mert nem próbáltam fel, — feleltem, s rajta voltam, hogy kerüljem hangomban az érzékenykedésnek minden nyomát.

— Nos, — vágott a szavamba lady Desmond — nem mondotta meg a komornám...?

— Mindent megmondott. De nem akartam felvenni a ruhát, mert... nem uj.

— Mert nem uj? — ismételte meg szavaimat lady Desmond. — Honnan veszi ezt a — ezt a feltevést?

— A szegélye nem tiszta belül, s a derekán is vannak nyomok, melyek arra vallanak, hogy már

viselték a ruhát, — jelentettem ki és nagyon határozottan hozzátettem: — Lady Desmond, természetesen nem tudom, mennyiben bizta a dolgot Taylornéra, de nem képzelem, hogy feltette volna rólam, hogy viseltes ruhát veszek magamra. Egész bizonyos, hogy nem fogom megtenni. Bizonyára nem fontos, hogy azok a különtoalettek, melyekkel fizetésemén túl akar ellátni, valódi csipkével legyenek diszítve; fiatal vagyok és minél egyszerűbbek a ruháim, annál jobban illenek hozzám. De az olyan diszöltözetek, akár első tulajdonosuktól, akár másodkézből jutnak hozzám, már magukban véve nem valók nekem, nem méltók hozzám. Meg kell lenni bennem annak a tehetségnek, hogy zsákvaszonban is „előkelően“ mutassak. Engedje meg, hogy bizonyoságot tegyek erről abból a dus fizetésből, melyet öntől kapok, de ne tűrje, hogy oly ruhákban, melyeket már más is hordott előttem, oly eleganciát fitogtassak, mely ellen fellázad önbecsülésem. Igazam van-e, lady Desmond?

Az öreg hölgy végighallgatott, anélkül, hogy egyszer is közbeszólt volna, én pedig teljesen nyugodtan és nyíltan beszéltem. Egy idő múlva minden különösebb hangsúlyozás nélkül így szólt: — Igen, igaza van. Elintézem a dolgot Taylornéval. — Azzal felvett a széke mellett levő asztalról egy papírlapot és intett, hogy üljek le.

— Kivánságomra mister Weed írásba foglalta azt a szerződést, melyről tegnap beszélünk, s én már alá is irtam, — így kezdette, mikor szemközt ültem vele, s a kezében levő lapra mutatott. — Minden úgy van benne, amint megbeszéltük egymáshoz való kölcsönös viszonyunkat. Itt van a töltőtollam, kérem, írja alá ön is. Huzza csak közelebb a székét az asztalhoz... úgy. Itt van a toll. Ide, az én nevem mellé, vagy alája írhatja most az önét.

— Hogyne, nagyon szívesen, — feleltem udva-

riasan. — De bizonyára megengedi ... előbb szeretném átolvasni a szerződést.

Azzal kissé magam felé huztam a lapot, melyre lady Desmond reátette a kezét, s bámulatosan manikürözött fehér mutatóujjával arra a helyre mutatott, mely még üres volt az aláírása alatt.

— Kedves Oliva, miattam megteheti majd később. Vendégeim minden pillanatban itt lehetnek. Mindenesetre írja csak oda, — kiáltotta lady Desmond, kissé türelmetlenül kopogtatva ujjával a papirost.

Ujjaim közé vettem a tollat.

Ekkör valami különös érzésem támadt: úgy éreztem, mintha valaki gyengén visszahuzná a karomat, gyengén nagyon gyengén, szeliden és kimélttel, de mégis úgy, hogy a toll kiesett a kezemből. S aközben, hogy lehajoltam érte, felgyult bennem az a világosság, mely nélkül kis hija, hogy nem követtem el valami szörnyű ostobaságot.

Letettem a tollat az asztalra és nagyon tiszteletteljesen, de, bár nagyon vert a szívem, mégis nagyon határozottan azt mondtam: — Bocsánat, lady Desmond, de nem írhatom alá azt, amit nem olvastam el.

— De mikor mondom, hogy ebben a szerződésben pontosan az van benne, amiben tegnap megállapodtunk egymással, s hogy később annyiszor olvashatja el, ahányszor akarja!

Nem tehettem mást, csak a fejemet ráztam, s megismételtem:

— Nem írhatom alá, amit nem olvastam el. Igazán nem! Egyébként is: ha a szerződést csak utóbb olvashatom el, utóbb is írhatom alá.

— Pedánsság! — jelentette ki lady Desmond élesen, még mindig a papiroson tartva kezét az üres helyre mutató ujjával. — Annál is több: bizalmatlansági szavazat velem szemben!

— Egyszerűen magától értődik, — vetettem ellene a legnagyobb, mosolygó udvariassággal. — Természetesen nem önnel, hanem saját magammal szemben, — siettem hozzátenni. — Hiszen megfedkezhetnék egyik vagy másik kötelességemről s akkor véthetnék ellene. Éppen azért másolatot is szeretnék kérni a szerződésről.

— Arról gondoskodhatik önnek mister Wedd. Meg fogom mondani neki, — jegyezte meg lady Desmond. — Most pedig legyen jó leány és írja alá szépen a nevét az enyém alá!

— Mylady...

— Oliva! Ne legyen önfejű és ne haragitsón fel ezzel az oktalan vonakodással!

— Lady Desmond, ha volna oly szives és meggondolná, hogy...

Az öreg hölgy ökölboszoritotta a papirosra fektetett keskeny, kicsiny kezét, s ujjainak ez összehúzása következtében abba a helyzetbe jutottam, hogy átfuthattam egy mondatot, egészen alul. Nem merem állítani, hogy pontosan olvastam el, de értelmé szerint körülbelül ez volt benne: „Uhlenhus Oliva kisasszony ezzel szemben kötelezi magát, hogy mind az öt érzékét föltétlen engedelmességgel alárendeli urnője parancsainak. Ez utóbbinak minden ellenszegülés esetében jogában áll Uhlenhus Oliva kisasszonyt nyomban elbocsátani.“

Nagyon fürgén olvasok s így elég volt nekem az a pár pillanat, hogy körülbelül megérthessem ezt a mondatot. De sajnos, nem vagyok abban a helyzetben, hogy bizonyosságot tegyek róla, mert lady Desmond egy rándítással felkapta a papírlapot és apró darabokra tépte, mielőtt egy szót is szólhattam volna — amit nem is jutott eszembe megtenni.

— Oly sértőnek találom szavaimban való kétségét, hogy egyáltalában lemondok a szerződéskötésről, — mondotta élesen és a tűzbe vetette a papírdarabokat.

Annak a benyomása alatt, amit olvastam, vagy olvasni véltem, nem szóltam semmit és vártam a következőket, s minthogy nem következett semmi, felálltam.

— Azt akarja mylady ezzel mondani, hogy... elbocsátottnak tekinthetem magam? — kérdeztem teljes nyugalommal.

E pillanatban nem gondoltam a huszonöt lirámra sem, csak tudtam, hogy e helytől tíz lépésnyire nyitott ajtó vár reám.

— Bolondság! Valószínűleg csak azt akartam ezzel megmutatni, hogy öreg korom mellett még mindig elég heves vérmérsékletem van, — felelte lady Desmond csodálkozásomra egész vidáman. Sőt még csöndesen nevetett is magában, aztán így folytatta: — Mit tegyen az ember? Még jobban megöregedjék? Üljön le nyugodtan, Oliva! Teljesen igaza van, én pedig egy öreg, önfejű teremtes vagyok. Weed irhat újabb szerződést, feltéve, hogy van másolata az előbbiről. Nem árt neki, mert itt nem dolgozza magát agyon. Áh — a vendégeink! Kérem, kedves Oliva, segítsen, hogy felkelhessek!

Tudniillik James feltárta az előcsarnok ajtószárnyait és bebocsátotta Burgfriednét meg a fiát.

Az estéről nem mondhatok sokat. Nem történt semmi és nem mondtak semmit, amiről érdemes volna említést tenni — lady Desmondot illetőleg. Én a magam részéről, a szerződés esete mellett is oly boldognak éreztem magam, mint régóta nem. Hiszen oly kedves régi barátaimat találtam meg újra és egy asztalnál ültem velük, Burgfried Fritz meg az anyja közt. Mister Weed nem jelent meg az asztalnál, ami csak most jut eszembe. Nem éreztem hiányát.

Ebéd után teáztunk lady Desmond szalonjában, hol Fritz nagyon csodálta a fiatal Valeria Messalina elragadóan szép mellszobrát. Azaz, hogy természetesen ismerte már, mert sokszor megfor-

dult Santa Chiara hercegnél, mikor még a palotában lakott.

Burgfried Fritz azon a nézetén volt, hogy a mellszobor fekete márvány talapzatával együtt forgatható; mikor először említette ezt a nézetét, a herceg határozottan pártjára állt és vele együtt próbálta kiismerni szerkezetét. A talapzat párkánya alatt levő lyuk s a benne látható fémlemez arra vallottak, hogy ott kellett betenni a kulcsot, mely az oszlopfőt a rajta levő mellszoborral együtt forgásba hozhatta. Fritz elmondotta, hogyan jelentette ki Santa Chiara herceg, hogy beszélni fog egy műszerésszel; de mikor ő, Fritz, a legközelebbi alkalommal a palotában elköltött ebéd után megkérdezte a hercegtől, hogy mit mondott a műszerész, a herceg oly röviden és zárkózottan felelt, hogy többet aztán nem kérdezte tőle.

— Meg is mutathatom kegyednek azt a helyet, Oliva, hol szerintem be kell illeszteni a kulcsot, ha azt akarjuk, hogy az oszlopfő megforduljon!

Meg is találtuk a mélyedést, de plasztilinnal volt betömve, mely még egészen puha volt.

Aközben, hogy lady Desmond a kandallónál Burgfriednéval beszélgetett, körüljártam Fritzcel a teremben s megnéztük együtt a képeket; de csakhamar áttértünk gyermekkorunk emlékeire, s úgy elszállt az idő, hogy csodálkoztunk, mikor Burgfriedné kijelentette, hogy már tíz óra van, s „megfujta a trombitát” az indulásra, mint ő mondotta. Felsegítettem felöltőjét, kalapját, noha James és John ott álltak szolgálatra készen, s közben a fülembe sugta:

— Hallod-e, ha megsokallod azt az ásatag öregasszonyt odabenn, jösszte át hozzám! Egyáltalában hogyan is kerültél hozzá?

Hát azt nem mondhattam el neki oly hamarjában, de mégis csak kedves, jóleső érzés, mikor

az ember tudja, hogy van egy ajtó, mely nyitva áll előtte.

Lady Desmond mindjárt elbocsátott, mikor Burgfriedék távozása után visszatértem hozzá. — Fáradt vagyok és kegyeden is meglátszik, Oliva, hogy ráfér az alvás, — mondotta.

Ebben a nézetében a pápaszeme lehetett a hibás, mert mikor egy pillantást vetettem a kandalló fölött levő tükörbe, láthattam, hogy rózsás az arcom és ragyog a szemem — egyszóval duzzadtam az egészségtől.

Az előcsarnokban Pfifferling-John várt gyertyával a kezében, hogy világítson előttem. Valami baja esett a villamosvezetéknek az én épületszárnyamban, mert ott nem égtek a lámpák. Eszerint ma be kell érnem gyertyavilágítással.

Nem lelkesedtem valami nagyon ezen a véletlenen, mert még be kellett fejeznem jelentésemet és be is akartam fejezni, noha mindenki, még Pfifferling is intett, hogy pihenjek eleget és jókor fekdjek ágyba.

Nos, a gyertyáról, amit kaptam, kitünt, hogy nem több, mint egy stearin-gyertyának ici-pici maradványa az éjjeli szekrényemen álló gyertyatartóban. Azzal ugyan nem mehettem volna sokra. De szerencsére volt némi készletem is: néhány vastag gyertyaszál, melyet „minden eshetőségre“ tartogatam. Azzal már megvoltam valamennyire.

Megkértem Pfifferlinget, hogy segítsen a fali szekrény elé tolni a márványfedelű mosdóasztalomat. Igaz, meggyőződtem róla, hogy a fekete fátyolos hölgy nem fekhett a polcok egyikén s nem azon várta, hogy beléphessen hozzám, de az ember, ha már a fejébe vett olyan bolond gondolatot, nem nyughatik tőle egész éjszaka.

Pfifferling az indítványommal szemben kijelentette, hogy tud annál különb módot és kihalászott a zsebéből több „betörők ellen való zárbiztosítókat“,

hogy becsületesen bezárkózhassam, mert olyan el-
különítve lakom, s az ember sohasem tudhatja...

Mindjárt ki is próbáltuk a dolgot a fali szekré-
nyen. Lehetetlen volt kinyitni annak az ajtaját.

Igazán nagyszerű. Reggel újra leszedem s el-
rejtlem ezeket a készülékeket és nem fogja gyani-
tani senki, hogy miért nem juthat be hozzám aka-
dálytalanul. Éljen a leleményes Pfifferling!

* * *

Pfifferling Teleszfór kiegészítő jelentése.

Számitva arra az eshetőségre, hogy nem be-
szélhetek személyesen a doktor urral, mikor át-
adom ezt az írást, bátorkodom ezen az uton meg-
mondani, hogy az az idegen hölgy, kit Uhlenhus
kisasszony lady Desmond szobájában vélt látni, a
ház főbejáróján sem be nem jött, sem el nem me-
hetett. A kapus, akit kikérdeztem a dologról, nem
tud semmit afféle látogatóról. Még sem akarom el-
disputálni azt hölgyet Uhlenhus kisasszonytól, elő-
ször azért nem, mert a palotának van sok más ki-
járója is, másodszor pedig, mert a nagyságos kis-
asszonyt nem tartom olyannak, mint azok a nők,
akik az ujjukból szopják az efféléket. Azért hát
most is elhiszem a szavára, hogy tegnap éjjel egy
és két óra közt az ágyában feküdt, mikor pedig én,
őrzőjárom tartva a folyosón, világosságot láttam az
ajtaja felől s motoszklását hallottam a szobájából.
Tudniillik kezdetben azt gondoltam, hogy tévedett
az időpontra nézve, de most már lehetségesnek tar-
tom, hogy a komorna volt odabenn. Még pedig
azért, hogy az uraságok ebédeztek, az
előcsarnokból világosságot láttam a nagyságos
kisasszony szobájában és ámbár tudom, hogy ott a
mosogatóleány takarít, csöndesen mégis felmentem,
hogy lássam, nem tesz-e ott valami rosszat az az

ostoba fehérszemély. Mert tudniüllik furesa valami az, hogy nincs igazi szobaleány az egész házban. A lady-nél James takarít és Taylorné veti az ágynak. Nem szólva a szalonról meg az ebédlőszobáról, még nem fordultam meg a kegyelmes asszonynak semmi más szobájában; megpróbáltam a szerencsémért, mikor elment vizitálni a nagyságos kisasszonnyal, de kifelé be volt zárva és el volt torlaszolva minden, a szalonban pedig ott ült Taylorné őnagysága, egy könyvet tartott urasan a kezében, teát ivott és javában falatozott abból a nagyszerű kalácsból, mely tele van gyönyörűséges mazsolaszólóval! De nem gyanuszkodhatott a szándékom felől, mert ingujjban voltam és nálam volt minden az ablakpucoláshoz.

Rámförmedt a nyomoruságos német beszédével, hogy mit keresek ott.

— Ablakot pucolok, — mondtam édesen, mert nem szabad rosszban lennem vele, ha ki akarok tőle tudni mindent.

— Szedje a sátorfáját, — mondotta. — Nem látja, hogy itt vagyok? Majd megmondom, mikor pucolja az ablakot, különben is csak tegnapelőtt pucolták.

Erre aztán nem tehettem okosabbat, mint hogy elvitorláztam.

Mentem és körülnéztem a nagyságos kisasszony szobájában a világítás miatt. Szép óvatosan levettem a csatos cipőmet, melyet itt a térdnadrágos libériához hordanak. Nem csikorog az, a talpa is gummi, de azért levettem, mert harisnyában még nesztelenebb a járás. Könnyű dolgom volt, mert a nappali szoba ajtaja csak be volt hajtva, s jól meg is olajoztam, hogy a kisasszony kimehesen néha anélkül, hogy mindjárt az egész ház tudja. Megolajoztam minden ajtót. Tegnap, amikor felsültem az ablakpucolással.

Hát jó, kissé nagyobb résre nyitottam ki az

ajtót. A szobában ragyogóan égtek a villamos lámpák! No, így nem tehetek észrevétlenül semmit, de valamit mégis csak észrevehettem: tudniillik Taylornét, aki háttal fordulva felém, a hálósobában állt és a nagyságos kisasszony ágát „vetette“, amit úgy kell érteni, hogy éppen egymásra hányta és kidobálta a vánkosoakat, takarókat és derékaljakat, kirázott mindent és úgy dagasztotta a matracokat, mintha masszírozni akarná. Keresett valamit, amiről azt gondolhatta, hogy a nagyságos kisasszony oda rejtette el. Beledugta a kezét a kanapé meg a karosszék vánkosa mögé is, ami mind a hálósobában áll, aztán neki gyürkőzött, hogy megint rendbehozza az ágat. Ezt mind láttam a folyosóról a két nyitott ajtón át, mert nem mertem betenni a lábam a fényesen kivilágított szobába. Mikor az ágy rendben volt, Taylorné még alaposan körülnézett, s a kanapé előtt felhajtogatta még egy darabon a szőnyeget is. Tehát valami lapos jószágot keresett, mint például papirost. Talán bizony a nagyságos kisasszony jelentéseit? Azt hiszem, jó rejtekhelyen van az, de mikor már a szőnyeg alá kukucsálnak...

Egy alacsony kis szekrényen a nappali szobában egy pár hasas födeles váza áll. Azokat gondolta először a rejtekhelynek. Oly igaz, mint hogy én írom ezt: az asszony odatolt egy széket a kis szekrény elé, felkapaszkodott reá és belenézett a vázákba! De a következő pillanatban pokoli módon megijedtem: odament a kandallóhoz, kihuzta nyílásából a betétet és benézett a kandalló fekete ölébe. De aztán nagyot lélekzettem, mert visszatette helyére a betétet, levett egy kézilámpát az asztalról és leoltotta a villamosvilágítást. Akkor én is a nyakamba szedtem a lábam. Egy szökéssel beugortam egyikébe azoknak a fülkéknek, melyek itt a folyosón, mely egyik oldalán az udvar felé nyitva áll, mindig két-két ajtó-közt vannak. Engedtem,

hogyan kapcsolja ki ennek az épületrésznek a villamosvilágítását, amiért cserébe utóbb, mikor a kisasszony aludni ment, egy gyertyatartót nyomott a kezembe, s azt hazudta, hogy a villamosvilágítás valamiképpen elromlott.

De a kisasszonynak magának is volt néhány szál gyertyája, amelyekkel megirhatja jelentését a doktor urnak ; már mint a világosságuknál.

Az ajtóelzáró-készülékeket rendesen átadtam a kisasszonynak, amint a Doktor ur megparancsolta.

Pfifferling Teleszfór.

* * *

Windmüller doktor megjegyzése a fent olvasható jelentésekhez.

Pfifferling jóval tapasztalatlanabb kezdő, mint hittem. Az, hogy fel sem veszi a jelenlétét annak az idegen hölgynek, akit Oliva lady Desmond szalonjában „vélt látni“ és hogy távozását sem figyelte meg, különös okokból, még hagyján. Az „orrot“ majd később kapja meg ezért. De már az, hogy elköveti azt a bolondságot, hogy ellenszenvéket táplál, például Taylornéval szemben, súlyos hiba az ő későn választott hivatásának szempontjából. Meg kell még néznem egyszer magamnak is, hogy mi-féle egyéniség az a komorna, kit Oliva annyira nem szenvedhet.

A Palazzo Santa Chiara egyáltalában kezd olyképen foglalkoztatni, mint első futó érdeklődésem alkalmával joggal várhattam. Az a lady Desmond !

Szerencséje a szőke Olivának, szerencsém nekem, hogy magamévá tettem ügyét ! Mert ugyszólván egyensúlyozó rud nélkül táncol egy szál vá-

sott, vagy talán keresztülvágott kötélén oly örvény fölött, melyről talán volt sejtelve, de amelyet most már nem lát, mert a tulsó végén Burgfried Fritz áll, akihez át akar lejtteni, ha „valami“ többé már nem felel meg neki a palazzóban!

Ismerem Burgfried Fritzet; elhitette magával, hogy hálával tartozik nekem, mert az „igéző fény“ dolgában kiszabadítottam a hurokból, mielőtt összeszorult a torkán. Egyike ő a legtisztességsőbb embereknek, akiket ismerek.

Hogy Oliva a szerencse gyermeke-e, mert a keresztuton találkozott Burgfried Fritz-cel és — velem? Reméljünk benne, mert félek, félek...

Nem, szép szöke Oliva, Windmüller doktor nem mondja, hogy lidércnyomás bántotta kegyedet a Palazzo Santa Chiarában töltött első éjszakáján. Azt mondom: abban a narancslében, melyet — abban bizakodva, hogy emlékezőképessége a bevett adag hatásától kissé összezavarodik — felébredése előtt eltakarítottak az utból, klorálhidrát volt egészen tisztességes mennyiségben. Arra vall erős, égető ize, arra vall rosszulléte, melyet akkor érzett, mikor felébredt és arra vall álmában való félébrenléte. Az a szer olyképen hat némelyekre, hogy látják és hallják, ami körülöttük történik, holott mozdulni nem képesek. Ez az állapot eltart néha órák hosszáig is, míg be nem következik a tulajdonképpen mesterségesen előidézett álom. Az, hogy az Oliva hálószobájában levő faliszekrénynek polcai vannak, még nem bizonyíték nekem arra, hogy nem működhetett úgy, mint leírja. A római palotáknak általában és a Palazzo Santa Chiarának különösen vannak rejtett fülkéik, melyekről a huszadik század embere, bármily tulajkosnak hiszi magát, nem is álmodik.

Természetes, hogy Oliva gyanut keltett jelenségeinek irogatásával. Csak annak nem jöttek még nyomára, mit ír bennük, amiben része van annak,

hogy Pfifferling valamiféle fogékonyságot tanusított a fejébe tölcsezett oktatások egy része iránt.

Meg fogjuk látni, mit mond Olivának ma reggeli jelentése, mely a második lesz, mióta a Palazzo Santa Chiarában lakik, s ahhoz képest vagy elejtjük, vagy számításainkba vesszük azt a sürgős gyanumat, hogy bizonyos tekintetben — fogva tartják a palotában.

A dolog szinte úgy fest, mintha azzal, hogy lemásoltatták vele a látogatók hosszú névsorát, fel nem tűnő módon le akarták volna szerelni. Még nem áll tisztán előttem, hogy mi szüksége van lady Desmondnak „egy előkelő nemesi családból származó és kellemes külsejű ifjú német hölgyre“. Bonyolultabbá teszi a dolgot, hogy az az angol nő, ki látszólag nem tud németül, éppen német hölgyet keresett.

Azt hiszem, Pfifferlingnek meg fog fájdulni a foga és kénytelen lesz helyettest állítani maga helyett. Csak az a kérdés, elfogadják-e azt, akit ő ajánl, vagy pedig egyszerűen szélnek eresztik-e Johnt? A magam részéről szívesebben vonulnék be ma, mint holnap a Palazzo Santa Chiarába, mely nagyon-nagyon csábit magához.

Végtelenül szeretnék megismerkedni azzal a Taylornéval. Óvatosan, de világosan ingerli Olivát az urnője ellen. Lady Desmond megbizsa, hogy vegyen toalettet Olivának, ő pedig — viselt ruhát visz neki. Ha Oliva megfélemlítetteti magát vele és felveszi segítségével a ruhát, sohasem tűnt volna ki a dolog, mert akkor azokat a nyomokat, melyeket Oliva fedezett fel, természetesen tőle, mint a ruha viselőjétől származóknak nyilvánították volna. Taylorné átkutatja Oliva butorát és ágyát, látszólag írásokat keresve, mert még a padlón levő szőnyeget is felhajtogatja.

Felmerül már most a kérdés: nem szólva az ugratásról, a maga elhatározásából teszi-e mindezt,

vagy pedig urnőjének tudomásával? Ő volt-e, aki fehér ruhában és fekete fátyollal Oliva hálójában járt, mikor az, félig kábultan, egy alakot vélt ott látni?

Annak a szerződésnek a dolga azzal a különös mondattal, melyet Oliva fürge szeme és felfogóképessége észrevett benne, fölöttébb gyanús. Mi értelme lehet annak az egész paragrafusnak? Az ember azt hinné, hogy Oliva bölcsen cselekedett, mikor megadta aláírását haragra lobbanó kenyéradójjal szemben; bizonyára bátorság kellett hozzá, a Burgfriedek biztos közelsége mellett is. De lehet a dolgot másképp is értelmezni: Csakugyan bölcsen cselekedett-e, hogy *nem* irta alá? Nincs-e annak a különös szakasznak az értelmében valami olyan szándék is, melyet talán csak a magamféle ember vél felfedezni a sorok közt, olyan szándék, mely egyrészt az okkultizmus rejtelmeiben merül el, de másrészt — hidat épít? Nem maga Oliva égette-e fel maga mögött ezt a hidat?

Akár így, akár úgy — nem tehette másképp.

U. i. Megbízta Pfifferlinget, hogy a naplójegyzeteket mindjárt hozza vagy küldje el, mihelyt Oliva bármily keveset irt meg belőle. A hosszabb halogatás végzetessé válhatnék.

* * *

Burgfried Fritz sajátkezű melléklete.

Róma, 19 . . december 1.

Kedves és tisztelt doktorom!

Ma délutáni látogatására való hivatkozással nem mulaszthatom el, hogy ne közöljem önnek nyomozásom eredményét. Előre kijelenthetem, hogy biz' az eléggé sovány. Azzal az óvatos célzásával, hogy Uhlenhus kisasszony nem egészen kifogás-

lan kezekbe kerülhetett, mondhatom, alaposan megijesztett. Bár tíz éve múlt, hogy utoljára láttuk hugom gyermekkori játszópajtását, s azóta alig hallottunk róla, az a gyermek akkor sokkal közelebb állt hozzánk, semhogy elfelejthettük volna. Igaz, hogy régóta elkerült a szemünk elől s az élet forratagában, élethivatásom következtében, kissé a kedves ifjúkori emlékezés háttérébe jutott, de azért még sem tűnt el belőle.

Örülök, hogy Uhlenhus kisasszony ugyanazt a jó benyomást tette önre, kedves doktorom, mint az édesanyámra, és ha ön érdeklődik az ifju hölgy sorsa iránt, akkor nem fenyegetheti őt komolyabb veszély.

Ma reggel, mikor az ön látogatása után elmentem hazulról és hivatalomba készültem, az a szerencse ért, hogy találkoztam Mowbray urral, az angol nagykövetség tagjával. Elég bizalmas viszonyban állok vele, hogy az utcán nem megyünk el pusztá köszöntéssel egymás mellett s így ma is megálltunk egy kis beszélgetésre. Ő szólított meg és kérdezte, hogy végeztem-e már a költözködéssel és hogy kellemes lakásom van-e a palazzettóban. Azt feleltem neki, hogy mindenesetre van benne helyünk bőven.

— Oh, — mondotta — szerencse is, hogy oly lakást találhatott.

— Csak azon csodálkozom, — feleltem neki — hogy lady Desmond nem vette bérbe a palazzettót is. Különös, hogy egy magános nő kibérli az egész Palazzo Santa Chiarát, a toldalaképületet pedig másoknak engedi át! Egyébként, kedves Mowbray — ki az a lady Desmond?

— Amennyire tudom, az utolsó countess of Desmond, aki ezen a néven született, még pedig a gyarmatokon. Ott is nevelkedett s ott is gazdagodott meg, — felelte Mowbray habozás nélkül, és ne-

vetve tette hozzá : — Kissé későn kezdi a vig életet, az öreg kisasszony ! Tudniilik a mi angol nemes-ségi zsebkönyvünk szerint teljes kilencven éves. Vajjon lesz-e mibennünk annyi vállalkozó kedv, mire azt a kort megérjük ?

— Kilencven éves! — mondtam csodálkozva.
— Hetvennek magam is tartottam volna, de...

— Találkozott már lady Desmondmal ? — vá-gott a szavamba csodálkozással.

— Sőt ebéden is voltam nála, — feleltem. — Az anyámmal együtt, tegnap este. Remélem, nem eshetik kifogás alá, — tettem hozzá — hogy anyá-mat lady Desmond házába vittem.

— De, kedves Burgfriedem ! Lady Desmond be van véve a nagykövetné látogatóinak és meg-hivandó vendégeinek névsorába ! — felelte Mow-bray, s némi szemrehányás volt a hangjában, mi-kor pedig fintort vágtam és nevetve néztem reá, ő is nevetve folytatta : — No igen... igen ! Hiszen mi ketten tudjuk, hogy az ember sokszor kényte-len fogadni olyan embereket, akik más színben tűnnek fel, ha nappali világításnál nézik őket. Már azon nem lehet másítani. Hozzátartozik az üz-lethez.

— Hallja, Mowbray, — mondtam — miat-tam lady Desmond lehet, aki akar, s nem árt meg az anyámnak sem, ha egyszer megeszik egy kanál levest olyannál, akit nem tartanak egészen „kor-rekt“-nek, mert anyám annyira és oly kétségtele-nül az, hogy még a szenny sem volna képes feltot ejteni rajta. S elvégre elég koros is hozzá. De cso-dálkozásunkra és a viszontlátáson való örömünkre, meg tudtuk tegnap, hogy lady Desmond egy ifju hölgyet vett magához, ki előkelő család gyermeke s oly közel áll hozzánk, hogy nem lehet közömbös reánk nézve, hogy kinek a házában lakik. Hát meglehet, hogy a dolog egészen rendben van — de az is meglehet, hogy nincs rendben, és anyám

meg én bizonyára megmozgatnánk eget, földet, hogy kiszabadítsuk Uhlenhus kisasszonyt oly környezetből, mely nem egyeztethető össze kétségtelen jó hírével. Így áll a dolog, Mowbray, és végtelen hálára kötelezne, ha bizalmasan, de minden tartózkodás nélkül megmondaná, hogy lady Desmond háza megfelelő hajlék-e olyan ifju hölgy számára, kihez nem fér megjegyzés, s kinek sejtelve sincs az élet tévesztett utjairól. Kérem, vegye úgy, mintha saját nővéremről volna szó s az ő érdekében tenném ezt a kérdést, mert körülbelül olyan viszonyban volt Uhlenhus kisasszony a családomhoz.

— Kérdésére sem igennel, sem nemmel nem felelhetek, — mondotta Mowbray habozás nélkül. — Nem hallottam semmit lady Desmond ellen, de mellette sem hallottam semmit. De érdeklődni fogok róla és hirt adok önnek arról, amit hallottam.

Az volt a benyomásom, hogy Mowbray csakugyan nem tud semmit lady Desmondról. Amellett szólt készsége is, hogy tudakozódni fog róla. Azt hiszem, megmondotta volna, ha tudna róla valamit. Meg is mondom, miért hiszem. Mowbrayt én olyan embernek ismerem, aki egy szentséget őriz a szívében — tudniillik a nő tiszteletét. Mihelyt feleletet kapok tőle, közlöm önnek. Anyám holnapra vagy holnaputánra meg akarja hívni hozzánk lady Desmondot. Önnek telefonon fogom közölni meghívásunkat, s igyekezni fogok, előkészíteni Uhlenhus kisasszonyt az önnek való találkozásra, hogy el ne árulja magát, mikor önt megpillantja.

Mindig hálás hive

Burgfried Fr.

* * *

Uhlenhus Oliva ötödik jelentése.

Palazzo Santa Chiara, 19 ... dec. 1.

Mult éjjel az igazak álmát aludtam, ennek következtében nem volt semmi élményem, s még az egér sem zavart. Következésképen nagyon jól érzem magam s tele vagyok vállalkozó kedvvel és ellenállóképességgel, hogy átvegyem hivatásomat, ami tulajdonképen csak ma kezdődik. A félelem nem bánt. Egyébként sem igen szoktam félni, de most, hogy némi nehézséggel kiszedtem a zárakból azokat a nevezetes biztosítékokat, melyeket Pfifferlingtől kaptam tegnap este, igazán nem félek semmitől. Nagyon kellemes érzés, mikor az embernek oly nagyszerű, egy kisebb ostromnak is helytálló biztosítókészüléke van oly óriási házban és oly lakásban, ahol egészen elszigetelten él, ahol kitékerhetnék a nyakát, anélkül, hogy akárki észrevenné.

Pfifferlingnek ma egész reggel színét sem láttam. James hozta fel a reggelit, lady Desmond nem küldött vele semmi parancsot. Ez a bizonytalanság, hogy van-e szükség reám, vagy nincs, nem engedte meg, hogy saját elhatározásomból elmenjek a háztól, mert elhatároztam, hogy ha nem rendelkeznek velem, se szó, se beszéd, kimegyek a városba. Hiszen megmondotta maga lady Desmond, hogy ebben a tekintetben teljesen szabadon rendelkeztem.

Mikor végeztem a reggelivel és éppen azon gondolkoztam, hogy mi lesz jobb: ha lemegyek s bejelentem, hogy elmegyek, vagy ha bevárom a rendelkezéseket, kopogtattak az ajtómon, és kiáltásomra, hogy: „szabad“, megjelent — mister Weed.

— Bocsásson meg, ha zavarom, — mondotta nagyon tiszteletteljes meghajlással. — Lady Desmond meg akarja kímélni attól, hogy lefáradjon

az irodámba és megbizott, hogy adjam át fizetését a mai nappal kezdődő hónapra. Engedelmével... ötszáz lira papírpénzben. Vagy inkább aprót szeretne?

— Nagyon jól van így ... köszönöm, — feleltem udvariasan, de röviden.

— Volna oly szives nyugtázni? — kérdezte mister Weed, és papírt vett elő a tárcájából. — Bocsásson meg, de mint lady Desmond ügyvivőjének, kötelességem írást mutatni fel a kiadott öszszegekről.

— Nagyon természetes, — mondtam, átnéztem a nyugta szövegét, aláírtam s mikor átnyújtottam a lapot, megkérdeztem tőle, hogy elhozta-e a szerződést is.

— A szerződést? — kérdezte csodálkozva. — Lady Desmond már tegnap este akarta aláírni kegyeddel.

— Mindenesetre akarta, de az aláírása nem történt meg s úgy mondotta, hogy ma új példányt ad elém.

— Nem történt meg! — Mister Weed megcsóválta a fejét. — Hogyan értsem?

— Ugy, amint mondtam. Lady Desmond vendégeket várt és már nem volt idő, hogy átolvashassam a szerződést, — magyaráztam. — Magára az aláírásra ugyan lett volna elég idő, de kegyed, mint az efféle írásokban járatos ember, megértheti, hogy nem akarhattam aláírni és nem írhattam alá azt, amit nem olvastam el.

— Nagyon megérthetem Uhlenhus kisasszony — mondotta mister Weed. — Csak egyet volnék bátor kérdeni: miért akar lady Desmond más példányt küldeni kegyednek, mint azt, amelyet tegnap már nem írhatott alá?

— Oh, lady Desmondot annyira kihozta sodrából az, hogy, pusztán a szent bizalom nevében, nem akartam aláírni a szerződést, hogy tűzbe ve-

tette, — feleltem az igazságnak megfelelően. — Sajnálom, hogy indulatba hoztam az öreg hölgyet, de remélem, kegyed igazat ad nekem.

— Lehet, hogy lady Desmond nagyobb bizalmat várt kegyedtől, — kérülte meg mister Weed, vállát vonva, az egyenes választ.

— Én évekig lehetnék együtt valakivel s még sem kívánnám tőle, hogy olvasatlanul írjon alá valamit, — feleltem kissé élénkebben, mint most szeretem. — Azonkívül tartok tőle, hogy a szerződés elfogadhatatlan lett volna a számomra.

— Hogyan tudhatná, ha mint mondja, nem olvasta el? — kérdezte mister Weed, oly élesen fürkésző pillantást vetve reám, hogy feltettem a vigyázatlanságom koronáját és kibökkentettem: — No, kegyed, aki megszővegezte a szerződést, bizonyára tudja, hogy mire gondolok! Véletlenül vethettem egy gyors pillantást a szerződés utolsó mondataira. Most már érti?

Mister Weed sem azt nem mondta, hogy érti, sem azt, hogy nem érti. Vállát vont a világ minden nyelvén nagyot hallgatott. Aztán lesütötte a szemét és így szólt: — Addig, míg nem tudom, hogy mi az, amit olvasni vélt, nem mondhatom meg, hogy értem-e, vagy sem! Nem ismételné meg szavait?

Nem, azt nem akartam megtenni, mert még volt bennem elég megfontolás, hogy megértsem figyelmeztetését. A fejemet ráztam. — Nem érdekes több szót vesztegetni reá, mert hiszen nem irtam alá és nem is fogok aláírni afféle követeléseket, — mondottam s röviden meghajoltam előtte, amiről reméltem, hogy jeladásul vészi beszélgetésünk befejezésére. — Nagyon köszönöm, mister Weed, szíves fáradságát, hogy fölkeresett, — tettem hozzá udvariisan.

Megértette. Betette nyugtáimat a zsebbeli köny-

vébe, mélyen meghajolt, az ajtóhoz ment, kinyitotta, aztán újra betette — mintha csak arról akart volna meggyőződni, hogy nem hallgatódzik-e oda-künn valaki — és még egyszer hozzám fordult. — Egy kérdést még, Uhlenhus kisasszony, melyet nem tartok fölöslegesnek, — mondotta — és egyenesen a szemembe nézett. — Megmondotta-e lady Desmondnak, hogy mit vélt olvasni abban a szerződésben?

— Nem. Nem volt idő a vitatkozásra és lady Desmond, mikor ismét egyedül voltunk, nem akart többé hallani a szerződésről — legalább tegnap este már nem.

Mister Weed lesütötte a szemét, aztán ismét felnézett. — Ugyan nem bátorított reá, hogy további tanácsokat is adhassak, de megteszem, azzal a kockázattal, hogy megint kurtán és sértőn utasítanak vissza, — mondotta nyugodtan és a tárgyhoz tartva magát. — Nem, — tette hozzá gyorsabban — ne-hogy azt higgye, hogy bántva érzem magam. Hiszen a saját szempontjából egész helyesen cselekedett. Tehát én a kegyed helyén nem mondanék róla semmit lady Desmondnak, hogy elolvastam a szerződés néhány szavát. Semmit, Uhlenhus kisasszony, még csak nem is céloznék rá.

— Micsoda? Ha másodszor is elém adja ugyanazt a szerződést s aláírás előtt természetesen átolvasom...

— No igen, természetesen... akkor az én figyel... az én tanácsom természetesen tárgyaltan. De amennyire lady Desmond jellemét ismerem, nem lehet föltenni, hogy egyhamar visszatér a szerződésre és időközben...

— Nem... természetes, hogy időközben fölösleges és céltalan volna meg nem történő dolgokról vitatkozni, — egészítettem ki szavait. — Teljesen megérthetem. Köszönöm a tanítását, mister Weed; de még inkább hálás volnék önnek, ha megmon-

daná okát annak a figyelmeztetésnek, melyet legelőbb adott.

— Kérem, mentsen fel attól, Uhlenhus kisaszszony. Visszautasította s éppen az imént ismertem el hangosan arra való jogosultságát. S ma épp oly kevésbé mondhatok többét, mint két nappal ez előtt... De most jut eszembe, amiről majdnem megfeledkeztem: lady Desmond előreláthatólag még lunch előtt ki akar kocsizni kegyeddel és kérdezteti, hogy míg arra várnia kell, nem tartaná-e kellemesnek, megnézni a palazzót az én kalauzolásommal.

Hogyne, a palazzót már azóta szerettem volna megnézni, mióta először álltam előtte, nem sejtve még, hogy két hónap múlva az én „rezidenciám” lesz. Tehát elfogadtam mister Weed ajánlatát és lementem vele az első emeletre, hol az úgy látszik, már magával hozott kulccsal kinyitotta a pompás, széles lépcső mellett, a fejedelmi kazettás dongaboltozat alatt levő első ajtót. De engem ma különösen az udvar ragadott meg, köröskörül három emelet magasságában oszlopos loggiáival, közepén a szökőkutttal, mely hatalmas porfirmedencébe hullatja vizsugarát. Csak az udvar fenekén látható két vasrács-földte nyílás olyan, mint a Hádesz kapui; ez a rácshoz, mint mister Weed mondta, csakugyan a klasszikus korból való pokol egy nemét földik el: a Balbus-színház üregeit, melynek falain épült a palazzó. Mister Weed alaposan tájékozottnak látszott a történelem és a művészet korszakaiban, mikor végigkísért magyarázataival ez épületszárny disz- és fogadóhelyiségein, termein és csarnokain.

Windmüller mindenesetre jobban ismeri nálam a Palazzo Santa Chiarát, azért nem is megyek bele a részletekbe, hogy mit láttam a pompás termekben, melyeknek hosszú, majdnem végtelen sorát jártuk végig. A szőnyeget mindenhol fölszedték, a butort védőhuzatba öltöztették; az

ablaktáblái zárva vannak és csak akkor kellett kinyitni, mikor beléptünk egy-egy új helyiségbe; ez lehetett az oka, hogy fojtott a levegő azokban a termekben, s emiatt rémlett úgy, mintha imbolygó, fenyegető árnyak kusznának elő minden zugból és sarokból.

Mister Weed felvilágosított, hogy lady Desmond itt tartja majd fogadóestéit — a kegyed segítségével, — tette hozzá s olyan pillantást vetett rám, melynek jelentését nem tudtam megérteni.

— Mikor kezdődik a saison? — kérdeztem, anélkül, hogy különösebben érdekelt volna, mit felel rá.

— A tánc nélküli fogadtatások, vacsorák és ebédek szezonja körülbelül már most, — tájékoztattott mister Weed. — A tulajdonképpeni bálakat csak advent után adjuk.

— De lady Desmond csak nem veszi magára azt a fáradságot, hogy bálakat ad — olyan korban, mint az övé! — kiáltottam hitetlenül.

— Pedig azzal a szándékkal jár, — felelte mister Weed. — Szeret táncolni?

— Én? Oh . . . hogyne!

— Akkor bizonyára megteszi már a kegyed kedvéért is.

Erre már mégis nevetnem kellett. — Miattam adna lady Desmond bálakat? Mister Weed, azt hiszem, együgyűbbnek tart, mint amilyen vagyok, ha komolyan fölteszi, hogy ezt elhiszem, — kiáltottam derülten.

— Nem értem, Uhlenhus kisasszony.

— No, akkor majd világosabban beszélek: Lady Desmond engem megfizet azokért a szolgálatokért, melyekkel tartozom neki, megfizetett emberek kedvéért pedig nem szoktak bálakat adni.

— Kegyed nem ismeri lady Desmondot. Ő mindig új utakon jár. Az, hogy a Palazzo Santa Chiarában lakik, biztosíték reá, hogy most is úgy

lesz. Meg az is, hogy kegyed itt lakik. Lady Desmond, ki hihetetlenül válogatós volt, amikor arról volt szó, hogy megtalálja azt az ifju hölgyet, akinek hivatása, igazolni a világ előtt, hogy nagy korában még a legmesszebbmenő társas életet éli, kegyedet — bocsánat! — ugyszólván az utcán találta és erre helyre állítja. Igazán szeretném tudni, nem támadtak-e még különös gondolatai ez ismeretség szokatlan voltáról és eközben elfoglalt helyzetéről?

— Hogyne támadtak volna? — feleltem kacagva. — De a legkülönösebbek azokról a sajátságos viszonyokról, melyeket kegyedtől hallottam, mikor ebbe a házba léptem!

— Hiszen azokra mindjárt meg is felelt, — mondotta, elfordítva arcát.

— Hogyne. De annak az elmondása, amit ebben a pillanatban gondoltam, még nem juttatott közelebb szavainak értelméhez.

Ha azt hittem, hogy most már majd beszél, alaposan tévedtem. Erősen összeszorította vékony, de nem csunya metszésű ajkait, és részemről várakozásteljes szünet után felhivta figyelmemet egy bámulatos fehér porcellán-csoportozatra, mely a kandalló párkányán állt.

— Capo di monte, — mondotta, az eredetét magyarázva.

A sarokszalonba érkeztünk, melynek ablakai a keskeny és sötét utcába néztek. A közvetlenül mellette levő helyiség, melybe ezután léptünk, egészen ablaktalan volt és világítását a loggiából kapta a kivezető ajtó fölött levő két ovális, beüvegezett és ráccsal ellátott nyílásán át. Ez ajtóval szemközt egy másik ajtót törtek a méternyi vastag falon: azon jutni az összekötő folyosóra, mely a palazzettóba visz.

— Igen, igen... emiatt az összekötő folyosó miatt vetette szemére — ugy-e — lady Desmond-

nak, hogy nem vette bérbe a palazzettót is. Igaz-e?
— kérdeztem, mikor mister Weed felhívta figyelmemet arra a félhomályos helyiségre, melyben épp voltunk.

— Igen... azt hiszem... — hagyta reá rövid habozás után. — Hiszen az ember nem tudhatja, kik és mik lehetnek azok a tőszomszédaink. Most, természetesen, már nincs célja annak a gondos lezárásnak, mert tudjuk, kik a szomszédaink. Ellenkezőleg, lady Desmondnak, ha meg akarja látogatni őket, kényelmesebb lesz, hasznát venni ennek a folyosónak, mint átmenni a téren, vagy amiatt a pár lépés miatt befogatni. És kegyednek is megkönnyíti majd az érintkezését barátaival ez a folyosó.

— Feltéve, hogy a másik oldalról is kinyitják az ajtót, — jegyeztem meg, csak éppen hogy mondjak valamit, mert nem sejtettem, hogy mister Weed mire akar kilyukadni.

— Oh, ha lady Desmond használni akarja a folyosót, természetesen átküld valakit és megüzeni, — világosított fel, s közben az ajtó mellett levő márványfödeles konzolszerű fali asztalka fiókjával bibelődött. Kissé bedagadt, — dűnnyögte. — Így ni! Kissé lefelé kell nyomni, Uhlenhus kisasszony, csak egy kicsit lefelé... nézze, így! És ebbe a kis lapos fiókba teszem itt az összekötő folyosó ajtajának kulcsát. Ime! Nagyon jó tudni, mert megkönnyítheti érintkezését odaát levő barátaival, ha kéznél találja a kulcsot. Érti, ugy-e bár?

— Csak félig-meddig, — feleltem meggyőződés nélkül. — Előbb nekem is át kellene küldenie valakit, s kéretnem, hogy nyissák ki számomra a palazzettó oldalán levő ajtót. Hogy ez éppen az érintkezés „megkönnyítését” jelentené...

— Oh... természetesen gondoskodni kellene róla, hogy mindig nyitva találja odaát az átjárót, vagy meg kellene állapodnia egy jeladásban,

melyre kinyitnák kegyednek. Ugy van, természete-
sen — egy jeladásban. Ez a helyes. El ne felejtse.
Azt hiszem... kellemes lehetne önnek és nagy
hasznára válhatnék, ha valamikor oly uton hagy-
hatná el a palazzót, mely nincs elzárva s melyet
nem figyel senki. Nem figyel, Uhlenhus kisasz-
szony... nem figyel!

Mister Weed, még mindig a fiókkal bibelődve,
oly hangsúlyozással beszélt, hogy figyelmessé let-
tem reá és dobogó szívvel álltam ott. Ugy rémlett
nekem, mintha első figyelmeztetése után, melyet a
magam részéről nagyon érthető okokból utasított-
am vissza, most egy második, gyakorlati haszná-
lati utasítással kísért figyelmeztetéssel akarna szol-
gálni.

— Azt hiszem, nincs sok értéke ennek az utba-
igazításnak, — mondtam némi szünet mulva s
kissé habozva. — Először is ez az emelet, mint lát-
tam, úgy el van zárva, hogy valósággal hozzáfér-
hetetlen, aztán meg kérdés, hogy nem figyelnék-e
szobám ajtait, ha esetleg... ha esetleg csakugyan
észrevétlenül akarnám elhagyni a palotát.

— Ugyan, ugyan! — mondotta mister Weed
a fejét csóválva, s tovább ment és kinyitotta a leg-
közelebbi ajtót. — Az olyan épületnek, mint a
Palazzo Santa Chiara, vannak olyan kisegítő esz-
közei, amikről mi, bérkaszármyalakók, együgyüsé-
günkben nem is álmodunk. Van például a kegyed
hálósobájában egy faliszekrény...

— Igen, — vágtam a szavába, visszafojtva lé-
lekzetemet, mikor habozni láttam.

— Egy faliszekrény, — folytatta. — Ha az
ember a harmadik polc alatt meghúz és balra tol
egy fogót, akkor az egész a polcaival együtt be-
csuszik a falba és feltár egy meredek, szűk csiga-
lépcsőt, mely az első emeletre visz, ahhoz a fülké-
hez, amelyben Santa Chiara bibornok szobra áll.
Emlékszik reá? Maderna remeke, ez a kardinális.

Nos hát. Annak a csigalépcsőnek az alján van egy fémből kovácsolt fogó, melyet egyszerűen ki kell huzni, s akkor az a fülke a kardinálissal együtt annyira megfordul, hogy az ember beléphet résén abba a szobába, melyhez közvetlenül csatlakozik a szobáknak az a sora, melyet az imént jártunk végig. Ha az ember aztán a kijárat mellett látható fémrosettát benyomja a falba, akkor a fülkét meg a kardinálist visszajuttatja régi helyére. Nem tudom, érthetően fejeztem-e ki magam...

— De igen, — vágtam a szavába. — Annál inkább, mert azt hiszem, mások is ismerik ezt az utat.

— Mások ?

Biccentettem a fejemmel, s egy pillanatig egymásra néztünk.

— De nem baj az, — folytattam. — Hiszen belülről be lehet zárni — ugy-e bár ? De hogyan volna, ha azok a mások azt a következtetést vonnák le ebből, hogy jobb volna odalenn is lezárni a lépcsőt.

Egy pillanatig gondolkozott, aztán így szólt : — Nem gondolom, hogy lehetne, de tájékozást fogok szerezni róla. Azt mondotta, azt hiszi, hogy mások is ismerik az utat. Ugy értem, hogy gyanúja van valakire, hogy ezen az uton valaki be ment a szobájába ?

Haboztam a felelettel, aztán, vonakodva még, így szóltam : — Nem hiszem, hogy igazam volna, ha ezzel a kifejezéssel élnék, mert most voltaképen egészen meg vagyok győződve, hogy álmodtam azt, hogy valaki a szekrényből a szobámba jött. Ki volt az ? Senki azok közül, akiket ebben a házban ismerek ; csak az alakjáról szólhatok, mert az arcát nem láttam. De a járása emlékeztet arra az idegen hölgyre, aki tegnap reggel látogatóban volt lady Desmondnál. Persze könnyen meglehet — sőt bi-

zonyos is — hogy tévedek, mert mit keresett volna nálam egy merőben idegen ?

— Természetesen. De magam is álmodtam már olyanokról, akiket sohasem láttam azelőtt s akiket utóbb, mikor találkoztam velük, felismertem, — suttogta mister Weed inkább magában. — Álmodtam egyszer valakiről, akivel csak három évvel azután találkoztam, s aki életem végzete, gonosz Démonom lett azután. — És egészen más hangon hozzátette : — Felfedező utunknak végére jutotunk. Nem tudom, el akarja-e mondani lady Desmondnak, hova tettem az összekötő-ajtó kulcsát. Egyébként ő tudja — de én a kegyed helyében nem szólnék arról, hogy én is tudom. Kegyed — tudom — nem kapható arra, hogy hazudjék. Elhallgatni valamit, amit az ember tud, mindaddig, amíg nem kérdezik róla, felfogásom szerint nem hazugság, hanem csak bölcs tartózkodás. Nem adnám tovább a kegyed helyében azt sem, hogy tudok a Santa Chiara bibornok fülkéje mögött levő csigalépcsőről.

— És mivel magyarázzam meg azt, hogy lezártam a szobámban levő faliszekrény ajtaját ? — kérdeztem feszült érdeklődéssel.

— Semmivel, ha pedig kérdeznék, legfeljebb azzal a benyomással, melyet álma tett reá. Teljes-séggel lehetetlen, hogy kegyed tudjon arról a lépcsőről, melyet még e palota tulajdonosa sem ismer.

— Mister Weed, — szóltam — abból, amit mondott, többet érzek ki, mint amennyit tudok és amennyire megérthettem, miért akar azzal szolgálatot tenni nekem. Hálával tartozom érte, bár, őszintén szólva, nem érint kellemesen a benne rejlő titokzatosság. De semmi esetre sem megyek lady Desmondhoz, hogy elmondjam neki azt, amit tudok. Nincs mit elhallgatnom, csak nem kell szólnom, amíg nem kérdeznek. Van-e lehetőség reá ?

— A lehetőségekről, Uhlenhus kisasszony,

ohas
ppen
ám
Csak
mond
— fe
xiván
nöm
ének
M
jünk
M
felsie
koma
falai
elégge
oillan
nély
az als
ványo
M
szalas
megle
ki a
a tér
totta
de e
citron
ellen
szege
tem
már
a má
volna
mögö

sohasem lehet bizonyosságot mondani. De azt, hogy éppen ez a lehetőség következne be, nem tartanám — legalább egyelőre — küszöbön állónak.

— Értem, — jegyeztem meg szárazan. — Csak azt nem értem, hogy az ember miért nem mondhatja ki nyíltan : erről vagy arról van szó !

— Meglehet, hogy nem is fogja megérteni soha, — felelte mister Weed. — Én legalább szívemből kívánom, hogy sohase értse meg.

Türelmemet veszítve, mondtam : — Köszönöm szíves kalauzolását és . . . és ismeretségem körének Santa Chiara kardinálissal való kibővítését.

Mister Weed bezárta az ajtót, melyen visszatértünk a loggiába.

Még egyszer köszönetet mondtam neki, aztán felsiettem a felső emeletre, hogy lehozzam a kodakomat, mert éppen akkor emelkedett a palazzo falai fölé a rövid ideig tartó és gyér téli napsütés, eléggé megvilágítva a szép belső udvart egy rövid pillanatfelvételle, mely áthatolhat még azokon a mély árnyakon, melyek majdnem mindig elborítják az alsó loggiát előkelő, de régiségtől feketült márványoszlopaival.

Mikor megint lerohanva a lépcsőn, hogy ne szalasszam el a szép világitást, a loggiába léptem, meglepődésemmre megpillantottam lady Desmondot, ki a citromfák alatt karosszékekben ült és takaróval a térdén, könyvet tartott a kezében. Felém fordította arcát, melyre teljes világosságot vetett a nap, de engem nem láthatott, mert egy oszlop, meg a citromfa lombja egészen eltakart. Nem állhattam ellen, gyorsan előresuhanva, rövid távolságból reászegeztem készülékemet s egy pillanatfelvételt vettem fel — éppen a kellő pillanatban, mert mikor már megnyomtam a lapdát, lady Desmond hirtelen a másik oldalra fordult, én pedig, mintha loptam volna, sietve mentem át a tulsó oldalra, a háta mögött az udvar déli bejárójához lopódtam, ame-

lyen be kellett volna lépnem. De utközben egy számmal előretoltam a filmet.

A világért sem mondhattam volna meg, miért tettem mindezt oly titokban, s balkezemben tartva a készülékemet, ártatlan arccal léptem ki az udvarra. Oly egyszerű volt — ugy-e bár? — megkérni lady Desmondot, hogy ne mozduljon egy pillanatig.

A Palazzo Santa Chiara levegője lehetett az oka, hogy orozva és titokban készítettem azt az előbb említett felvételt.

— Áh... kegyed az, édes Oliva? — kiáltotta lady Desmond, mikor meghallotta lépteimet, melyek hangosan kopogtak a lépcső bejárója felől, mert addig csak lábhegyen suhantam ide-oda. — Kegyed is sütkérezni akar itt, mint én?

— Felvételt akartam készíteni az udvarról, mig idetűz a nap, — feleltem, előtartva a kodakomat. — Szabad-e staffagenak használnom felmyladyt, ha ugyan nem engedi meg, hogy külön felvételt készítsek myladyról...

Tovább nem juthattam, mert lady Desmond, nagy csodálkozásomra, heves mozdulattal huzta mélyen az arcára a fekete csipkefátylát, melyet lazán a hófehér hajára kötött, és így szólt, nem, így kiáltott reám: — Ne merjen lefotografálni! Megtiltom önnek! Egy szót róla még, és ebben az órában elmegy a házamtól!

Ugy meg voltam lepődve ártatlan szándékomnak ettől a nem várt hatásától, hogy félek, nyitva felejtettem a szájamat és önkénytelenül hátráltam egy lépéssel ez elől a mérhetetlenül haragos hang elől, mely elveszítve máskor kellemes, halkán vibráló csengését keményen és — hogyan is mondjam? — valósággal fiatalosan förmedt reám. A meglepetésem mindenestre csakhamar őszinte felháborodássá vált erre a bánásmódra, mely iga-

zat látszott adni mister Weed világos és a komorna rejtett figyelmeztetéseinek.

Természetesen nem gondoltam reá, hogy magyarázatásba bocsátkozzam ezzel a furiával, de tiltotta büszkeségem is, hogy szóba álljak olyannal, aki nem tud uralkodni magán.

Csak könnyen meghajtottam a fejem, mintegy nyugtatásképen, aztán megfordultam és minden sietség nélkül ismét a kapu felé tartottam, amelyen bejöttem. De most már bevallhatom, hogy végigfutott rajtam a hideg. Természetesen vissza kell adnom az imént kapott ötszáz lírát, a zsebemben levő huszonöt lira pedig arra a kénytelenségre utalt, hogy mások segítségét vegyem igénybe.

Tehát mégis ! Igaz, könnyebb, Burgfriednéhoz mennem, de azért nem könnyű az sem.

— Oliva ! — hallatszott mögöttem kellemesen csengő hangon, mikor éppen már a kapuhoz értem.

Nem nagyon kedvesen fordultam vissza. Mégis csak sok, hogy az után, ami történt, még a keresztnevemen szólít.

— Parancsol, mylady ? — kérdeztem, különös hangsulyt vetve a címre.

— Kérem, jöjjön közelebb, — felelte lady Desmond oly szeretetreméltóan és meggyőzően, hogy önkénytelenül azt kérdeztem magamban, nem álmodtam-e az imént, mikor úgy támadt reám, mint egy furia.

Megfordultam és az öreg, most egészen összeroskadt asszonyhoz léptem.

— Bocsánatot kérjek ? — mondotta bágyadtan. — Jól van, megteszem. Nem tudhatta, mily rémesen idegenkedem attól, hogy lefotografáljanak. Nem ismerek magamra, mikor valaki azt kívánja tőlem, hogy a lencse elé álljak. Mondhatja, aminek akarja, de annyira idegenkedem attól, hogy minden önuralmam oda van, mihelyt annak csak a

lehetősége elé állítanak. No, nem elégszik meg ezzel a mentséggel? — tette hozzá, mikor meglepetésemben nem tudtam, mit is feleljek.

— Myladynek egyáltalában nincs szüksége reá, hogy mentegetődzék. Saját házában van s olyan korban, melytől nem lehet megtagadni azt az előjogot, hogy azt tegye és mondja, ami tetszik, — feleltem ridegen. — Csak azt mondhatom, hogy kérdésemet teljesen ártatlanul tettem és kérem, bocsásson meg, hogy ezzel kihívtam magam ellen a rosszalását.

— De szó sincs róla, kegyed oly ártatlan a fellobbanásomban, mint a ma született gyermek! — kiáltotta lady Desmond, felemelve a két kezét, s minthogy a drága gyémántgyűrűi úgy ragyogtak rajta, szemembe tűnt, mily szépek azok a kezek, melyeket eddig a csipkefélkeztüben láttam, azok a kezek, melyek győztek az öregkoron, mert oly fehérek és simák, oly finomak, oly bámultrameíltóan formásak. — Ugy, most pedig mutassa meg, hogy nem neheztel reám, és csináljon felvételt arról a festői sarokról, ahol a citromok lombja közül Pán viharvert szobra néz elő, és a szökőkuttról és mindenről, amit alkalmasnak gondol — csak rólam ne, Oliva, rólam ne!

Minthogy már gyors elhatározásu teremtés vagyok, próbáltam addig ütni a vasat, amig meleg. Kerülve szándékosan, hogy lady Desmond felé fordítsam, összecsaptam a kamerámat, aztán feléje fordulva, az elképzelhető legnagyobb „korrektséggel“ megkérdeztem tőle, hogy lesz-e szüksége reám étkezés előtt. Körülbelül tizenegy óra volt.

— Ki akartam kocsizni kegyeddel, — felelte rövid hallgatás után — de nagyon, nagyon fáradt vagyok. Azonkívül ma délután fogadtatás van a nagykövetségünkön, amelyen be akarom mutatni kegyedet a mi diplomáciai köreinknek — tehát okosabb lesz, ha most itthon maradok. De ha meg-

teszi azt a szivességet, hogy egy rövidke óráig felolvas...

Engedelmeskednem kellett. Mikor már felolvastam három angol ujságot, azaz hogy csak a politikai részüket, következett utánuk még ugyanannyi francia ujság, aztán még azzal kellett gyötörni magam, hogy lefordítottam neki egy német ujság vezércikkét. Azzal eltelt szép kellemesen a „rövidke óra“, akkor aztán asztalhoz hívtak bennünket s részt vett az étkezésen, teljes némasággal, mister Weed is, de több izben rajta értem, hogy sötét és éles pillantásokat vet reám.

Tehát nem beszélünk sokat; lady Desmond visszavonult, hogy kipihenje magát, én pedig a kodakkal, melyet magammal vittem lady Desmond szalonjába, felmentem a lakásomba, elhatározza magamban, hogy elviszem előhivatni a filmtekercsemet és felkeresem Burgfriednét, kikérni tanácsát, hogy mit tegyek.

És eközben eszembe jutott, hogy Pfifferlinget ma még nem is láttam; nem szolgált fel az asztalnál sem — és ime! mint a mesében a farkas, előttem állt, éppen mikor reá gondoltam, cickány arca fel volt kötve egy tarka zsebkendővel, melyet a feje bubján kötött csomóra. A jó fiu nyilván fogfájásában szenvedett, de oly mulatságos volt a burkolatában, hogy majdnem felkacagtam, de szenvedése iránt való részvétem miatt még sem tettem meg.

— Kimenőt kaptam, hogy elmehessek a fogorvoshoz, — mondotta alig érthetően ümmögve panaszos hangján, de különösen pislogva a csillogó szemeivel. — Volna-e nagyságos kisasszonyomnak valami megbízása, amit elvégezhetek?

— Hogyne. Vigye el ezt a filmet előhivatni valami fotoüzletbe, — fogadtam el ajánlkozását, engedve ama sugallatok egyikének, melyekkel a sors segítségére szokott lenni az embernek s átvezeti

életének egy-egy nyaktörő útján, melyen nélküle okvetlenül kisiklanék vagy le is zuhanna.

Feljött utánam a lakásomba, bement hideg-vérrel a hálószobámba, benézett minden sarokba, aztán nevetséges pulkedli kíséretével eltüntette a mellénye belső zsebében a filmtekercset, amelyet én közben kivettem a készülékből.

— Nem baj, nagyságos kisasszonyom, — nyugtatott meg, mikor azt mondtam, hogy meleg lesz ott a hely a filmnek — megkockáztatjuk. Ez a filmtekercs lesz valószínűleg utolsó cselekedetem a Palazzo Santa Chiarában. A főnök nem ismer kiméletet az efféle dolgokban, nagyságos kisasszonyom, és fogfájást rendelt szegény fejemnek . . .

— Nem értem, — vágtam a szavába.

— Nem baj, nagyságos kisasszonyom, — jelentette ki Pfifferling s mielőtt még egy kérdést tehettem volna, már eltűnt. Áldásom adtam reá s a hálószobámba mentem felöltözni a kimenőmre.

Mikor kiléptem a loggiára, majdnem belebotlottam Taylornéba, ki kalapban, fátyolosan éppen kopogtatni akart az ajtómon.

— Áh, elkészült már kisasszony? Éppen jöttem jelenteni, hogy itt van a kocsí.

— A kocsí? Miféle kocsí?

— Lady Desmond küldött megmondani, jön velem ruhapróbára signora Centához. Mylady rendelte s azt kívánja, hogy abban jelenjék meg a nagykövetség fogadóestjén.

A dolog sehogysem tetszett. Nem volt inyemre, hogy amolyan libériafélét akasszak magamra, de elvégre ragaszkodhattam hozzá, hogy magam fizetem meg a ruha árát, feltéve . . . hogy itt maradok. És semmi esetre sem viszem magammal.

— Bocsánat . . . még egyet! — mondotta Taylorné. — Lady Desmond parancsára megkérem, hogy az udvarban ma készített felvételéről

készíttessen másolatot. Kiváncsi, hogyan sikerült. Mindjárt el is vihetnők a negatívot és beadhatnók a korzón a signora Centa mellett levő üzletbe.

Csak most értettem meg igazán azt a sugallatot, melyet akkor éreztem, mikor a filmtekercset átadtam Pfifferlingnek. De a diadalmasságom nem tartott soká — mert mit mondjak most? Hazudjam? Szerencsére jó ötletem támadt.

— A tekercsen még van hely két felvételre, — mondtam az igazságnak megfelelően.

— Oh! — mondotta Taylorné. — Talán elkészíthetné utközbén a hiányzó felvételeket.

— Holnap le akarom fényképezni kívülről a palotát, — feleltem és sietve rohantam le a lépcsőn. Vissza sem nézve szálltam a kocsiba, mely ott állt a kapu előtt.

Mikor aztán megpillantottam Taylornét, már kezében volt a fotografálókészülékem.

— Lehoztam a szobájából, — mondotta hidegvérrel. — Bizonyára nem akarja megtagadni lady Desmondtól a kérését.

— Bizonyára nem, — feleltem elpirulva mérgemben és — egyéb érzelmeim miatt. — Lady Desmond egész bizonyosan megkapja mind a két képet, de kérem, bizza reám a többi.

Azzal a készüléket a hátsó ülésre tettem és kinéztem a másik oldalra, míg Taylorné helyet foglalt átellenemben. Éreztem, hogy reám néz a hideg halszemeivel és közel voltam hozzá, hogy megállítsam a kocsit és kiszálljak.

Mikor visszatértünk, a készüléket büszke kezmozdulattal magamhoz vettem és magam vittem fel a szobámba, ott aztán elzártam, noha, vagy talán éppen azért, mert üres volt.

Most már szó sem lehetett róla, hogy meglátogassam Burgfriednét, de megvigasztalódtam, hogy talán a fogadtatáson találkozom vele.

Mielőtt — valamivel öt óra után — odahajtatunk volna, be kellett mutatkoznom lady Desmondnak az új ruhámban és kalapomban. Aztán kocsira ültünk, Jamesszel a bakon és . . .

Hopp! Kissé elfárasztott az írás, azért majd, hogy meg nem feledkeztem valamiről, ami elég fontosnak tűnik fel előttem.

Tudniillik, mikor lady Desmondhoz siettem, azon a kis lépcsőn mentem le, mely a lady előcsarnokához visz. A mezzanin magasságában szemembe tűnt egy ajtó. Ez az ajtó kis résen nyitva volt s mikor felülről jövet, minden nesz nélkül mentem lefelé a vastag futószőnyegen, kihallottam a szobából Taylorné erősen tompított, mégis eléggé érthető hangját és megálltam, hogy előre engedjem, ha ki talál lépni az ajtón.

— Kezdetől fogva ellene voltam, — hallottam Taylorné szavát. — De az ember nem boldogul vele, mikor a fejébe vesz valamit. Nincs abban lelkiismeret. Ha tudnák odafenn, milyen eszközökkel dolgozik! És mindenkit megfog, mihelyt kiveti reá a hálóját. Például, mikor ajándékba adja azt az ékszer, nem annyi az, mintha a fejével játszanék? Pont azt az ékszer! Ki tudhatja, hogy még a házban van? De neki abban öröme telik, mint a macskának, mikor hagyja menekülni az egeret, hogy leterítse aztán karmának egy látszólag lehetetlen ütésével. Most persze arról van szó, hogy: te vagy én. Nincs már itt mit tenni és belátom, hogy önnek meg kell tennie kötelességét és meg kell mondania mindent. Még ma!

— Ráérünk holnap reggelig! — hallottam mister Weed hangját, s ez rátérített arra a tudatra, hogy ott állok és kihallgatok, amit nem nekem mondanak. Most már a félig nyitott ajtó előtt sem mehettek el; tehát felmentem újra nesztelenül a lépcsőn, aztán a fölépcsőn mentem le. Közben ott csengett a fülemben, amit hallottam s olyan

érzés volt a torkomban, mintha valami összeszorítaná.

A nagykövetség fogadónapja érdekes volt. Lady Desmond csakugyan „unokahugának“ mutatott be, aminek az volt az egyenes következtése, hogy mihamarabb keresett és körülrajongott tagja lettem a társaságnak. Mi több, nagy meglepetésemre hallottam, amikor azt suttogták a hátam mögött, hogy az „örökösnoje“ vagyok „annak az öregasszonynak, aki ott ül a karosszékekben!“ A nagykövetné nagyon szeretetreméltó volt hozzám; az volt hozzám a férje, a nagykövet is — egész bizonyosan, de azért úgy nézett reám, mintha ki akarta volna fürkészni a lelkemet. Oly hosszan beszélgetett velem, hogy feltűnt, s nekem úgy rémlett, mintha meg volna elégedve az eredménnyel.

Ugy vettem észre, hogy lady Desmonddal nem szimpatizál nagyon, mert láttam, hogy beszélgetés közben nagyon különösen néz le reá egyébként nagyon nyájas szemeivel.

Az urak közt, akiket szép számmal mutattak be, különösen rokonszenvesnek találtam honorable mister Mowbray követségi attasét. Javában beszélgettünk egymással, mikor váratlanul odajött hozzám Fritz — akarom mondani: Burgfried ur — és azt mondotta, hogy örül, hogy megismerkedtünk egymással.

Később egyedül is beszélgettem Fritz-cel és megkérdeztem tőle, hol találánám meg abban a sok kadalomban a mamáját, mert valami fontos mondanivalóm volna neki. Nagyon jóízű kacajjal felelt a kérdésemre és azt mondotta:

— Már hogy a máma fogadónapra jönne!

Megmondottam neki, hogy nem szabadulhatam hazulról, pedig meg akartam volna kérdezni tőle, hogy maradjak-e lady Desmondnál, vagy sem?

— Miért? — kérdezte Fritz nagyon komolyan. — Talán rosszul bánnak vele?

— Ellenkezőleg, nagyon is jól bánnak velem. Elárasztanak pénzzel és ruhával, sőt már ékszer is kaptam nem egyet, — jelentettem ki és haragos pillantást vetettem a drága ruhámra.

— No... és? — kérdezte Burgfried Fritz, amikor elhallgattam. — Talán többet kívánnak azért a sok szép ajándékért, mint amennyinek eleget tehet?

— Még nem vagyok tisztában vele. Egyelőre csak egytől félek: lady Desmond temperamentumától. Szabatosabban szólva: nem annyira az ő temperamentumától félek, mint inkább a saját ellenérzésemről. Megérti, mit akarok mondani?

Mosolygott.

— Nehéz megérteni, mikor az ember nem ismeri a körülményeket.

Elmondottam neki néhány szóval — elhallgatva még azt is, hogy lady Desmondról ugyszólván a háta mögött csináltam fényképfelvételemet — mert arra, hogy részletekbe bocsátkozzam, nem volt elég idő, de a hely sem volt alkalmas rá.

— Lehetetlen most végleges tanácsot adnom, Oliva, — mondotta Burgfried Fritz rövid szünet után. — Talán lesz módom estig üzenetet küldeni. De ha nem volna lehetséges — mondjuk — „dinner“ utánig, az sem lesz baj. Nem hiszem, hogy nagy nehézségek állnák útját, hogy lady Desmondhoz való viszonyát akár egy pillanat alatt felbont hassa. Ha az öreg hölgy még egyszer elvesztené önuralmát, akkor egyszerűen jöjjön át a palazzetóba. Anyám háza mindig nyitva áll kegyednek.

— Fritz, — hamarosan csak ennyit tudtam mondani meghatottságomban, de aztán hamarosan hozzátettem: — Nem könnyelműség-e, rendelkezni anyjának házával, mielőtt megkérdezték volna?

Erre felderült Fritz arcán az a szép, verőfé-

nyes mosoly, mely olyan volt, mintha a magnólia-
illatnak egy áramán szállt volna felém Burgfriedék
kertjének messzeségéből, gyermekkorom idejéből.

— Ismerem anyámat, — mondotta Fritz —
és anyám is ismer engem : semmi szükség hosz-
szas kérdezősködésre. Tárya-nyitva áll az ő szive
annak a leánynak, akit én kézen vezetek hozzá.

— De Fritz... — hebegtem, mert nem tud-
tam, mi történt velem, s a szoba kezdett körbe fo-
rogni velem.

— Oliva, kár nekünk minden tiltakozás. Leg-
alább velem szemben kár, — vágott a szavamba
egész vidáman. — Tegnapelőtt, mikor tíz hosszú
év után viszontláttam, egészen bizonyosan tudtam,
hogy sohasem felejtettem el, sohasem fogom el-
felejtetni... De azt hiszem, ajánlatos lesz, ha most
elbucsuzunk...

És Fritz nemsokára eltűnt a sokadalomban.

— Uhlenhus kisasszony, nénje haza akar
mennni és megbizott, hogy kísérem hozzá, — szó-
lalt meg egy hang a hátam mögött. Mister Mowbray
volt, és szavai közben feszült érdeklődéssel nézett
reám.

— A néném? — mondtam utána, az első
pillanatban meg sem értve szavát.

— Ugy van, — lady Desmond!

— Áh... de lady Desmond nem néném, —
feleltem és vele tartottam.

— Csakugyan! — mondotta udvariasan.

— Csak olyan szólásforma, — feleltem s ar-
comba szökött a vér — mely megkönnyíti az
érintkezést. — Még csak rokoni viszony sincs köz-
tem és lady Desmond között.

— Csakugyan! — dünnyögte ismét mister
Mowbray. Ez az *indeed* mindenre illik az angol
ember szájában!

Egészen egyedül költöttem el *dinner*-emet,
mikor hazaértünk a palotába. Lady Desmond

fáradt volt és saját szobájában terítettett magának. Üzenetet Fritztől nem kaptam... Pfifferling nem mutatkozott.

Nagyon későre jár az idő a sok irogatás közben; a szemem leragad. A zárvédők mögött (kettőt is raktam a faliszekrényre) úgy fogok aludni, mint aki nagyon jól tudja, hogy biztos révbe ér, ahol nincs többé szüksége óvó berendezkedésekre.

* * *

Windmüller X. F. doktor megjegyzései a fent olvasható jelentésre.

Pfifferling nem az az ember, aki magasra kitűzött céljaival együtt nő, mert ezeknek a magasabb céloknak láttára elveszti a fejét.

Jön hozzám loholva ma reggel ez a jászol elé való az 5. számú jelentéssel és elmondja, hogy halotta, mikor a titkár meg a komorna valami fényképről beszél, melyet Oliva „róla“ vett fel s amelyet minden áron meg akarnak keríteni. Aztán eldicsekszik, hogy micsoda ravaszsággal helyezte magát a filmtekercs birtokába s hogy el is vitte mindjárt előhivatni. Ma délután már elmehet a negatívért. „Már!!“ Tartottam is neki egy kis előadást, melytől egy darabig zughat még a feje. Először: hogy azt a filmet nem nekem, hanem akár-miféle üzletembernek adta át előhívásra! Másodszor: ha már megtette, miért nem várta meg, ha két óráig tart is, míg előhívják, fixirozzák és megszerítják! Ha a Palazzo Santa Chiara-ban csak a legkisebb mértékben is gyanut fogtak ellene, akkor természetesen utána mentek a fotografushoz és a filmnek — üthetjük a nyomát!

Olivának sok nagyon finoman fejlett ösztöne van, de a bizalmatlanság ösztöne teljesen hiányzik belőle,

Jelentése, melyet a látottak és hallottak példás részletezéssel irt le, megerősíti és a legsúlyosabb aggodalmakká mélyíti már kezdetben támadt gyanumat.

Ki az a titkár és miért mutatja meg az őt lassan, nagyon lassan megértő Olivának, hogyan menekülhet szobájából és a palazzóból, miután lady Desmond háztartásába való bevonulása előtt és egyenesen attól hiába óvta?

Ki az a komorna? Mi szerepe van tulajdonképpen a Palazzo Santa Chiarában? Az a leírás, melyet Oliva ad személyéről, halovány emlékezőseket ébresztett fel bennem, amelyek, ha személyesen láthatnám, valószínűleg világosabbá válnának.

Teendőim és kötelességeim nem engedik, hogy holnap előtt bevonulhassak helyettesként a palotába a fogfájásban szenvedő Pfifferling helyett. Ugy képelem, jobb volna, ha már ma elfoglalnám Pfifferling helyét. De nem tehetem.

Burgfried meghívót hozott ma estére, mert lady Desmond megígérte, hogy megjelenik náluk. Mire megérkezik, én már ott leszek. Nagyon kedvez terveimnek, hogy mint egyenlő jogu vendég tanulmányozhatom őt erről az oldalról, mielőtt lakáj szerepében a megbetegedett Pfifferling helyetteseképen mint urnőt ismerném meg.

Burgfried elhozta továbbá Mowbraynak egy levelét, melyet elkértem tőle, hogy az aktákhoz csatolhassam. Így szól:

Róma, 19 . . . december 2.

Kedves Burgfriedem!

Nagykövetségünk tegnapi sokadalmában egy pillanatig sem beszélhettem Önnel négy-szemközt — eltűnt, mielőtt lady Desmond eltávozott — s ennek következtében most így közlöm Önnel, hogy nyomozásom adatai sze-

rint Uhlenhus kisasszonyt illetőleg nyugodt lehet. Brit alattvaló házában az angol törvények védelme alatt áll és nagykövetségünk, az én kezdésem folytán, biztosított róla, hogy különös jóindulatában fogja részesíteni. A nagykövet e pontot illetőleg rendkívül messzeemenő engedményeket tett s különös örömmre szolgál, hogy ezt közölhetem Önnel.

Mindig az Öné

Mowbray T. L.

Bátor voltam megjegyezni neki, hogy az angol attasé levele nagyon sokat mond s ő azt szó nélkül elismerte. Tehát: az angol követség vagy semmit sem tud lady Desmondról, vagy tud róla mindent: e két lehetőség közt, úgy látszik, nincs középút és legalább mindenesetre el van háritva az a lehetőség, hogy Olivát összezavarják lady Desmonddal: tudják, hogy az ifju hölgyet védelmünkben részesítjük. Azt hiszem, ezzel is nagyon sokat nyertünk.

Lady Desmondnak a fényképezőkészülék ellen hevesen nyilvánított ellenszenve természetesen nem okvetlenül más, mint az öregkor szeszélye; de lehet annak mélyebben rejlő oka is; tudniillik az, hogy szeretne titkolni valamit, amit ez a kegyetlenül hü képiró napfényre deríthetne.

Oliva, úgy látszik, a titkár ujjsmutatása ellenére, nem hisz közvetlen veszélyben, vagy egyáltalában nem tartja lehetségesnek, hogy veszély fenyegetné. Lehet, hogy nem is fenyegeti és hogy a titkár nem is akar mást, mint hogy valami célból megfélemlitse. Ezt a feltevést nem lehet figyelmen kívül hagyni, de én nem valom magaménak. Még mindig él bennem a gyanu, hogy Olivát valami egészen különleges cél érdekében csábították a palazzóba, arra a célra, melyet a láncra kötött bagoly szolgál a vadász kunyhójában: csalogató-

nak és annak, hogy az odaesalt vadat terítékre segítse. A titkár talán attól tart, hogy a lövés eközben „tévedésből“ a szegény baglyot érheti, és megmutatja neki, hogyan oldhatná meg a láncát.

Vagy pedig a bagoly csak akkor pusztuljon el, mikor a vad terítékre került.

Este hat órákor. Félórával ezelőtt jött meg Pfifferling lélekszakadva a filmekkel, melyekből hamar kiválasztottam a legjobb világításban ülő öreg hölgynek, mint látszik, nagyon éles negatív-jét, a többi képet pedig elküldtem Pfifferlinggel Uhlenhus Olivának. Pfifferling eközben jelentette először, hogy Oliva ma délelőtt nagyon különös hangulatban érkezett haza lady Desmonddal való kocsizásáról és másodszor, hogy a titkár meg a komorna közt valami vitatkozás volt, melyből fájdalom, csak annyit értett meg, hogy a titkár ma még nem tett vagy nem mondott meg valamit, amit már tegnap kellett volna megtennie vagy megmondania, amiért Taylorné erősen a „képére mászott“. Pfifferling annyit mindenestre megérthetett, hogy a titkár még hiányzó bizonyítékokat emlegetett, melyek még nincsenek a kezében. Kérdésemre, hogy mit ért azalatt, mikor Uhlenhus Oliva kisasszony „különös hangulat“-áról beszél, Pfifferling ezt a jó megfigyelőképessegre valló magyarázatot adta: „erősen összeszorította az ajkát, mintha magába akarna fojtani valamit, ami fáj neki, vagy amit nem akart megmondani, az orra cimpái reszkettek és máskor nyugodt szemei szikrárt hánytak, mint a kés jól kifényesített pengéje“.

Pfifferling ennél többet azután nem mondott és elment.

Alig, hogy elkerült a szemem elől, gondos vizsgálat alá vettem a filmet. A negatív éles, de éppen az arcnak nem vehettem különösebb hasznát, mert oly fehér és szürke vonalak meg foltok takarták és barázdálták, melyek nem a filmről

eredtek és nem is a lágyan ringó citromgalyak árnyékától.

Önkénytelenül füttyentettem egy halkat, mikor nagyítóüvegen szemügyre vettem az össze-visszamocskolt filmet, aztán haladék nélkül hozzáfogtam, hogy villamos fénynél másolatot készítsék veloxpapirosra. Már az ezüsfürdőben megkezdte leleplezéseit a legkiválóbb és legcsalhatatlannabb detektív, a nap; de minthogy nekem kifogástalan és tartós másolat kellett, fékeztem türelmetlenségemet és engedtem, hogy a rögzítő fürdő alaposan végezze munkáját. Aztán a vízfürdőben alaposan megnéztem a nagyon jó és éles másolatot s ekkor már tudtam, amit tudni akartam: hogy ez a lady Desmond hamisítvány, mert az arcán levő ráncok és barázdák, melyek megteveszthették közvetlen környezetének szemét, a beesett, szürke arc — festve vannak!

Fogadni merek, hogy a fogsorában levő tártongó hézagok, amelyek Olivának annyira nem tetszettek, nem egyebek — fekete viaszknál. Csak a kéz, melyet a fényképen oly hanyagul tesz a térdére, az a keskeny, bámulatosan szép kéz, az árulhatna el egyet és mást. Ma este különös figyelmet szentelünk ennek a kéznek, noha valószínűleg csipkeféleztyűjébe fog rejtőzködni.

De itt az idő, indulni Burgfriedékhez, mert negyedórával előbb kell ott lennem, mint lady Desmond, hogy én is tanuja lehessenek felvonulásának.

Most már, Windmüller Xavér Ferenc, most már nem kell többé homályban tapogatódnod, mert, hála Oliva finom ösztönének, hogy titokban megtette ezt a fényképfelvételt, megtaláltad a támadópontot, ami talán újabb babért fűz koronádba, melyről saját korod keveset tud, az utókor pedig valószínűleg nem fog tudni semmit.

Uhlenhus Oliva hatodik jelentése.

Palazzo Santa Chiara, december 2.

Ma reggel James hozta a reggelit a „napiparancs”-csal együtt. Eszerint lady Desmond délelőtt akar kikocsizni velem, hogy délután vihenhessen, mert elfogadta Burgfriedné ő excellenciájának meghívását, hogy ma este vacsorán leszünk nála.

Tizenegy óra tájban hívtak és a ragyogóan szép, tavasziasan meleg reggelen beszálltam lady Desmond mellé a légmentesen bezárt, szűk baltárjába.

Nem mentünk nagyon messzire: csak a történelmi nevezetességű és hervadhatatlan szépségű Villa Matteibe, melynek parkjába lady Desmond állandó belépőjegyet kapott. Elragadtatva néztem a történelmi nevezetességű ház szépségeit.

— Igen, — hallottam lady Desmond hangját — felséges pontja ez a világnak. — Ott ült a padra terített plaidjén s úgy látszott, velem együtt el van merülve a táj szépségeibe, de hangjában, melyen beszélt, volt valami guny, mely bántotta az idegeimet.

— Még nem kérdeztem, Oliva, — mondotta aztán — hogyan mulatott tegnap a fogadtatáson.

— Köszönöm, lady Desmond, nagyon jól.

— Helyes. Magam is többször láttam élénk beszélgetésben. Ugy látszik, különösen Burgfried urnak volt sok mondanivalója, — mondotta oly édeskés hangon, hogy mindjárt hegyeztem a fülem.

— No természetesen, hiszen van is sok mondanivalónk egymásnak, mert oly nagyon régen láttuk egymást, — hagytam reá és közben borzasztóan dühös voltam magamra, mert éreztem, hogy fülig elpirulok.

— És az alatt a hosszú idő alatt nem hallott tőle, nem hallott róla semmit? — fürkészte lady Desmond.

— Egy szót sem, ha csak azt nem, hogy a diplomáciai pályára lépett, — feleltem a valóságnak megfelelően.

— No, sokszor jobb is, ha az ember nem hall, nem tud meg semmit, — vetette oda lady Desmond és csippegetett egyet a burnótszelencéjéből. Ezt csakugyan nagyon elegánsan csinálja, az irigység sem tagadhatja meg tőle. — Viszont, — folytatta, a szelencével játszogatva — viszont bizonyos esetekben mégis jobb, ha az ember tájékozva van egy-némely dologról, ha másért nem, azért, hogy ne emlegessen beszélgetés közben oly neveket, melyekkel kinos hatást idézhet elő. Igaz, némelyek szemében érdekessé teszik az illetőt az efféle románcok, de elvégre... igazán különös, hogy kegyed semmit sem tud róla! Még bizonyos ujságok is nem egy célzást tettek reá, hogy Burgfried ur mily súlyosan kompromittálta magát akkor Londonban.

Éreztem, hogy az idegeim megremegnek, de nem ijedtemben, hanem felháborodásomban.

— Becsülete és társadalmi helyzete forgott kockán, — folytatta lady Desmond. — Diplomáciai indiszkrécióknak szokták udvariasságból mondani, édes Oliva, az efféle hibbanásokat, melyekre még csunyább neveket is tudnak. És az oka? *Cherchez la femme!*

— Megtalálták azt az asszonyt, azt a minden bajnak gyökerét? — kérdeztem, uralkodva magamon, bár forrt bennem az indulat.

— Kedves gyermekem, a verebek is csiripelték a nevét a háztetőn! — felelte lady Desmond, dobolva a szelencéjén a szép fehér ujjával. — Oh, nemcsak Burgfried urral kapcsolatban, aki majdnem tönkretette magát miatta, nemcsak anyagilag,

hanem erkölcsileg is! Ünnepezt szépség volt, ismerte a nevét minden gyermek Londonban. Ugy hívták, hogy... de mit tartozik a dologra a név? Volt egy furcsa mellékeve: úgy emlegették, hogy: az „igéző fény“!

Kegyetlen szavaira félig elfordultam, de most hirtelen reá néztem. Hiszen ez az a név, melyet néhány nap előtt a Borghese-parkban hallottam, az a név, melyre Fritz meglepett kiáltással felelt.

— Az „igéző fény“, — ismételt meg csodálkozva. — Nem így nevezte a követ annak az ékszernek, mellyel megajándékozott?

Lady Desmond csöndesen nevetett.

— Nagyon helyes, — mondotta, s a dolog látszólag nagyon mulattatta. — Lady Fairfax, vagy, mind meghittjei nevezni szokták: „Bonnie Bess“, szenvedélyesen szerette azt a követ és mondják, hogy Burgfried ur többet is adott neki a krizobellnek ebből a ritka fajtájából, mint amennyit össze lehetett egyeztetni vagyonai viszonyaival — amiből természetesen következik, édes Oliva, az az óvás és figyelmeztetés, hogy jelenlétében ne viselje azt az ékszert, mely kellemetlen emlékeket ébreszthetne benne, édesen keserves órákat idézne emlékezetébe. De Fairfax Bessie nemcsak azért kapta azt a melléknevet, mert különösen szerette azokat a követeket, hanem külső tulajdonságokért is, mint például a vörös hajáért, melynek ércfénye volt, meg a mozdulataiért. Szeretném tudni, mennyiben vett erőt szenvedélyén, mert minthogy nem fölszines természet, bizonyára nem felejt könnyen. Tartok tőle, hogy a leendő felesége kénytelen lesz még osztozkodni a szíven az „igéző fény“-re való emlékezéssel.

— Remélem, segíteni fog neki, hogy elviselje az emlékezés terhét, — vágtam a szavába minden tévovázás nélkül; majdnem kacagni szerettem volna, úgy megkönnyebbült a szívem.

— Azt hiszi, hogy asszony képes volna arra ?
— kérdezte lady Desmond kételkedve.

— Meg vagyok győződve róla, — feleltem. — Azok szerint, amiket mylady mond, az a hölgy nagyon alantas erkölcsi szinten állhat. Abból következtetem ezt, hogy megengedi tisztelőinek, hogy ékszerért és egyebekért tönkretegyék magukat miatta. Ugy gondolom, hogy ha az embernek, mihelyt ráeszmél, hogy szenvedélye nem emelte föl, hanem a mélybe vitte, nem eshetik nehezére, ismét elérni a régi magasságot.

— Egy derék német háziasszony segítségével, — vágott közbe lady Desmond gunyosan. — Lehet, hogy sikerül ez bizonyos fajtájú természeteknél. Amennyire én hallottam, Burgfried ur nagyon jól érezte magát a „mélyben“, mint ön a saját fölüllemelkedettségével mondja.

— Én csak abból ítélek, amit ön mondott arról a hölgyről, lady Desmond, — feleltem sértődötten. — Nem ismerem őt, azelőtt sohasem hallottam hírét, és nem dicsekszem semmi fölüllemelkedettséggel. Ugy látom, maga mylady sínes valami nagy véleményrel arról a hölgyről.

Lady Desmond nem felelt mindjárt. Csak némi szünet mulva szólalt meg újra, mintha kitalálta volna gondolataimat.

— Bizonyára csodálkozik, s azt kérdi magában, hogy miért mondtam el ezt az epizódot gyermekkori barátjának életéből. Azért tettem, mert nagyon jó tudni, hogy melyik az Achilles-sarka, melyet jobb, nem érinteni. És ennek a tudomásnak birtokában talán módja lesz reá, hogy egy baráti szolgálatot tegyen Burgfried urnak.

— Nem értem önt, lady Desmond...

— Majd beszélünk még róla, — felelte. — Ma még csak annyit mondok: még nem szakadt el minden szeme annak a láncnak, mely Burgfried urat az „igéző fény“-hez kötötte...

— Lady Desmond! — vágtam a szavába óvó figyelmeztetéssel.

De ő intett, hogy legyek nyugodtan.

— Tudniillik az utolsó, a legtöbbet jelentő szem töretlen még, — folytatta. — Ugy értem, hogy a gyűlöleté. Természetesen azt akarom mondani, hogy ez az érzélem a hölgyben támadt fel, mikor azt a megalázó tapasztalást tette, hogy ellenségeinek sikerült rábirni Burgfried urat, hogy meneküljön közeléből. És Burgfried ur, mikor ezt megtette, elég rövidlátó volt, hogy bizonyos iratokat, melyeket reábiztak, megtartott magának, abban a hitben... mit tudom, miért! Félek, félek, hogy Burgfried urnak eddig oly ragyogó pályája gyors végéhez közeledik, ha nem szánja reá magát, hogy visszaadja tulajdonosnőjének azokat az iratokat. De ebbe a dologba mentőleg avatkozhatna be a kegyed keze, édes Oliva...

— Az én kezem? Az után, hogy azt a tanácsot adta, hogy az ékszernek — az ön ékszerének — a látványával se emlékeztessem Burgfried urat életének erre az epizódjára? — kérdeztem csodálkozva. — Tartok tőle, lady Desmond, hogy tulbecsül engem, mert tehetségem a talányok megfejtésére nagyon csekély, — tettem hozzá hideg visszautasítással.

— No, akkor majd világosabban mondom meg, — felelte az öreg hölgy jóakarattal, de megkönnyebbülésre hozzánk közeledő lépteiket és hangokat hallottunk a hátunk mögött.

— Istenem, az ember már itt sem lehet egyedül? — mondotta lady Desmond bosszusan.

A diplomáciai testületnek egy öreg hölgye volt, aki mister Mowbray kíséretében padunkhoz közeledett. Tegnap mutattak be ennek a kedves északeurópai követnének, ki lady Desmondot udvariasan, engem pedig nagy szeretettel üdvözölt, amit atyámmal való ismeretségének köszönhettem.

Rémesen testes hölgy, szegényke, s éppen azért egészen boldog volt, hogy leülhetett lady Desmond mellé, mert már a kaputól odáig tett utjától is elállt a lélekzete. Lady Desmond sajnálta, hogy nem kalauzolhat tovább a kertben, amire most, akarva, nem akarva, Mowbray ur ajánlkozott, a követné pedig ott maradt a padon lady Desmond mellett.

Aközben, hogy mister Mowbray elmondotta, hogyan építette a villát Mattei Asdrubal és kiket fogadott benne, lelkemben erős tusát vivott a büszkeség, a természetes tartózkodás és Fritz iránt való loyaltásom. És ez az utóbbi győzött.

— Mister Mowbray, ön, ugyebár, barátja Burgfried urnak? — szakítottam félbe mindenesetre nagyon csinos előadását, mely azt a kérdést világította meg, hogyan állították fel a villa kertjében 1585-ben II. Ramszesz híres obeliszkjét.

Az angol diplomatát annyira kivette sodrából figyelmemnek ez a bizonyítéka, hogy megállt s oly csodálkozva nézett reám, hogy máskor egész bizonyosan szivből felkacagtam volna.

De ő, mint diplomatához illik, hamarosan összeszedte magát.

— Remélem, hogy barátja vagyok Burgfriednek, — mondotta nagyon melegen.

— No, remélem, elmondhatom ugyanazt magamról is, s éppen azért arra kérném, feleljen őszintén s az igazságnak megfelelően egy őt illető kérdésemre. Megteszi? — kiáltottam s megkönynyebbülni sóhajtottam fel, mert fénysugarat láttam a sötétségemben.

— Amennyire megtehetem, rendelkezésére állok, Uhlenhus kisasszony.

— Akkor hát mondja meg... — a szavam elakadt, mert kissé mégis elhagyott a bátorság ezzel a kérdéssel szemben. De meg kellett történnie és erőt véve magamon, megismételtem: — Mondja

meg, igaz-e, hogy Burgfried ur Londonban annyira kompromittálta magát egy hölgygel, akit az „igéző fény“-nek szoktak mondani, hogy az még most is veszéllyel fenyegeti a karrierjét, s igaz-e, hogy azért a hölgyért tönkretette magát.

Mister Mowbray oly sokáig késett a felelettel, hogy hallgatását jóváhagyásnak vettem, s nagyon nehéz lett a szívem. Végre így szólt, a fejét csóválva :

— Ki mondotta azt önnek ?

Erre aztán kiesett a könny a szememből, s a világért sem tudtam volna felelni. — Tehát mégis !

— Nem, nem ! — kiáltotta, mert természetesen észrevette rajtam, hogy mit érezek. — Nem azért kérdeztem. A dologban az a fő, hogy az elefánt, melyet el akartak hitetni önnel, legfeljebb szunyóg, mely soha egy pillanatra sem háborította a jó Burgfried pályáját, az erszényéből pedig legfeljebb ha egyet zsarolt ki azokból a vércseppek-ből, melyekről azt szokták mondani : Fájni nem fáj nagyon, de az iskolapénzt nem szabad sajnálni. De ha jól meggondolom a dolgot, azt sem mondhatom, hogy az a szunyóg csakugyan megcsipte. Tudja-e, ki az a hölgy, akit az „igéző fény“-nek mondanak ?

Csak a fejemet ráztam, mert még nem mertem beszélni.

— Nem tudja ? No, nem baj, — folytatta mister Mowbray nyugodtan. — Egyike a szükségessé rosszaknak abban a gépszerkezetben, mellyel a történelmet csinálják. Szavamra szó sincs róla, hogy kompromittálta volna magát vele. Burgfried, ellenkezőleg, fényes karriért csinált és minden látszat szerint még fényesebb pálya áll előtte. A nagy-követségen elfoglalt helyzete félreérthetetlen bizonyítéka tehetségének és kifogástalan magatartásának. Beéri ezzel ?

— Követ gördített le a szivemről, — biztosítottam a valóságnak megfelelően. — Hogyan köszönjem meg önnek ?

— Szót se róla ! — tiltakozott mister Mowbray hévvel és sietett újabb adatokkal világítani meg a Villa Mattei történetét, mintha félbe sem szakítottam volna benne.

A megkönnyebbülés érzetével együtt erőt vett rajtam a bosszuság is, hogy lady Desmond nemcsak hitt abban a hitvány mendemondában, hanem ráadásul tovább is adta nekem. De mi van az elbeszélése, amaz iratokra való célozgatásai mögött, melyeket „az én kezemmel“ kell visszajuttatni ahhoz a nőhöz, akié voltak ! Azokra az iratokra, melyek nagyon árthatnak Fritznek, ha nála maradnak ! Mintha bizony Fritz nem ítélné meg azt maga is.

Ezeket az „iratokat“ természetesen nem hozhattam szóba mister Mowbraynak, még pedig abból az egyszerű okból nem, mert lehetetlen, hogy tudjon róluk. De még kevésbbé kérdezhettem meg róluk Fritzet, mert tapintatlanság lett volna. Tehát lady Desmondnak kell majd felelnie róluk, de el kell odáznom a további beszélgetést erről a tárgyról, míg Windmüller doktor nem lesz oly szíves, tanácsot adni, mihez tartsam magam.

Hazamenet és a lunchnél lady Desmond nem tért vissza e tárgyra, azóta pedig, tehát egész délután, nem találkoztam vele s ráértem, hogy megírjam ezeket a lapokat.

Mister Weed tegnapi viselkedéséhez hiven tartotta magát velem szemben ; egy szót sem szólt hozzám, csak „sötéten fürkészve“ nézett reám, amiben szépen megnyugodtam. Nem sejtettem, mi lehetett az oka ennek a frontválttatásának.

Most befejezem soraimat, mert itt az ideje, hogy toalettemhez lássak. Lady Desmond felüzent hozzám, hogy megkérte Burgfriednét, hogy nyit-

tassa ki a palazzettóba vivő összekötő folyosó tulsó ajtaját, mert azon akarunk átmenni hozzá. Találkozás velem félnyelkor a loggiában.

Lady Desmond ékszerét, az „igéző fényt“ a nyakamon fogom viselni ma este!

* * *

Uhlenhus Oliva hetedik jelentése.

Róma, Palazzetto Santa Chiara, dec. 4.

Azt hittem, hogy december 2-án kelt legutóbbi soraimmal végképpen szakítottam a naplóírás rossz szokásával. Mert hiszen a „félbeszakadt áldozati ünnepen“ jelen voltak, akiket — s itt első sorban Windmüller doktorról van szó — a Palazzo Santa Chiara-beli kalandom érdekel, arról pedig, ami azután következett még, hogy odahagytam ezt a vendégszerető hajlékot, élőszóval tehettem jelentést. De Windmüller doktor most arra kér, hogy ismételjem meg mindazt írásban is, mert teljessé akarja tenni „Oliva-eset“ felirásu iratsomóját.

Tehát december másodikán este félnyelc órakor lenn voltam a Palazzo Santa Chiara loggiájában s a rövid és fedett utra való figyelemmel csak könnyű gyapjukendőt vettem a vállamra. A fehér bluzom egyenesen erre a célra előkészített jabotjának sűrűn leomló csipkéjébe rejtettem a lady Desmondtól kapott ékszert, mely a nyakamba vetett finom platinaláncon függött.

Alig, hogy leérkeztem, megjelent pompás, hosszú hermelinpalástban lady Desmond is, előtte haladt James, kezében azzal a sűrűn csipkézett taraju hosszú kulcsal, melyet mister Weed tegnap este szemem láttára tett az összekötő folyosó mellett levő asztal fiókjába. — Ahá, — gondoltam magamban — így bizzék meg az ember valakiben.

Lady Desmond, mikor karomra támaszkodva

áthaladt velem a loggián, így szólt hozzám hirtelen :

— Nem felejtette el, amit ma reggel hallott tőlem ?

— Nem, — feleltem odavetve — nem felejtettem el. De örülni fog, ha megmondom, hogy hamisan tájékoztatták. Elejétől végéig hazugság volt az egész.

Hirtelen rándítással bocsátotta el a karomat.

— Hogyan tudja ? — kérdezte élesen.

— Majd elmondom holnap, mylady, feleltem az izgalom minden jele nélkül. — Hiszen volt szíves megígérni, hogy bővebb részletekkel fog szolgálni azokról az iratokról, amelyeket ma reggel említett.

— Eszerint az értesülése, úgy látszik, nem vonatkozik az iratokra is, — felelte gyorsan.

— Nem, bizonyára nem, mert nem is kérdészködtem róluk, — felelhettem a valóságnak megfelelően.

Lady Desmond megint karomba öltötte kezét és megint kisebb lett ; az imént ugyszólván kihuzta magát, úgy hogy nagyobbna látszott nálam.

— Eszerint ma délután kiment a házból ? — kérdezte hangosan.

— Biztosítottam, hogy nem tettem ki a lábam a palazzóból. Azt, hogy mister Mowbray volt a forrásom, úgy látszik, nem találta ki.

James kinyitotta a palota és a palazzetto közt levő kétemelet magas összekötő folyosót és teljesen helyénvaló megjegyzést tett a benne lerakodott porrétegről, melyet a jó ember mindenesetre el is takaríthatott volna már. Megvilágította előttünk az utat a kezében tartott széllámpással, s míg lady Desmond felemelte a ruháját, nem állhattam meg, hogy gyorsan ki ne huzzam az asztal fiókját s végig ne tapogassam a fenekét : a kulcs benne volt.

Bocsánatot kérve magamban mister Weedtől

mindazért, amit a megbízhatóságáról gondoltam, nyomon követtem, ruháimat óvatosan szintén föl-emelve, lady Desmondot a folyosón, melynek tulsó végén James kopogtatott. Nyomban kinyílt az ajtó, még pedig Burgfried Fritz maga nyitotta ki, mert egyenesen az ő dolgozószobájába, egy tágas, nagy helyiségbe léptünk be, melynek nyitott ajtain át jobbfelől a kivilágított ebédlőbe, szemközt pedig egy szintén jól vllágított szalonba léptünk.

— Engedje meg, lady Desmond, hogy vállalam a komorna teendőit, — mondotta Fritz az első üdvözlés után, mely számomra kézszorításból és egy nagyon, nagyon kedves pillantásból állt. — De minthogy e kellemes összeköttetés következtében kénytelen mindenekelőtt az én cellámba tenni lábát, nincs értelme, hogy előbb az öltözőbe ve- zessem. Itt van a tükör is !

Eközben letettem a kendőmet és reávettem lady Desmond hermelinköpenyét is az ajtó mellett álló székre, s ott álltam a háta mögött, amig rendbe-szedve magát, igazított egyet-egyét a fehér halán-lántékbodrain. Így aztán egészen jól láthattam, — mint egyébként ő maga is — hogy szemköztről egy másik ajtón a szalonba lépett Burgfriedné. Valószínűleg hallotta jöttünket és elénk sietett. Mő-götte szmokingban és fehér nyakkendővel, mint Fritz, egy ur következett, kit megpillantva, villámi-gyorsan fordultam meg — Windmüller doktor !

De mielőtt Burgfriednének eléje mehettem, nem, szaladhattam volna, mert elém tárta két ke-zét és kacagva nézett reám, lady Desmond hirtelen a karomhoz kapott s a vállamra roskadt a fejével.

— Jaj... oly rosszul vagyok, — dadogta. — Vezessen haza, Oliva !

Burgfriedné meg Fritz természetesen oda-siettek és támogatták az öreg hölgyet, ki csak-ugyan erősen mehezült a vállamra és hörögve szedte a lélegzetet. Le akarták fektetni a szobá-

ban levő kanapéra, de lady Desmond csak azt nyögte:

— Vigyenek haza . . . haza! — úgy, hogy nem lehetett mást tenni, mint engedni a kívánságának.

Fritz támogatta, én pedig reávettem a prémes köpenyét s a látszólag mindjobban gyengülő öreg hölgyet inkább vonszoltuk, mint vezettük vissza a folyosón át a palazzoba. Burgfriedné ment elől a gyertyával, melyet Fritz íróasztaláról vett el, Windmüller doktor pedig, utólagos csodálkozásomra, tétlen nézőként a szalonban maradt.

Mikor a palazzóba értünk, mindjárt hívtam az egyébként is közel maradt Jamest, ki urnőjét minden hosszas kérdezősködés mellőzésével öltre kapta, mint egy gyermeket s a loggián, a lépcsőn és az előszobán át saját lakosztályába vitte, ahova természetesen nem mehettünk utána szállítás nélkül. De azért az előteremben maradtunk és vártunk, hol James kisvártatva ismét megjelent.

— A komorna ágyba fekteti myladyt, — jelentette egy régi, jóra nevelt komornyik korrektségével. — Mylady máskor is szokott ily hirtelen szívrohamokban szenvedni.

— Én természetesen itt maradok, — feleltem az anya és fiu néma kérdésére.

— Természetesen, szivecském, neked ily körülmények közt lady Desmond közelében van helyed, — mondotta Burgfriedné. — Nekünk természetesen vissza kell mennünk a vendégünkhöz, de később visszajövünk kérdezősködni a beteg hogylétéről.

Fritzet és anyját természetesen visszakisértem megint James és a széllámpa vezérletével az összekötő folyosóig, amelyen Burgfried néni — intve még nekem — átszaladt, elsietve a lámpát magasratartó James előtt. Aközben, hogy ez hátat fordított nekünk, tudniillik Fritznek meg ne-

kem . . . de nem, azt már igazán nem irhatom le, hogy mit tett akkor Fritz. A dolog mindenestre oly meglepetésszerűen ért, hogy semmire sem gondoltam inkább, mint a gyors, bár gyáva menekülésre.

De Fritz megfogott.

— Oliva, honnan vetted ezt az ékszer? — kérdezte közvetlenül a fülemhez közel és a krizoberillre mutatott, mely eközben . . . eközben az orozva végbevitt támadás közben kiszabadult a csipkejából és e pillanatban a mellemen csilámlott a sajtószzerűen imbolygó fényével.

— Lady Desmond adta ajándékba, — sugtam neki és kiszabadítva magam, futva menekültem vissza a loggiába.

No, mit gondolt volna rólunk James, ha látott volna bennünket?

Csak azt hallottam, hogy a méltóságteljes férfiú lezárja a folyosót a kulccsal, melyet a kezében tartva tért vissza nemsokára azután a loggiába. Kívánságomra bement lady Desmond szobájába, megkérdezni, hogy nem lehetek-e valamiképen segítségére a betegnek, nem virraszthatok-e mellette, de Taylorné, aki aztán kijött velem, megnyugtatót, hogy nincs szükség külön éjjeli segítségre. Ő maga alszik urnőjénél, menjek fel csak nyugodtan a szobámba, majd lehivat, ha valamiben szükség lenne reám.

Alig, hogy felértem, belépett a szobámba Pfifferling, akit egész nap nem láttam s hozott egy tálcán hideg pecsenyét, miegyebet kárpótlásul a „dinner“ helyett. Aközben, hogy felszolgált a hideg sültet, tárva hagyta a loggiára nyíló ajtót és nagyon határozott mozdulattal intett, mikor be akartam zárni, mert hidegség áradt be kívülről. Mondani akartam valamit, de torkomra forrasztotta a szót azzal, hogy figyelmeztetve tette ujját az ajkára, s mig ő csörömpölve dobált az asztalra

tányért és evőeszközt, olyanforma párbeszédet folytattunk kézmozdulatok segítségével, mint a siketnémák. Jelezte, hogy valaki utána ment. „Gyanakszanak reám!” formálták ki ajkai majdnem hangtalanul ezeket a szavakat.

A kandailló betétjére mutattam, mert odarejtettem, szokás szerint, a 6. számú jelentésemet. Gyors mozdulattal vette magához a papirlapokat, a mellénye alá rejtette, aztán fenhangon így szólt:

— Parancsol még valamit, nagyságos kisasszonyom?

Nem kevésbé hangosan feleltem, hogy semmire sincs szükségem, mire Pfifferling visszavonult, de előbb a tányéromra mutatott. Azt hittem, arra akar buzdítani, hogy üljek vacsorához, de mikor kibontottam az asztalkendőt, kihullott belőle egy levélboríték. Csak az előhívott filmjeim voltak benne — annak az arcképnek a kivételével, melyet lady Desmondról vettem fel titokban.

Nem sikerült volna? Vagy magánál tartotta Pfifferling?

Körülbelül egy óra múlva megjelent James és lerakott az asztalról. Kérdésemre jelentette, hogy lady Desmond nyugodtan alszik. Arra aztán nemsokára lefeküdtem én is. De csak reggel táján aludtam el. Nehéz és nyugtalan álmaim voltak s mikor felébredtem, úgy éreztem magam, mintha megverték volna.

James hozta a reggelimet. Természetesen mindjárt lady Desmond hogylétéről tudakozódtam. Azt felelte, hogy felkelt ugyan, de egész reggel pihenni akar. Köszöntet és azt üzenté, hogy rendelkezzek szabadon az időmmel ma reggel; ha szükségem volna a kocsira, szóljak Jamesnek.

Megköszöntem szépen, mert igazán örültem, hogy egyszer gyalog mehetek a levegőre és nemsokára a reggeli után felöltözködtem, hogy elmegyek hazulról, mert nem akartam hasztalanul po-

csékolni el rövid szabadságomat. De a régi épület-szárny lépcsőjén mentem le, mert személyesen akartam tudakozódni még egyszer lady Desmond hogylétéről, amint illik, s meg akartam kérdezni, hogy nincs-e valami megbízása számomra.

Aközben, hogy hiába kerestem szememmel Jamest, hogy bejelentsem magam, kilépett a szalonból mister Weed. Szemembe tünt, hogy nagyon rossz színben van. Mindig vértelen, nem egészséges arca ma szürke volt és mély árnyak voltak a szeme alján. De amikor megpillantott, úgy riadt vissza, mintha beléje szurtak volna, az arca pedig valósággal zöld színt váltott. Behuzta maga után az ajtót, körülnézett, mintha keresne valamit, aztán közvetlenül hozzám lépett.

— Miért van itt? Künn járt a városban? — kérdezte halkán és oly rekedten, hogy alig értetem meg.

— Ki akarok menni, de megkérdezem még, hogy nem kíván-e tőlem lady Desmond valamit.

— Igen . . . éppen azért jöttem, hogy hívjam hozzá . . .

— Ön? — vágtam csodálkozva a szavába.

— Igen, — mondotta újra. — James elment a háztól, a német szolgát valami fogmütét miatt a kórházba kellett küldeni . . . de hiszen tökéletesen mindegy, hogy miért hívom éppen én.

— Tehát mindjárt be is mehetek lady Desmondhoz?

— Igen . . . de várjon egy pillanatig. Azt hiszi, felmentem érte.

Mister Weed letörölte homlokáról a verejtéket a zsebkendőjével, bár a reggel hideg, az előterem levegője meg éppen dermesztő volt.

— Ugy-e emlékszik reá, hogy óvtam ettől a háztól? — folytatta oly halkán, mint a lehellet. — Nem hallgatott reám, hallgasson reám legálább ma. Igérje meg, hogy megteszi.

Nem tudtam, mire véljem. Csakugyan beteg volna ez az ember, vagy az esze nincs helyén?

— Nem, nem, — mondotta a kezét tördelve — nem vagyok őrült. Menybéli atyám, hát nem érzi meg, mikor az ember őszinte és tiszta szándékkal beszél? Ne tapossa lábbal a jó tanácsot, hanem hallgasson reám! Ha lady Desmond... meg akarja mutatni kegyednek odabenn a Messalina szobrán levő forgató-készüléket, akkor — figyeljen arra, amit mondok — akkor semmi szín alatt se tegye lábát a parkettre. Semmivel, semmivel, de semmivel se vétesse reá magát, hogy lépjen a szőnyegről. Megértette, amit mondtam?

Nem, megérteni nem értettem meg. De éreztem ösztönszerűen, hogy ez az ember óvni akar, hogy valami megérthetetlen veszély van a levegőben és függ a fejem fölött.

— Megjegyzem magamnak... nem hagyom el a szőnyeget, — mondtam. De — tettem hozzá, összeszedve magam — hiszen kimehetek előbb a városba és aztán...

— Helyes. Próbálja meg, — mondotta és félrevonult.

Lementem a lépcsőn és — odalenn zárva találtam a kaput. A portás nem volt páholyában, és be volt zárva a lakása is, melynek ajtaját megkopogtattam. Ekkor a kis piazzára nyíló kapura gondoltam, mert ott voltak a háztartás helyiségei. De a háznak erre a részére szolgáló összekötő ajtó zárva volt és hiába volt minden kopogtatásom.

— Mégis különös, — mondtam fennhangon.

— Egyáltalában nem, — világosított föl a háttam mögül mister Weed hangja. — A kapus mára kimenőt kapott. De minthogy ily esetben felelősek vagyunk a házért és mindenért, ami benne van, James, távollétének egyébként egészen rövid idejére, lezárt minden ajtót, melyen bárki észrevétlenül beléphetne a palotába.

— Eszerint úgy vehetem, hogy fogoly vagyok,
— kiáltottam ingerülten.

— Az vagyunk valamennyien, míg James visszajön, — erősítette meg mister Weed. — De ha sietős a dolga, — folytatta halkán és nyomatékkal — akkor siessen fel, de oly hamar, amint csak bírja, a melléklépcsőn a szobájába, menjen le a faliszekrény mögött levő csigalépcsőn a mezzaninra, mely a loggia felől ebben a pillanatban szintén el van zárva és hagyja el a palotát az összekötő folyosón. Ha a tulsó ajtót zárva találná, kopogtassa meg csak jó erősen, Burgfried ur ott hon van és ki fogja nyitni kegyednek. És... ne jöjjön vissza! Ne kérdezzen semmit, hanem siessen! Azt mondtam lady Desmondnak, hogy még nem készült el, de mindjárt lemegy. Siessen, siessen!

Volt valami ez ember hangjában, mely arra késztetett, hogy gondolkodás nélkül és akaratlanul kövessem. Ahhoz, hogy a melléklépcsőre juthassak, fel kellett mennem a főlépcsőn az előterem magasságáig, mert csak az előtérmen át lehetett a régi épületszárnyba jutni. De mikor éppen át akartam menni rajta, kilépett Taylorné a lady Desmond lakosztályába nyíló ajtón.

— Oh... hiszen itt van, — mondotta, mikor megpillantott. — Mylady várja.

Akaratlanul körülnéztem, mister Weed nem követett; eszerint nem tehettem mást, mint hogy a komornát elhagyva, a szalonba léptem, hova jöttemet jelentve, bekiáltotta:

— Miss Oliva, mylady!

Lady Desmond az íróasztala előtt állt és hátrafordította, felém az arcát. — Bizonyosan haragszik reám, hogy tegnap elrontottam a szép estéjét, ugy-e, Oliva? — kiáltotta. — Nő, ne sajnálja, majd helyrepótoljuk. Ma ismét kitünően érzem

magam, csak kissé, persze, még kimélnem kell magam. Ki akar menni a városba?

— Igen, mylady, talán lehetnék szolgálatára valamivel? — kérdeztem s a hangom magamnak is úgy tűnt fel, mintha más valakinek a hangja volna, hatása alatt álltam, a mister Weeddel való találkozásnak és valami meg nem mondható érzés összeszorította a torkomat.

— Hogyne, — kiáltotta lady Desmond rövid szünet mulva — hogyne lehetne. Ugyan, kérdezze meg valamelyik nagy fényképkereskedésben, hogy van-e fényképfelvétel a Villa Albani Messalina-szobráról. Talán hallotta már, hogy Santa Chiara herceg szerint az ő Messalina-szobra az eredeti, amaz csak későbbi utánzat. Nagyon érdekelné, ha összehasonlíthatnám a kettőt. Egyébként Burgfried urnak igaza van: a szobor forgatható. Elkészíttettem hozzá a kulcsot. Várjon csak, meg akarom mutatni, mily szép, mikor az arcéle a fülke homálya felé fordul. Álljon csak ide... Azzal egy mozdulattal tett a kezével, és botjára támaszkodva, a szoborhoz ment, levett az állványról egy kulcsfélét, mely olyan volt, mint egy csap s a nyelét a talapzaton levő részbe tolta, melyre Fritz hívta fel a figyelmünket. — Így, — folytatta lady Desmond, jobb kezét a csapra téve — most jöjjön közelebb, Oliva, és lépjen itt a fülkébe, igen, éppen a két szőnyeg közt. Ez a legalkalmasabb hely, Oliva! — tette hozzá élesen, mert nem mozdultam — Oliva, nem érti, mit mondtam?

— Nem! — feleltem, de nem is mozdultam, csak mintegy megbüvölten néztem a két szőnyeg közt levő helyre, éppen négy, két világos és két sötét deszkanégyszög volt a szélessége. Magam sem tudom, mit néztem rajta, csak azt tudtam, hogy mister Weed nem akarja, hogy rálépjek, hogy megigérttem neki, hogy nem lépek reá, ha lady Desmond ott áll a Messalina-szobor mellett.

Lady Desmond újra szólított, hogy lépjek közelebb, szólítását megismételte kétszer, háromszor, egyre hangosabban, élesebben, végre parancsoló hangon.

Hiába volt minden, úgy álltam ott, mint a sóbálvány.

— Ha nem teszi meg mindjárt, amit parancsolok, kényszeríteni fogom reá!

E szavakra felocsudtam. Félénk pillantást vetve lady Desmondra, ki mindegyre nőni látszott a szemem előtt, hirtelen megfordultam és az ajtóhoz futottam. Szent Isten, mi lesz, ha az is be van zárva? Ez a gondolat forgott az agyamban, mikor kiszaladtam, aztán meg ez: Most fel a szobámba, aztán a faliszekrényen egyenesen a palazzetóba!

Hallottam, hogy a villamos csengő valósággal vészjeleket ad a hátam mögött, hallottam, hogy kinyílik az ajtó, de én hátra nem pillantva rohantam lefelé és — odafenn egyszerre megálltam, mintha gyökeret vert volna a lábam: a hálósobám ajtaja tárva-nyitva állt és benn a szobában nagy zajjal tett-vett valaki. Talán a leány van odabenn és takarít? Valószínűleg. Mégis odalopództam halkán, hogy láthatatlanul kukkanthassak be, megnézni, hogy mi történik odabenn, mert ha csak a leány is az, nem tehetem meg miatta azt az utat, melyről mister Weed beszélt. Óvatosan néztem be az ajtó résén, és kicsibe mult, hogy fel nem kiáltottam meglepetésemben, mert a hálósoba közepén nagy kosár állt, és Taylorné minden válogatás nélkül összevissza hajigálta bele holmimat: fehéreneműt, cipőt, csipkéimet, kalapjaimat, ruháimat a fiókos- és ruhaszekrényből.

A dolog oly rémesen mulatságos volt, hogy hangosan felkacagtam volna, ha nem lett volna oly hátborzongató, hogy engem már mintegy ki is kap-

csoltak a holmijaimmal való minden közösségből. Odalenn pedig még mindig rikoltott a csengettyű.

Nem maradhattam lady Desmond szobájában, de még kevésbé maradhattam Taylornéhoz közel, ki úgy tett, mintha a holmim olyan valakié volna, aki egyáltalában nem létezik, vagyis inkább — nincs már a világon. Az a gondolatom támadt, hogy elbujok a nagy, nehéz ajtófüggöny mögé, mely a lépcsőt fedi el odalenn, és ott maradok, míg James visszatér. Akkor aztán elrohanok mellette, mielőtt észbe kap, és a szabadba juthatok.

Már lenn voltam a lépcső alsó fordulójánál, de ekkor megszólalt odalenn lady Desmond hangja :

— Harry, Harry !

— Ki az a Harry ?

S míg egy pillanatig megálltam, odalenn ki nyílt az ajtó... James ! És még harminc lépcsőfok állt előttem ! Késő !

Fejemet vesztve, újra felszaladtam és a felső ajtófüggöny mögé húzódtam.

De mi az ? Nem Fritz hangja-e, mely hangozan, de egyébként egészen szokott módja szerint kérdi odalenn, hogy beszélhetne-e velem, és hogy „ez az ur itt“ tehetné-e tiszteletét lady Desmond-nál ?

— Nem hiszem, hogy lady Desmond már fogad ily korán, — felelte James a legkifogástalabb modorban. — De megkérdezem. Miss Uhlenhus ki akart menni a városba, s nem tudom, visszajött-e már.

— Helyes, nézze meg, — hallottam Fritz hangját.

Nemsokára aztán hallottam, hogy James felé tart a lépcsőn, de feleutján megáll.

— Bocsánat... kit jelentsek lady Desmond-nak ? — kérdezte. — Szabad annak az urnak a névjegyét kérni ?

— Nincs nála névjegy, — felelte Fritz. — Mondja csak azt: egy régi ismerős!

Azt hittem, nem hallom jól: Fritz nyomon követhette Jamest, mert oly közletről hallottam a hangját.

— Mi történt? Ki az, aki itt beszél?

Lady Desmond volt, aki kilépett a szalonjából — láthattam. Élesen beszélt, de jó rész nyugtalan-ság is volt a hangjában. — Hogyan? Ön... Burg-fried ur? Hiszen nagyon kedves, hogy már ily korán érdeklődik irántam... és ki... vajjon ki ez az ur?

Nagyon hidegen és dölyfösen mondotta.

— Régi ismerősének mondja magát, lady Desmond, s minthogy nekem mindenesetre az, bá-torkodtam mindjárt magammal hozni, — felelte Fritz udvariasan. — Nem is fogok alkalmatlan-kodni kegyeteknek, hanem mindjárt el is megyek Olivával. Anyám várja.

— Uhlenhus kisasszony már több, mint fél-órája kiment a házból... — kezdte lady Desmond.

Tovább nem juthatott, mert kiléptem az ajtó-függönyöm mögül és — megint azzal a rémesen fájó kacajjal küzdve, azt kiáltottam: — De szó sincs róla, hiszen még el sem mentem! Hiszen zárva volt minden kijárás, a szobámban pedig Taylorné csomagol...

— Hadd csomagoljon, gyermekek, csak igye-kezzetek, kívül kerülni innen! Friss levegőt, mert baj lesz!

Csakugyan Windmüller doktor volt, aki így beszélt. Tehát egyszerre lady Desmond „régis-me-rőse“ lett belőle?

Lady Desmond eleinte mindenesetre tiltako-zott. — Uhlenhus kisasszony most itt marad, — mondotta és háttal fordult Windmüller doktornak. — Burgfried ur, nagyon lekötelezne, ha magamra

hagyna, még nem érzem magam egészen jól és szükségem van az unokahugomra. Nemde, lesz oly szíves, magával vinni ismerősét, ki nyilván tévedett a személyben.

Fritz kifogástalanul hajolt meg lady Desmond előtt. — Kivánsága parancs nekem, amennyiben az én személyemet illeti, — mondotta a guny minden árnyalata nélkül. — Jer, Oliva! — tette hozzá, karjába füzte a kezemet és lefelé indult velem a lépcsőn.

— Óva intem, Burgfried ur! — kiáltotta utánunk lady Desmond.

De Windmüller doktor egyszerűen félbeszakította szavát. — Nincs semmi baj, — mondotta lelki nyugalommal. — Csak menjen, menjen, Burgfried! Adja át tiszteletemet mélyen tisztelt anyjának, s jelentse, hogy kissé később átjövök a lunchre. Valószínűleg hamarább, mint gondoltam, mert minthogy lady Desmond még gyengélkedik, csak röviden, de, reményem szerint, kellemesen fogom szórakoztatni.

Ez volt az utolsó szó, melyet a Palazzo Santa Chiarában kiejteni hallottam.

* * *

Burgfried Frigyes kiegészítő jelentése.

Minthogy Windmüller doktor nemcsak a tények felsorolását, hanem a benyomásokat is kéri, mindjárt azzal a kijelentéssel kezdem, hogy lady Desmond elájulása oly meggyőző hatást tett reám, hogy egy pillanatig sem jutott eszembe, „szimuláns“-nak tartani. De Windmüllernek az effélében gyakorlottabb szeme van.

Igaz, hogy Mowbraynak semmit- s éppen azért oly sokatmondó válasza arra a kérdésemre, hogy a Palazzo Santa Chiara, benne lady Des-

monddal, alkalmas tartózkodási hely-e Olivának, arra az elhatározásra birt, hogy anyám támogatásával mielőbb és minél kevésbé feltűnő módon kivonom Olivát „az angol törvények védelme” alól, de arra még sem gondoltam, hogy ily hirtelen legyek kénytelen megtenni. Windmüller egyenesen az én kívánságomat előzte meg, mikor azt mondotta, hogy szeretné „egyszer közről látni” lady Desmondot.

És itt van helye egy vallomásomnak, melyet a világ, remélem, enyhén ítél meg akkori zsenge fiatalságomért. Diplomáciai pályám első évében, igazi sülvölénykoromban, megismerkedtem egy hölgygel, aki roppantul nagy hatást tett reám, s akibe természetesen a legnagyobb sietséggel és annak rendje és módja szerint beleháborodtam. Nagyon fiatal és nagyon tapasztalatlan legényke voltam, mert máskülönben észre kellett volna vennem lady Fairfax sajátságosan elszigetelt helyzetét. A lady bejáratos volt az irányadó és leghivatalosabb körökbe, hol az udvarlóknak ragyogó uszálya követte állandóan ezt a fényes üstököst: az erős nem bolygó csillagai, mert hölgyek ritkán beszéltek vele. Az „imbolygó fény”, vagy még inkább az „igéző fény” melléknevével ruházták fel arról a sajátságos drágakőről, melyet különösen kedvelt, a mélyen hullámos, lángvörös hajáról, saját-szerűen imbolygó, ringó járásáról. A londoni társaságban nem tudtak róla sokat, legfeljebb annyit, hogy az erkölcsileg lecsuszott lord Fairfaxnek, egy gárdaezred volt kapitányának felesége; de a férjét nem látták soha, úgy hogy sokan merőben képzeletbeli alaknak tartották. Ami engem illet, én fel tettem ez istennőm oltárára sajátmagamat, meg azt a különösen szép krizolitot, vagyis „igéző fényt”, melyet magamtervezte foglalathban ajánlottam fel neki egy szándékosan elvesztett fogadás után és ki tudja, még micsoda ostobaságokat nem követek el,

ha éppen akkor nem jelenik meg Londonban a mi régi Windmüller barátunk és nem veszi le a hálógót a szememről. Éppen azon a ponton álltam, hogy hálójába essem a legveszedelmesebb és legügyesebb politikai női kémek egyikének. Ennek a hálónak mindjobban összeszoruló hurkaiból csak Windmüller mentett meg akaraterejének végső megfeszítésével.

Tehát könnyű megérteni határtalan megdöbbenésemet, mikor Oliva nyakán megpillantottam ugyanazt az ékszeret, ugyanazt a fénylő követ. Mikor aztán szivarozva ültünk együtt és anyám szobájába vonult, megmondottam Windmüllernek, hogy mi volt az, ami egyszerre megfosztott minden hidegvéremtől.

A nagy Windmüller e közlésem hallattára véleményem szerint oly különösen viselkedett, mint még soha. Először megismételtette velem, amit az imént mondtam, aztán előbb a térdére ütött, aztán meg a homlokára, s végezetül harsányan felkacagott, amit rossz néven vettem volna tőle, ha nem tudtam volna, hogy Windmüller sohasem tesz semmit, aminek nincs mélyebb oka.

Mikor hahotájának rohama elmúlt, kezét nyújtotta és így szólt hozzám: „Ne törődjék vele, Burgfried! Nincs semmi baj, hiszen nem magát nevetem, csak örömben tettem, hogy megint igaznak bizonyult egyik teóriám, tudniillik az, hogy elbizakodottságában a legagyafurtabb és legokosabb ember is olvetlenül eljut arra a pontra, ahol győzelmének mámorában ostobaságot követ el. Ha dolga engedi, kedves Burgfried, nagyon lekötelezne, ha holnap reggel otthon maradna és készen állna rendelkezésemre. Jó éjszakát.

Másnap reggel tizenegy óra tájban Windmüller megjelent és lehivatott — egy sétára.

— Hova? — kérdeztem, mikor künn voltunk a házból.

A Palazzo Santa Chiarának alagutszerűen fel-felé tartó bejáratára mutatott, mely ma komorabbnak és fenyegetőbbnek látszott, mint valaha.

— Elmegyünk Oliva kisasszonyért, — mondotta, mintha a világ legegyszerűbb dolgáról volna szó. — Mert ugy-e bár, a méltóságos mamája abban a helyzetben van, hogy befogadhasa?

Megnyugtattam, hogy van nálunk hely elég.

— Eszerint lady Desmond háza nem való neki? — kérdeztem aztán.

— Egyáltalában nem, — felelte Windmüller nagy lelki nyugalommal. — Azért megyünk érte. Kedves Burgfried, — folytatta aztán — mérsékelje még némi ideig a tudásvágát. Később — persze, nem ma vagy holnap — meg fog tudni mindent. De egyelőre hallgatni vagyok kénytelen.

E látszólagos nyugalom mellett mégis vettem észre valamelyes nyugtalanságot Windmüller szemében, mikor többszöri csengetésre sem jelent meg senki, hogy kaput nyisson.

— Meg kell próbálnunk a másik oldalon, a Piazzetta felől, — mondotta.

Abban a pillanatban jött fel hátunk mögött a lépcsőn az angol szolga és kinyitotta a kaput. Azt, ami azután következett, Oliva már leírta. Átkísértem őt anyám házába s kijelentettem anyámnak, hogy lady Desmond háza nem alkalmas hely a — menyasszonyomnak. Anyám nem kérdezte, hogy miért nem. Kijelentésemet egyszerűen tudomásul vette és csak ezt a szót hallotta, hogy: a „menyasszonyom“.

Windmüller után csakis akkor tudtam meg a valóságból annyit, amennyit mondani jónak látott, mikor a Palazzo Santa Chiara megint lakatlan volt, mert lady Desmond nálunk történt ájulási rohama következtében kénytelen volt sietve Algirba utazni.

Azok szerint, amiket Windmüllertől hallottam,

lady Desmond politikai ügynök volt, ki egy ugynevezett huga útján ki akarta tudni tőlünk bizonyos Olaszországgal kötött titkos szerződéseink tartalmát. Olivának pillanatnyilag szorongatott helyzetében, magáramaradottságában, ragyogó szépségében és okosságában lady Desmond felfedezni vélte az erre alkalmas előfeltételeket; azt hitte, egy ily alkalmas, egyedülálló leánynak saját céljaira való megnevelése nem is lehet nehéz, én pedig ráadásul megtettem neki azt a szívességet, hogy bérbevettem anyámnak és magamnak a palazzettót.

Igen, csakhogy Oliva Oliva, ami Olivánk volt s ez halomradöntötte lady Desmond számításait. Amennyire Windmüllert megérthettem, lady Desmondnak az volt a szándéka, hogy eltávolítja — mint látszik, erőszakkal — Olivát, hogy a terveinek jobban megfelelő eszközt állítson a helyére. Csak úgy egyszerűen nem kergethette el, mert Oliva elmondotta nekem, hogy az arra vonatkozó záradékkal ellátott szerződést nem írta alá, tehát más módon kellett eltávolítani és ártalmatlanná kellett tenni. Ezt megakadályozandó, avatkozott be Windmüller sikeresen, de nekem úgy tűnik fel, hogy a magyarázat, melyet a dologról adott, kissé még hézagos.

Két hét múlva lesz az esküvőnk Olivával, s menyasszonyomat az angol nagykövet házából viszem haza. Ott most csakugyan „a brit törvények védelme alatt“ áll.

* * *

Windmüller X. Ferenc doktor megjegyzése.

Lady Desmonddal való beszélgetésem, mint Burgfried Fritznek mondtam, mikor örökre elvitte Olivát a Palazzo Santa Chiarából, csakugyan rövid s legalább nekem nagyon kellemes beszél-

getés volt, mert én voltam az, aki feltételeket szabott.

De előre kell bocsátanom, hogyan jutottam ahhoz a nekem oly kellemes látogatáshoz, mely lady Desmondra nézve annál kellemetlenebb volt. Az a fényképfelvétel, melyet Oliva erről a hölgyről készített, nem hagyott többé nyugton. Igaz, hogy e fénykép alapján egyszerűen kérhettem volna ennek a lady Desmondnak a letartóztatását, de mit értem volna el azzal? Valószínűleg egy óriási botrányt, mely félesztendőre szóló kitűnő falatokat jelentett volna az ujságíróknak. És a tanuk padján, egy botránypör szennyében látni a szép szőke Olivát, aki ártatlan áldozati báránya lett volna a még előttem sem tisztán álló cselszövénynek.

Mister Mowbray a sorok közt nagyon beszédes levelének megfelelt mindaz, ami felvilágosítást lady Desmondról szereztem. A palotát titkára, Weed utján hat hónapra bérelte ki és a bért előre le is fizette. Ez kötetekre valót mond el. Tehát nem volt csalónő, nem volt a fizetés elől megszökö vendég, hanem olyan valaki volt, aki készült valamire, aki aztán feltűnés nélkül, mások elnézésére nem szorulva, elpárolgott volna.

Burgfried Fritz utján táviratot küldöttem Indiába a kormányzónak, vagy szabatosan szólva, ama kerület kormányzóságának, ahol, az angol nemesi évkönyv adata szerint, lady Desmond azelőtt lakott.

„Lady Desmond“, mikor Burgfriedéknál megpillantott engem a tükörben, oly kiváló művészetel ajult el, melyből nemcsak nagy gyakorlatra, hanem velem való szorosabb, bár reá nézve nem kíváncsi ismeretségeire lehetett következtetni!! Igaz, könnyen megtehettem volna, hogy én is odaugrok és merő véletlenségből lekapom róla a pápaszemét meg a parókáját, de az szímfalhasogatás lett volna. Burgfried Fritz, mikor anyjával

együtt visszatért a palazzóból, elmondotta nekem, hogy azt az ékszer, melyet egykor annak a nőnek adott, megpillantotta Oliva nyakán. Mikor ezt hallottam, olyanformán éreztem magam, mint a vak, akinek szeméről hirtelen levették a hályogot.

Az est hátralevő részén nagyon sok dolgom volt, mert idővesztéség nélkül a legszigorubb ellenőrzés alá kellett fogni a palotát. Erre nézve már előbb megirtam a szükséges sorokat a római rendőrségnek, melyet eggyel és mással már régebben lekötélteztem.

Az éjszaka folyamán senki sem hagyta el a palotát. Másnap reggel, mikor Pfifferling meghozta Oliva naplóját, az után, ami abban állt, nem kételkedhettem többé, hogy eljött a pillanat a gyors és közvetlen beavatkozásra. Olivát még ma ki kell szabadítani abból a házból. Nagyon furcsán éreztem magam. Vak ember módjára sötétben üssek szét? Ha lady Desmond lármát csap, nagyon ostoba helyzetbe kerülhetek.

A tévovázásnak ebben a kellemetlen pillanatában táviratot kaptam. Lakonikusan csak ennyit mondott: „Lady Desmond Jane négy héttel ezelőtt, évekig tartó szenvedés után meghalt itt kilencvenéves korában. Vagvona, közvetlen örökösök hiányában, távoli rokonára, Fairfax Harry gárdakapitányra száll.”

Ugy, most már itt van a kezemben, amire szükségem van. Husz perc múlva a Palazzo Santa Chiarában voltam s mikor Burgfried elvezette Olivát, újabb tíz perc múlva ott álltam „Messalina szalonjában, mint azt a termet nevezik, lady Desmonddal szemtől szemben. Nem állhattam meg, hogy bókkal ne kezdjem beszélgetésünket.

— A maszkja egyszerüen bámulatos lady Fairfax, — mondtam őszinte meggyőződéssel.

— Akkor sem csinálhatta volna különben, ha tölem tanulta volna.

Még egy kísérletet tett, hogy megmentse helyzetét.

— Uram, — mondotta a gyarló és tehetetlen öregkor tökéletes utánzásával — ön, kit neve szerint sem ismerek, tulmegy minden határon és lábbal tapos minden kíméletet a ház urnőjével szemben. Ha nem távozik innen tüstént, értesíteni fogom a hatóságokat s azok meg fognak szabaddítani öntől.

— A hatóságokat, lady Fairfax, — feleltem — annyiban már értesítettem én magam, hogy néhány odalenn álló s igen bizalmat keltő külsejű carabiniere föltétlenül megjelenik a Palazzo Santa Chiarában, ha tizenöt percen belül nem hagyom el a palotát. Az ember csak nem megy pusztán a saját erejében bizakodva oly . . . hölgyhöz, mint kegyed! Minthogy pedig ismerem Messalina ott álló mellszobrának különös sajátosságait is, nem éri meg a fáradságot, hogy támaszt keresve, odatámolyogjon, hogy azon a helyen, ahol most állok, a talapzatban levő szerkezet megfordításával kihúzza lábam alól a padlót és a Balbus-színház üregeibe juttasson. Azzal sem megy semmire, lady Fairfax, ha gyors és merész mozdulattal akarja elérni a szobrot, mert revolverem golyója eltalálja önt, mielőtt ki is nyújthatná kezét a kulcs felé, melyet ott látok már a talapzatban, — mondtam és felöltöm jobbzsébébe nyulva, elhallgattam.

— Oh, tudtam én, hogy mindig meghallgatja az okos argumentumokat, — folytattam mosolyogva, mikor lady Desmond, megfordulva gyilkos útján, a kandalló előtt egy székre roskadt. — Nincs is értelme fárasztani a carabinieréket. Sziveskedjék elolvasni ezt a táviratot, melyet egy órával ezelőtt kaptam. Nem bánom, ha mérgében

össze is tépi — mert csak másolat; az eredetét hivatalos helyen letétbe helyeztem és kézbesíteni fogják nevemben a nagykövetségnek, feltéve, hogy itt maradok vendégül.

Lady Desmond kétszer vagy háromszor végigolvasta a táviratot, aztán a legközelebb álló székre dobta nemcsak azt, hanem a pápaszemét meg a parókáját is. A látvány oly furcsa volt, hogy nem állhattam meg egy mozdulat nélkül — az arc alsó része festett és hamisított öregkorával a fiatal, de ördögien szikrázó, sokszor megcsodált szemekkel és a fenséges vöröses-szőke haj tömegével ellentétben oly látvány volt, mely más embert megijeszthetett volna, mert mondhatom, nem volt mit kacagni rajta.

— Tehát beszéljen és fogja rövidre! — mondotta, reám sem nézve, élesen.

— Áh, tudtam, hogy megértjük egymást, — feleltem udvariasan. — Tehát indítványozom, hogy politikai okokból, melyeket azonban semmi sem kényszerít reám, amelyek tehát nem is köteleznek, menekülni engedem önt — teszem ennek a táviratnak a következményeitől, egyéb dolgokról nem is szólva . . .

— És a feltételek? — vágott a szavamba, megrázva hajának csillogó sörényét.

— A feltételeim könnyűek, mint a pehely, — folytattam szeretetreméltóan. — Először: Három órán belül elhagyja Rómát. Másodszor: Kötelezi magát, hogy soha többé nem vállal „munkát“ olyan városban, hol Burgfried ur diplomáciai szolgálatot teljesít. Harmadszor: Írott nyilatkozatot ad nekem lady Desmond szerepében megjárt rövid pályájának néhány mozzanatáról, mely nem áll tisztán előttem.

— Mely nem áll tisztán ön előtt? — kiáltotta és a kandalló tűzébe köpte azt a fekete viaszkot, mely rendetlen foghíjjasságokká változtatott át

néhányat bámulatosan fehér fogaiból, melyek mindig egy ragadozó fogsorait juttatták eszembe. — Hiszen ez igazán bámulatos! A két első feltélt, tiltakozásom kijelentésével elfogadom, de előbb tudni akarom, mi az, amiről felvilágosítást kellene önnek adnom.

— Mint mondtam, csak néhány mozzanatról van szó, — feleltem. Tehát például Uhlenhus kisasszonyt illetőleg. Nem értem egész eljárását ezzel az ifju hölgygel szemben. Azt sem, miért ajándékozta meg azzal az ékszerrel, ha azt a szerepet szánta neki, hogy Burgfried ur ellen szolgálja s vállalja az áruló szerepét. Tehát elfogadja a három feltételemet?

— Talán, — mondotta keserűen. — S ha most el akar menni...

— Szívesen, ha megkaptam írásban a beleegyezését. Csak három sort, igen? Közben kinyitom az ablakot és megmutatkozom a karabiniereknek, jeléül, hogy még nem kell feljönniök. Kezükben tartják az órát, úgy várják, hogy mikor kell.

Öt perccel utóbb a kívánt nyilatkozattal a zsebemben, hátrálva és revolverrel a kezemben hagytam el „Messalina szalonját“. Ismerem az embereimet. Lady Fairfax elsőrendü céllövő.

Már majdnem az ajtóban belebotlottam egy nőbe, kiben Oliva leírása alapján az ugynevezett komornára ismertem — a halszemeire, a szájára, mely úgy osztja ketté az arcát, mint egy vízszintes hasíték — az arckép kitünő volt.

Némán köszöntve mentem tovább, az pedig bement.

A lépcsőn aztán volt még egy második találkozásom is, egy urral, ki olyanformán huzza félre a simára borotvált arcát, mintha fogfájás bántaná.

— Mister Weed? — kérdeztem kételkedve.

Igenlően hajtotta meg a fejét és reám nézett. Ekkor világosság támadt az agyamban.

— Fairfax! — kiáltottam halkán — ön az?

— Én! — felelte és a vér egészen elhagyta arcát.

Egy pillanatig haboztam, aztán odaadtam neki, hogy olvassa el a távirat eredetijét. — Ő is tud róla, — tettem hozzá. — Ezzel tettem kezessé. De önnek bizonyára nem ujság.

— De az, — nyögte ki rekedten. — Most hal-lom először, De a szabadságot jelenti számomra.

— No, annál jobb! — vágtam a szavába. — Mindenesetre köszönöm... Barátságosan viselkedett Uhlenhus kisaszonnyal szemben.

Árnyék futott át az arcán. — Megsajnáltam. Valami tisztaság áradt körülötte. Pedig ámitás volt az egész. Az ön ügynöke volt.

— Megbolondult maga? Mi nem jut az eszébe? — kiáltottam visszahökkenve. — Oliva kisasszony nem ügynöke senkinek! Csak éppen hogy örködtem fölötte ugyanabból az önzetlen okból, melyet hajlandó voltam feltenni önben is.

Fairfax elfordult, az arca fakóra vált.

— Tegye fel nyugodtan továbbra is, — nyögte ki nehezen. — Talán az váltott meg a pokoltól, melyben évek óta élek. Nem nézhettem, hogy szemem láttára vigyék romlásba azt a leányt, s mikor kénytelen voltam beárulni, rajta voltam még, hogy megmentsem. Az a... másik, aki maga is többet kénytelen megtenni, mint amennyit akar, szintén elkövetett minden tőle telhetőt, míg mindketten meg nem győződünk róla a saját szemünkkel, hogy már nem tehetünk semmit. Éppen most takarítja el annak a leánynak a holmiját, mert azt hiszi...

Aközben, hogy beszélt, az alkohol szaga értésemre adta, hogy emberem nem egészen józan. Tehát csak biccantettem és tovább mentem.

Künn a szabadban fellélekztem. Magamhoz intettem egy kocsit és angol nagykövetségre hajtattam.

— Mit hozott, kedves doktor? — kérdezte szeretetreméltóan a nagykövet.

— Oh, excellenciád, ostoba történet az, — feleltem a legkifürkészhetetlenebb arccal, s elővettem a táviratot. — Egy angol hölgy magához vett egy német hölgyet, aki legjobb köreinkhez tartozik, s minthogy úgy vettem észre, hogy lady Desmond bőkezősége túlhaladja a kívánt szolgálatokat, tájékozódást kerestem. Itt van az eredmény!

Ő excellenciája figyelmesen olvasta át a táviratot.

— Igen, — mondotta és ő is a legkifürkészhetetlenebb arccal nézett reám.

— Eszerint ez az itteni lady Desmond — hamisitvány volna!

— Nagyon helyesen mondja excellenciád! Természetesen a legegyszerűbb eljárás volna, a hamis lady Desmondot őrizetbe véteni. Csakhogy... Uhlenhus kisasszony, a szóbanforgó ifju leány, Burgfried követségi titkár menyasszonya. Nagyon kellemetlen volna, ha ily botrányba keverednék. Minthogy azonban az az ál-lady Desmond kétségtelenül angol nő, nagyon kegyes volna excellenciád, ha gondoskodnék róla, hogy tűnjék el zajtalanul Rómából. Uhlenhus kisasszony már Burgfriedné vendégszeretetét élvezi.

— Hm! Hm! Hm! Kellemetlen történet! — mondotta őexcellenciája, a fejét csóválva. — És mi fogadtuk házunknál azt a perszónát! Ugy van, kedves doktor, elkövetek mindent, ami hatalmamban áll! Persze, jó volna, ha minden nagy láрма, egyáltalában minden láрма nélkül lehetne elintézni... annak a kedves leánynak a kedvéért. Azt mondja, Burgfried menyasszonya? Szerencsés ember az a Burgfried! Ritka szép nő az az ifju hölgy. Természetes, hogy már a kölcsönös jó viszonyunk kedvéért is el kell követnünk ebben a dologban min-

dent, amit csak lehet. Bizza reám ! Burgfried menyasszonya ! Nagyon tehetséges ember az a Burgfried ! Tehát . . . közölni fogom önnel, mi történik ebben a dologban, kedves doktor.

A kedves doktor pedig, udvariasan mosolyogva, fogta a kalapját és elment lunchre Burgfriedékhoz.

* * *

Lady Fairfax kiegészítő jelentése.

Mindig csak eredeti ember ez a Windmüller ; szokatlan formába tudja mindig öltöztetni, amit kíván. A világ legbecsületesebb arcával akarja elhitetni velem, hogy nem „érti“ Uhlenhus kisasszonnyal szemben követett eljárásomat ! Eredeti körülrása ez az írásba foglalt beismerésnek, ami három feltételének egyike volt.

Nem képzelhetem, mit nem ért meg Windmüller doktor ur Uhlenhus kisasszonyhoz való viszonyomat illetőleg. Oliva az utamba vetette magát, de mi tagadás benne, magam intéztem úgy, hogy megtegye. Fairfax hívta fel reá a figyelmemet. Több ízben látta abban az állásközvetítő irodában, melyben céljaimnak megfelelő „anyagot“ keresett. Tudtunk mindent a származásáról és körülményeiről, jóval előbb, mint láttam. Találkozásunk akkor esett meg, mikor egyszer nyomon követtük kocsin a Borghese-parkban : nagyon alkalmasnak találtam céljaimra, melyek tökéletes szépségű nőt követeltek. Nekem magamnak a reám bízott feladat érdekében, sajnos, fel nem ismerhető maszkot kellett öltennem, mert Burgfried ur, kinek bizonyos — kormányomat nagyon érdeklő — dokumentumok körül való tájékozottságát kellett kihasználnom, való alakom számára olyan hal volt, mely többé alig akadt volna horgomra.

A kormányoknak nem fontos, hogy kémjeik hogyan érik el céljukat. Én az enyémnek előterjesztettem tervemet és a hozzá való eszközöket egy szemrebbenés nélkül rendelkezésemre bocsátották; a Palazzo Santa Chiarát bérbevették, én pedig a benne eljátszandó szerepemhez illően felvettem férjem, Fairfax kapitány nagynénjének nevét, címét és életkorát. Férjem a titkár szerepét vállalta mellettem, s hogy ezt megtehesse, feláldozta szép gárdista-bajuszát. Taylorné, aki tulajdonképpen szintén más nevet visel, „gyakornoki“ minőségben jött velem; ki akarják képezni a hivatásra, de tartok tőle, hogy nem viszi sokra, ha csak a kendőzés műveletében, meg az irományok és a holmi ügyes átkutatásában nem. James, az én hü komornyikom, természetesen szintén mellettem volt; így simára borotválva, a hosszú felső ajka egészen más emberré teszi.

Fairfax, ki maga hívta fel figyelmemet a leányra, határozottan ellenezte, hogy felfogadjam, mikor már annyira voltunk vele, hogy horgomra akadt. Uhlenhus kisasszonyt első utja a konzulá-hoz vitte, tudakozódni felőlem. Teljes joga volt reá, s ami engem illet, teljesen bizonyos voltam dolgomban. Fairfax azzal is érvelt ellene, hogy nagyon is okos és nagyon is — jó a neki szánt munkára! Nem feleltem semmit Fairfaxnak erre az ellenvetésére, pedig hát — igaza volt. Csak éppen, hogy más értelemben, mint gondolta s mint magam is gondoltam: Uhlenhus kisasszony ismerte Burgfried urat, gyermekkori játszópajtása volt, s mikor viszontlátták egymást, mindjárt észrevettem Burgfried szemében, hogyan áll a dolog köztük.

Terveimnek ez nem várt akadályja volt, mi több, ingerelte személyes elkeseredésemet Burgfried urral szemben. Őszintén beismerem.

Éretten fontolóra kellett most már venni, hogy

mi történjék. Vagy el kellett távolítani Uhlenhus Olivát, hogy szabad kezünk legyen, vagy pedig úgy felingerelni gyermekkori pajtása ellen, hogy gyűlölségből dolgozzék ellene úgy, amint kívánják tőle.

Az, hogy Olivának adtam az ékszer, nem volt oly nagy hiba, mint Windmüller doktor gondolja. Eszemágában sem volt, hogy viseltessem vele azt a nagylelkű ajándékot; birtokában levő ékszerem a kellő időben alkalmat szolgáltathatott volna nekem, hogy erkölcsi minősítésén egy kis foltot ejtve, megszabadulhassak tőle, ha szüksége fordul. Istenem, kilencvenéves korában az ember könnyen elfelejtheti, hogy mivel ajándékozott meg valakit és a legnagyobb jóhiszeműséggel úgy képzelheti, hogy azt a bizonyos tárgyat ellopták tőle.

Féltékenység? Bah! — mindenkinek van gyöngye oldala. De Uhlenhus Olivának én megadtam minden elképzelhető esélyt. Olyan szerződéssel kínáltam meg, melyet csak meg kellett sértenie ügyesen felállított kelepccékkel, hogy máról-holnapra, de saját elhatározásából, bármikor elhagyhassa a Palazzo Santa Chiarát. Nem akarta aláírni olvasatlanul és ez tönkretette minden esélyét. Utóbb féltékenységre akartam ingerelni, hogy kihasználhassam gyűlöletét Burgfried ur ellen és úgy fordítottam a dolgot, hogy érzélgősségével is célt érhessek vele. Csakhogy ő nem érzélgős, hanem egyszerűen igazlelkű. Nem tudtam, hogy nő lehet olyan is, mikor vetélytársnője áll a háttérben.

Ez után a második balfogás után már csak egy kivezető ut állt nyitva: eltávolítani Uhlenhus Olivát, mert teljesen elszámítottam magam és csalódtam benne. Jóban nem igen lehetett megtenni, nem lehet eltüntetni oly nyomokat, melyek vasuton, hajón s a közlekedés más eszközein mindig hátramaradnak. Nem lehetett feltenni azt

sem, hogy kész elmenni oda, ahova küldik, a kényszerrendszabályokat — pedig a velük együttjáró emberkinzással együtt gyűlölöm.

Gyanakodtunk Olivára, hogy írással foglalkozik valamilyen célra, de nem juthattunk nyomára, hogy mit ír és kinek ír késő éjszakáig. Már ez magában eléggé gyanus volt, de kicsordult a pohár, mikor Fairfax a palazzettóban történt ájulásom után azt mondotta, hogy ő meg Taylorné megfigyelték, mikor Oliva magamnak észrevétlenül lefényképezett! Hallottam is a készülék csattanását — nem gyanítva, hogy nekem szólt.

Az áruló film eltűnése, az ifju hölgynek heves szabadkozása az ellen, hogy előhivassa, mindez gyanút keltett s oly komoly kétségeket támasztott még Fairfaxban is, hogy kénytelen volt megjelteni.

De eloszlatta minden kétségemet az, hogy Windmüller megjelent a palazzettóban ugyanakkor, amikor én: Uhlenhus Oliva a kémje volt s e leány segítségével akart matthba tenni.

Fairfax, aki egyébként most, hogy örökséghez jutott, a maga lábán akar élni, azt mondja ugyan, hogy tévedett s hogy Uhlenhus Oliva nem afféle, hogy azt a felvételt csak merő ötletből készítette rólam s csak hevességem akadályozta meg, hogy beismerje, mert nagyon ráijesztettem vele. Mind-egy, igaza van-e vagy sem; az, hogy Windmüller és Burgfried még megmenthették Ariadnét, érthetetlen rejtély nekem, ha csak nem igaz, amit gyermekkoromban nekem is mondtak: hogy az embernek őrző angyala van.

Windmüller doktor befefejező megjegyzése a lady Desmondra vonatkozó iratokhoz.

Az „igéző fény“ kialudt. A tüzi veszedelmek után, melyeknek okozója volt, a hamu nyomai után, melyek utját jelezték, nem volt egészen jó érzés nekem, mikor arra a boldog emberpárra, Burgfried Fritzre és Uhlenhus Olivára gondoltam. Hányszor nem hiúsítottam meg már ennek a nagyon veszedelmes politikai női kémnek a terveit? Hányszor nem kellett megtörténnie, míg le nem zárta számadását? De tudta, hogy mélyebben találhat, ha olyanoknak harap a lábába, akik kedvesek nekem.

Gondom szerencsére fölösleges volt, mert ma megérkezett a híradás, hogy az „igéző fény“ kialudt és hogy nem okozhat már több bajt a világon. Tüdőgyulladás vetett véget hirtelen az életének.

Megsiratja-e valaki, akad-e csak egyetlen könnyecsepp is, mely engesztelődést haramatoz arra a sírhalomra, mely az „igéző fény“-t örökre magába rejti?

Akár így, akár úgy — holnap a zavartalan öröm emelkedett érzésével öltöm magamra ünneplőruhám, mert sütkérezni akarok barátaim egyesülésének boldogságában.

dy

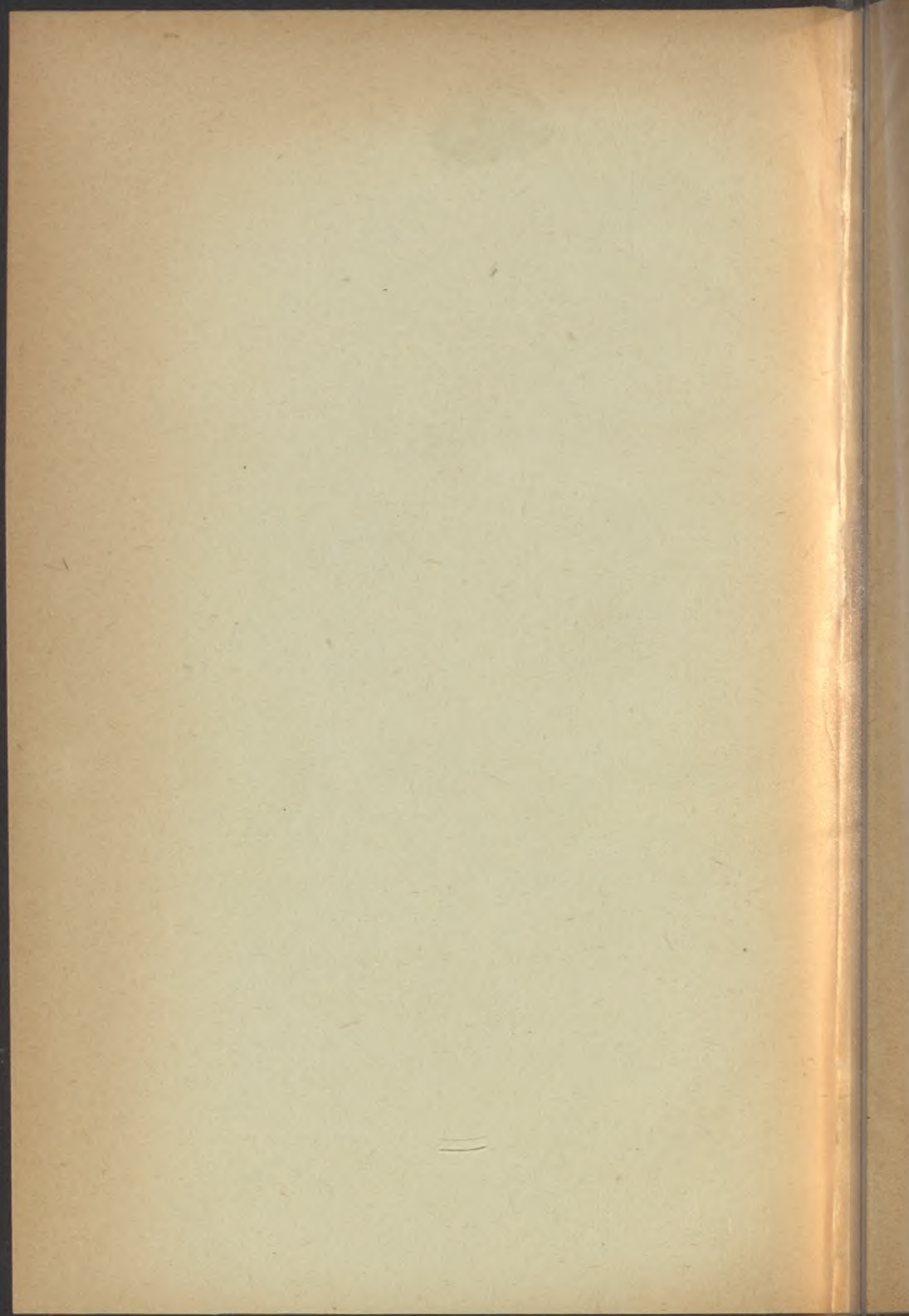
tek
nai
jó
ra,
m.
na-
t?
em
ál-
ek

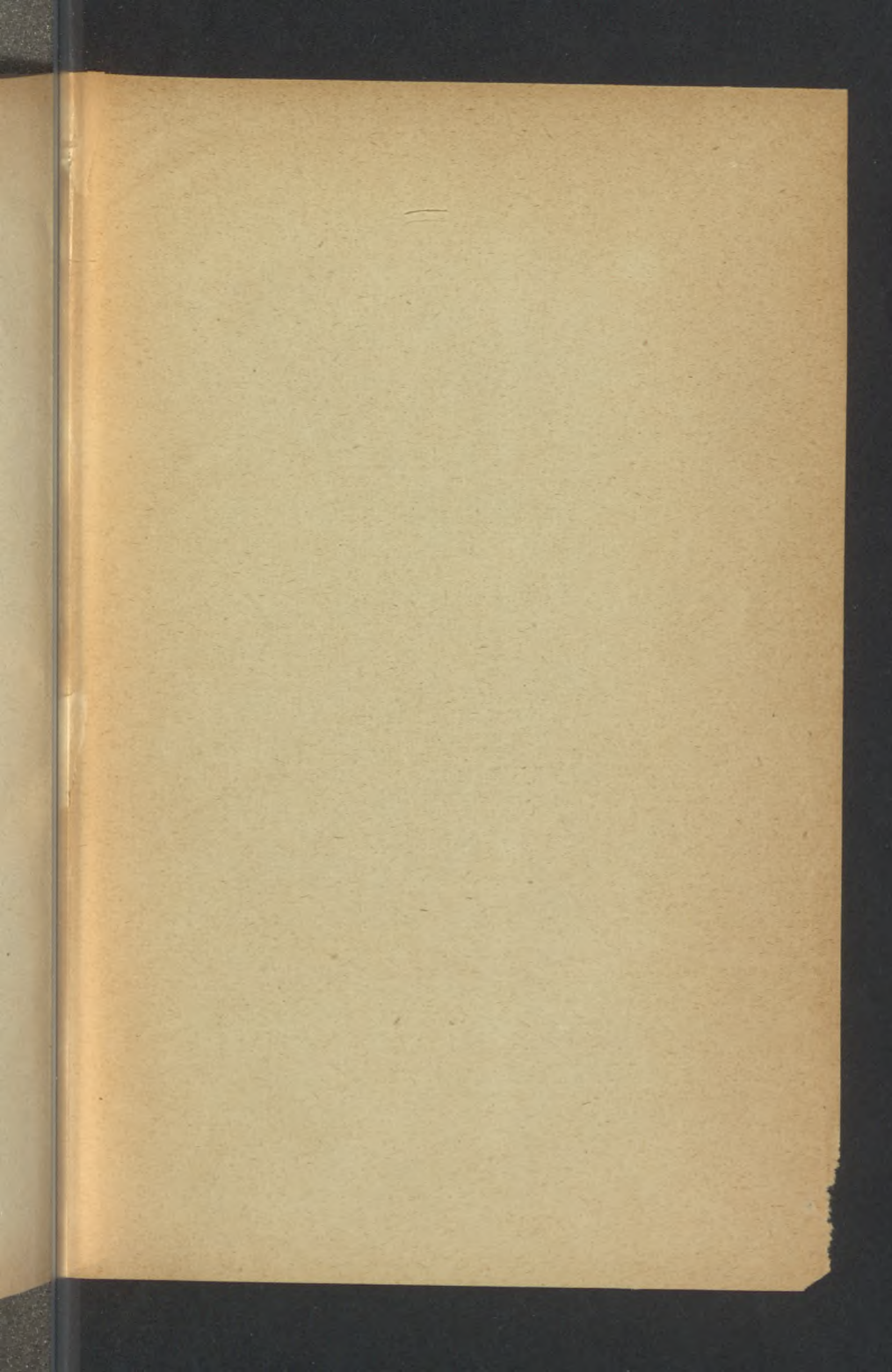
ma
ki-
á-
e-

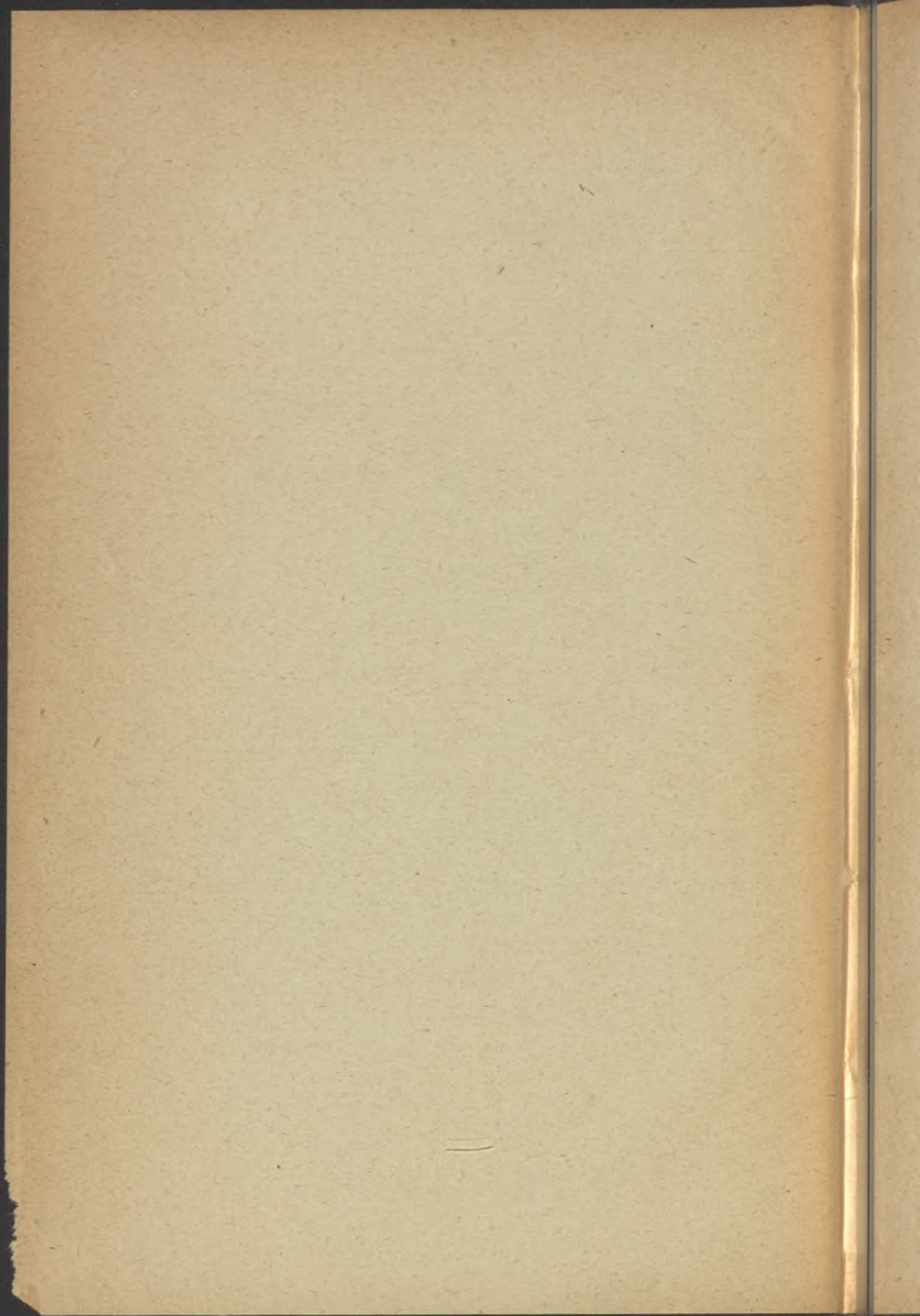
n
ra
re

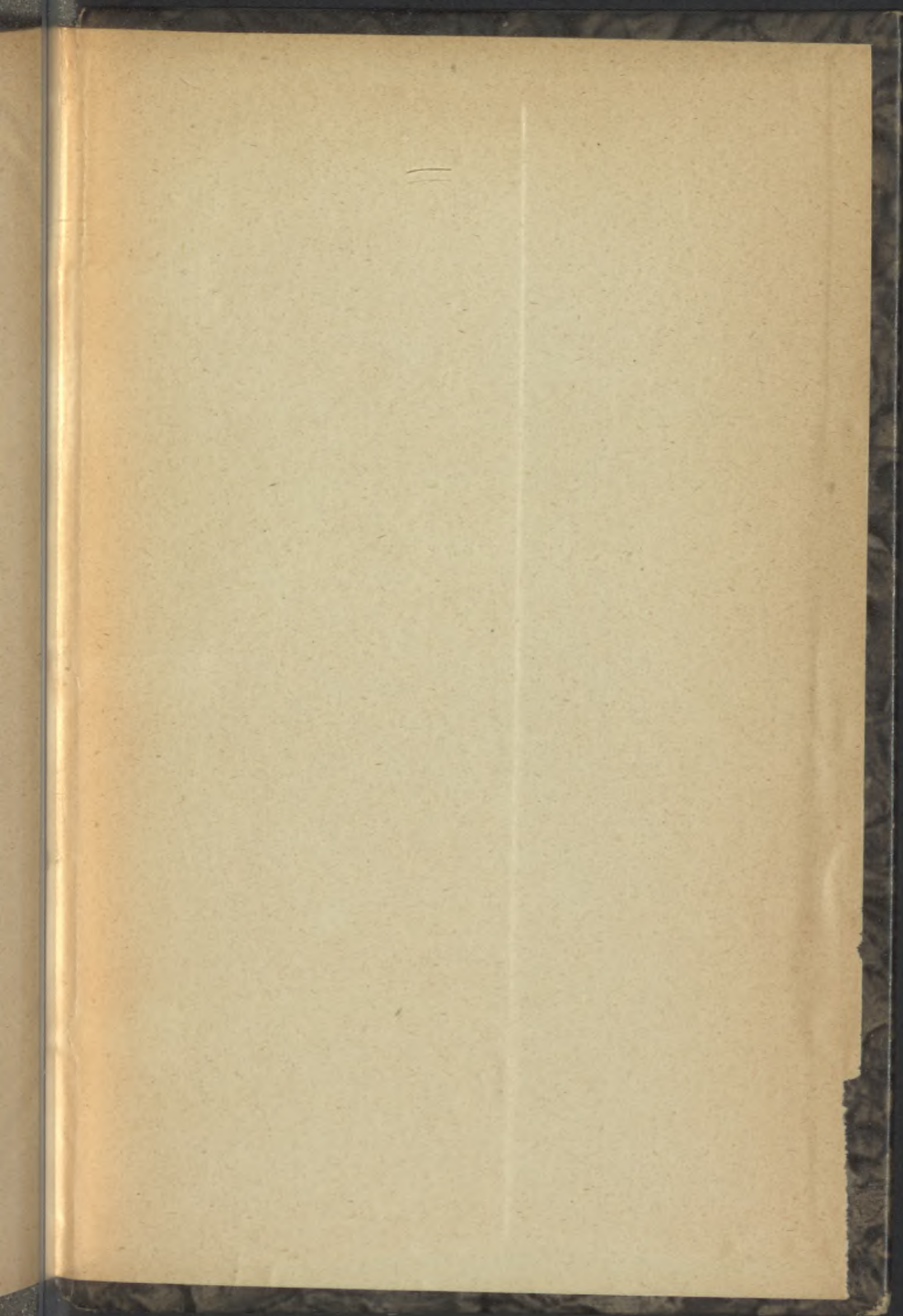
n
i-
n

**A PANTHEON IRODALMI
INTÉZET R-T
SZÉPIRODALMI KIADVÁNYAI**

ADLERSFELD-BALLESTREM:

Monrepos kastély — Az igéző fény — Áve

ARDEL H.: Zsuzsika álma

BENEDEK ELEK: Édes anyaföldem, 2 kötet

BAFFICO: A győzedelmes asszony

BORDEAUX: Egy tisztességes asszony

BOURGET: Nagyvilági dráma

ERDŐS RENÉE: Egy szerelmes nyár története

FERENCZI SÁRI: Estétől hajnalig

GALSWORTHY: A gazdag férfin

GLASS MAX: A fékevesztett emberiség

HEYKING E.: Szerelem, diplomácia és faházak

JACK LONDON: A játék

KARINTHY FRIGYES: Együgyű lexikon

LAMPÉRTH GÉZA: Régi magyar levelesláda

MATHERS: A révész

NEERA: Az utolsó sarj

PEKÁR GYULA: A bresztováci szent

STEIN LOLA: Westenwald testvérek

VÉSZI MARGIT: Éjféli mese